

༥ འོད་གསལ་ཤོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཁྲིགས་ཆོད་ལྟ་བུའི་སྒྱུ་དབྱངས་ས་ལམ་མ་ལུས་སྒྱུར་དུ་བགྲོད་པའི་ཐབས་ནམ་མཁའ་ཁྲིད་ག་ཤོག་རྒྱབས་ཞེས་
བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ཞབས་དཀར་ཆོགས་བྱུག་རང་གོལ། ། འོད་གསལ་ཤོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཁྲིགས་ཆོད་ལྟ་བུའི་སྒྱུ་དབྱངས་ས་ལམ་མ་ལུས་སྒྱུར་དུ་བགྲོད་པའི་ཐབས་
ནམ་མཁའ་ཁྲིད་ག་ཤོག་རྒྱབས་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

**Song of the View of the Thorough Cut of Luminosity Great Completion Called
“Flight of the Garuda Capable of Quickly Traversing All the Levels and Paths”**

La Canción de la Visión del Corte Completo de la Gran Perfección de Luminosidad llamada
“Vuelo del Garuda Capaz de Atravesar Rápidamente Todos los Niveles y Caminos”

By Tshogdrug Rangdrol

༡༡། །ནམ་གྱུ་རུབྱུ་ །ཀུན་གསལ་མཁུན་བརྩེའི་རྟ་བདུན་དྲུལ་འཁོར་ལ། །ཆོད་མེད་ཐུགས་རྩེའི་འོད་ཟེར་རབ་འཕྲོས་ནས། །ཁམས་གསུམ་
འགྲོ་བའི་མ་རིག་སྒྲུབ་པ་ཀུམ། །དུས་གཅིག་སེལ་མཛད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་འདུད།

Namo guruvyah

Your seven-horsed disk of all-illuminating knowledge and love Radiates the light rays
of immeasurable compassionate activity Dispelling at once all of the darkness of
ignorance of the migrators of the three realms--- I bow down to you Chokyi Gyalpo.

Namo guruvyah

Nuestro disco de siete caballos de conocimiento y amor que todo lo ilumina
irradia los rayos de luz de una actividad compasiva inconmensurable,
disipando de una vez toda la oscuridad de la ignorancia
de los seres errantes de los tres reinos —
me postro ante ti, Chokyi Gyalpo.

།རྟོད་གསལ་ཆོས་སྒྱུའི་ལྷ་ལམ་ཡངས་པའི་ངོས། །བྱམས་དང་བརྩེ་བའི་རྒྱ་འཛོལ་རབ་འཕྲིགས་ནས། །སྤལ་བར་ལྷན་པའི་གདུལ་བྱའི་འཛོལ་མ་
ལ། །ཆོས་ཆར་འབེབས་མཁས་དག་འཆད་རྩིས་འདུད། །

In the vast heavens of your empty-luminous dharmakaya, Moisture-laden clouds of
loving-kindness and love amass And you expertly pour down a rain of dharma on the
vessels who will hold it, the fortunate ones to be tamed--- I bow down to you
Ngagchange Dorje.

En los vastos cielos de vuestro dharmakaya vacío-luminoso,
se reúnen nubes cargadas de la humedad del amor bondadoso y del amor,
y derramas hábilmente una lluvia de Dharma sobre los recipientes que lo sostendrán,
los afortunados que deben ser guiados —
me postro ante ti, Ngagchange Dorje.

ལྷ་བའི་གླུ་གཟིངས་ལྷག་བསམ་དར་ཆེན་འཕྱར། །བརྩོན་འགྲུས་རྒྱ་གཞི་བསྐྱོད་ནས་སྤྱིད་མཚོ་ལས། །བྱིངས་པའི་འགྲོ་ལྷན་སྐྱབས་ལྷ་ལྷན་ལོར་
བྱུང་སྤྱིད། །འགོད་མཛད་དེད་དཔོན་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་ལ་འདུད། །

Amidst your ship of the view, the great sail of the special wish is hoisted And, propelled
by the wind of perseverance, you set the migrators Drowning in the ocean of becoming
down on the jewel island of the three kayas--- I bow down to you captain Jamyang
Gyatso.

En medio de nuestra nave de la visión se alza
la gran vela del deseo especial,
y, impulsado por el viento de la perseverancia, estableces a los seres errantes,
que se ahogan en el océano del devenir,
sobre la isla preciosa de los tres kayas —
me postro ante ti, capitán Jamyang Gyatso.

དེ་གསུམ་མཁུན་བརྩེ་རྩ་བདུན་དཀྱིལ་འཁོར་ལས། །འཕྲོས་པའི་བྱིན་རྒྱལས་ལུས་མཐུན་ཚུལ་འཛིན་ཅེས། །སྐལ་ལྷན་བྱ་བཏང་པད་དཀར་བདག་ལ་
ཕོག། །རིག་པའི་ཁ་འབྱེད་ཉམས་རྩོགས་འདབ་སྤྱོད་བཞད། །

The warm rays of potent blessings radiated from These three seven horsed disks of
knowledge and love, Strike myself, the white lotus of a fortunate one who has
abandoned activities, Making my bud of rigpa blossom into a thousand petals of
experience and realization.

Los cálidos rayos de bendiciones poderosas irradiados por
estos tres discos de siete caballos de conocimiento y amor,
golpean en mí, el loto blanco de un afortunado que ha abandonado las actividades,
haciendo que mi capullo de rigpa florezca en mil pétalos de experiencia y realización.

བདག་སྒྲོའི་གོ་སར་རྩེ་བར་ལེགས་འཁྲིལ་བའི། །ལྷ་བའི་གླུ་དབྱངས་མྱོད་གྲོལ་བདུད་རྩི་བརྩུད། །སྐལ་ལྷན་སྒྲོལ་མ་རྒྱུ་ཚོགས་ལ་འབྱུལ། །
དོམས་པ་མེད་པར་སྤྱད་པའི་ཡིད་ཀྱིས་རོལ།

The melodious song of the view, a nectar which liberates on tasting, Having descended
nicely into the centre of the fresh flower of my intellect, Is offered to the swarm of bees,
my fortunate students; Please, respectfully drink to your heart's content!

La melodiosa canción de la visión, un néctar que libera al probarlo,
 habiendo descendido bellamente al centro de la fresca flor de mi intelecto,
 es ofrecida al enjambre de abejas, mis afortunados estudiantes;
 ¡por favor, beban respetuosamente hasta satisfacer su corazón!

༥ ཞེ་མ་རྟོ། བྱ་བ་ཏང་རྒྱ་ཡངས་ཡན་པ་སློབ་དེ་ངས། །ས་ལམ་མ་ལུས་ལྷུང་དུ་བཞུང་བྱེད་པ་ལི། ། ལྷ་བའི་སྒྱུ་དབྱངས་མཁའ་མིང་ག་ཤོག་རྒྱབས་
 ལེན། །སྐལ་ལྷན་སེམས་ཀྱི་བུ་རྣམས་ལྷན་ནེར་ཏོན། །

I, abandoned of activities, spacious and carefree, happy of mind, Sing Flight of the
 Garuda, a melodious song of the view Which will quickly take you through all the
 levels and paths without exception; Fortunate mind sons, listen attentively!

Yo, abandonado de actividades, espacioso y libre de preocupaciones, feliz de mente,
 canto el Vuelo del Garuda, una melodiosa canción de la visión
 que les llevará rápidamente a través de todos los niveles y caminos sin excepción;
 ¡afortunados hijos de mente, escuchen atentamente!

འཁོར་འདས་གཉིས་ལ་འབྱུག་གི་སྒྱུ་བཞིན་དུ། །ཡོངས་གྲགས་སངས་རྒྱས་ཟེར་བའི་སྒྱུ་བོ་ཆེ། ། འགོ་དུག་སེམས་ཅན་རྣུད་ལ་རྟག་བཞུགས་
 བས། །སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་གཡེལ་མེད་འགྲོགས་འདི་མཚན།

The loud sound of “buddha” is, like the roar of thunder, Heard everywhere throughout
 both samsara and nirvana. That buddha is perpetually present in the mindstreams of
 the six migrator sentient beings, An alliance which never fails even for an instant—how
 amazing!

El gran sonido de “Buda”, como el rugido del trueno,
 se escucha por todas partes a través tanto del samsara como del nirvana.
 Ese Buda está perpetuamente presente en las corrientes mentales
 de los seis tipos de seres errantes;
 una unión que nunca falla ni por un instante—¡qué maravilloso!

སངས་རྒྱས་རང་ལ་ཡོད་པར་མ་ཤེས་པས། །ཕྱི་རོལ་གཞན་དུ་སངས་རྒྱས་བཙལ་བ་མཚན། ། གསལ་སྤངས་ཏི་མའི་སྒྲིང་པོ་ཇི་བཞིན་དུ། །མདོན་
 ལུ་གསལ་ཡང་མཐོང་མཁན་ཉུང་བ་མཚན། །

Not knowing that buddha exists in themselves, They seek it elsewhere outside
 themselves---how amazing! It is directly visible, being like the pure brilliance Which is
 the essence of the sun, yet few see it ----how amazing!

Sin saber que ese Buda existe dentro de ellos mismos,
 lo buscan en otra parte, fuera de sí mismos—¡qué maravilloso!
 Está directamente visible, siendo como el puro resplandor
 que es la esencia del sol, y sin embargo pocos lo ven—¡qué maravilloso!

པ་མ་མེད་པའི་རང་སེམས་སངས་རྒྱས་ཉིད། །སྤྱེ་མ་མྱོང་ཞིང་འཆི་རྒྱ་མེད་པ་མཛོར། །བདེ་སྤྱད་སྤྱི་ཚོགས་ཇི་ལྟར་མྱོང་ན་ཡང་། །བཟང་དང་དན་
དུ་རྒྱུད་ཟད་མི་འགོ་མཛོར། །

One's own mind, buddha itself, having no parents Never knows birth so has no cause of death --- how amazing! No matter what it experiences of the diverse joys and sufferings, It is not bettered or worsened in the slightest---how amazing!

La propia mente de uno, Buda mismo, sin tener padres, nunca conoce nacimiento y por eso no tiene causa de muerte— ¡qué maravilloso! Sin importar las diversas alegrías y sufrimientos que experimente, no mejora ni empeora en lo más mínimo— ¡qué maravilloso!

མ་སྤྱེས་གདོད་ནས་དག་པའི་སེམས་ཉིད་འདི། །མ་བཅོས་ཡེ་ནས་སྤྱོད་ཀྱིས་བྱུང་པ་མཛོར། །རང་བཞིན་ཡེ་ནས་གྲོལ་བའི་རང་རིག་ཉིད། །གང་
བྱུང་གང་བདེར་བཞག་པས་གྲོལ་བ་མཛོར། །

This unborn primally-pure mindness Uncontrived, primordially comes spontaneously into existence---how amazing! This primordially-liberated self-knowing, its nature, Is liberated by leaving what arises to be as it pleases— how amazing!

Esta mente primordialmente pura y no nacida, no fabricada, surge espontáneamente desde el origen— ¡qué maravilloso! Esta autoconciencia primordialmente liberada, cuya naturaleza es liberarse dejando que lo que surge permanezca tal cómo desea— ¡qué maravilloso!

༥ ཞེ་མ་དྲོ། སྐལ་ལྷན་རིགས་ཀྱི་བྱ་རྒྱུ་མ་མེད་ས་ཉོན། །དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་མ་ལུས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །ཚོས་ལུང་བརྒྱད་ཁྱིལ་གྱི་སྤོང་ལ་སོགས་
པའི། །གསུང་རབ་ནམ་མཁའི་མཐའ་མཉམ་དཔག་མེད་ཀྱང་། །དོན་ལ་རང་སེམས་རྟོགས་ཀྱིར་གསུངས་པ་ལས། །གཞན་དུ་ཅི་ཡང་རྒྱལ་བས་
གསུངས་པ་མེད། །

EMAHO

Fortunate sons of the family listen undistractedly! All of the conqueror of the three times without exception Give teachings---the eighty-four thousandfold dharma heap, and so on. These, equal to the limits of space, are unfathomable in extent Yet are for the one purpose of realizing your own mind. The conquerors do not give teaching for any purpose other than that.

¡Afortunados hijos de la familia, escuchen sin distracción!

Todos los conquistadores de los tres tiempos, sin excepción,
dan enseñanzas — las ochenta y cuatro mil colecciones del Dharma y demás. Estas, iguales a los
límites del espacio, son inconcebibles en extensión,
pero tienen un solo propósito: realizar vuestra propia mente. Los conquistadores no dan
enseñanzas con ningún otro propósito.

དཔེར་ན་སྤྱོད་པོའི་རྩ་བ་གཅིག་བཅད་ན། །ཡལ་ག་ལོམ་གྱི་འབྲུམ་དུས་གཅིག་བརྒྱས། །དེ་བཞིན་སེམས་ཀྱི་རྩ་བ་གཅིག་བཅད་ན། །གཟུང་འཛིན་
ལ་སོགས་འཁོར་བའི་ལོ་འདབས་བརྒྱས། །

As an example, if the one root of a tree trunk is cut, A thousand million branches and
leaves wither at once, And likewise, if the one root of mind is cut, Samsara's leaves and
petals---grasped-grasping, and so on — all wither.

Por ejemplo, si se corta la única raíz del tronco de un árbol,
mil millones de ramas y hojas se marchitan de inmediato; de igual modo, si se corta la única raíz
de la mente, las hojas y pétalos del samsara — aferrador y aferrado, y demás —
se marchitan por completo.

ཁང་སྤོང་ལྷན་པ་ལོ་སྤོང་ལོན་པ་ཡང་། །སྤྱོད་མེས་སྐད་ཅིག་ཉིད་ལ་སེམས་བ་བཞིན། །རང་སེམས་འོད་གསལ་རྫོགས་པའི་སྐད་ཅིག་ལ། །བསྐལ་པ་
གྲངས་མེད་བསགས་པའི་སྤྲིལ་སྒྲིབ་འདས། །

An empty house might be in darkness for a thousand years But a lamp dispels it in an
instant and likewise In the instant of realizing your own mind, luminosity, The evil
deeds and obscurations accumulated over countless aeons are purified.

Una casa vacía puede haber estado en oscuridad durante mil años,
pero una lámpara la disipa en un instante; igualmente,
en el instante de realizar su propia mente luminosa,
las acciones negativas y oscurecimientos acumulados durante incontables eones son purificados.

གསལ་སྤངས་ཉི་མའི་སྤྱོད་པོའི་རང་བཞིན་དེ། །བསྐལ་པ་སྤོང་གི་ལྷན་པས་སྒྲིབ་མི་རུས། །དེ་བཞིན་རང་སེམས་སྤོང་པོའི་འོད་གསལ་དེ། །བསྐལ་
པར་འབྲུལ་པས་སྒྲིབ་པར་མི་རུས་སོ། །

The pure brilliance which is the nature of the sun's essence Cannot be obscured by the
darkness of a thousand aeons And, likewise, the luminosity which is the essence of your
own mind Cannot be obscured by the confusion of aeons.

El puro resplandor que es la esencia de la naturaleza del sol
no puede ser oscurecido por la oscuridad de mil eones; de igual modo, la luminosidad que es la
esencia de su propia mente
no puede ser oscurecida por la confusión de los eones.

ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་མདོག་དབྱིབས་ཚད་ལས་འདས། །དཀར་ནག་སྒྲིན་ཁྱིམ་གོས་པར་མི་འགྱུར་ལྟར། །སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མདོག་དབྱིབས་
ཚད་ལས་འདས། །དགེ་སྤྱི་དཀར་ནག་ཚོས་ཀྱིས་གོས་མི་འགྱུར། །

Like the sky's nature beyond measure of colour and shape Does not become tainted by
black and white clouds, Mind's nature beyond measure of colour and shape Does not
become tainted by the black and white of evil and virtue.

Así como la naturaleza del cielo, más allá de toda medida de color y forma,
no es manchada por nubes negras o blancas, la naturaleza de la mente, más allá de toda medida
de color y forma, no es manchada por el negro y blanco del mal y la virtud.

དཔེར་ན་འོ་མ་མར་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཀྱང་། །མ་བསྐྱབས་བར་དུ་མར་ནི་མི་འབྱུང་ལྟར། །འགོ་ཀུན་བདེར་ག་ཤེགས་སྟིང་པོའི་རྒྱ་ཡིན་ཀྱང་། །ཉམས་སྲུ་
མ་སྒྲངས་སེམས་ཅན་སངས་མི་རྒྱས། །

For example, like milk is the cause of butter but, Until it has been churned, the butter
does not arise, All migrators are the cause, sugatagarbha, but, If they do not practice it,
sentient beings do not become buddhas.

Por ejemplo, la leche es la causa de la mantequilla, pero
hasta que es batida, la mantequilla no surge. Todos los seres errantes poseen la causa, el
sugatagarbha, pero si no lo practican, los seres sintientes no se convierten en Budas.

འདི་ཉིད་ཉམས་སྲུ་སྒྲངས་ན་ཀུན་གྲོལ་རྟེ། །དབང་པོ་རྣམས་ལ་རྩོུལ་ཁྱད་པར་མེད། །ཉམས་སྲུ་སྒྲངས་ན་བ་ལང་རྩི་ཡང་གྲོལ། །མདོན་སྲུ་རང་
སེམས་འོད་གསལ་དོན་རྟོགས་ན། །ཁ་བཤད་མཁས་པ་འདི་ལ་མི་དགོས་རྟེ། །བྱ་རམ་རང་གི་ཁ་རུ་ཚོས་པའི་ཚོ། །བྱ་རམ་རོ་བཤད་མི་དགོས་ཇི་
བཞིན་ནོ། །

If they do practice it, all of them will be liberated Regardless of the sharpness or
dullness of their faculties--- If it is practiced, even a cowherd will be liberated. If the fact
of your own mind, luminosity, is realized in direct perception, There is no need for
someone expert in its verbal explanation, Just as, when you put sugar in your own
mouth, There is no need for an explanation of the taste of sugar.

Si lo practican, todos ellos serán liberados,
sin importar si sus facultades son agudas o torpes. Si se practica, incluso un pastor de vacas será
liberado. Si el hecho de su propia mente luminosa se realiza mediante percepción directa,
no hay necesidad de alguien experto en su explicación verbal, del mismo modo que, cuando
pones azúcar en vuestra propia boca, no hay necesidad de una explicación sobre el sabor del
azúcar.

འདི་ཉིད་མ་རྟོགས་པ་རྩི་རྟ་ཡང་འབྱུལ། །ཐེག་དགྲའི་བཤད་པ་ཡོངས་ལ་མཁས་ལྟར་ཀྱང་། །མ་མཐོང་རྒྱུད་གི་གཏམ་རྒྱུད་བཤད་པ་བཞིན། །
སངས་རྒྱས་ས་ལ་གནམ་ས་བས་ཀྱང་རིད། །

When just this is not realized, even master scholars remain confused; They might be totally expert at explaining the nine vehicles. But their explanations will be like tales of unseen, far away places. And Buddhahood will be even further away for them than the sky is from the earth.

Cuando esto no se realiza, incluso grandes eruditos permanecen confundidos. Pueden ser completamente expertos explicando los nueve vehículos, pero sus explicaciones serán como relatos de lugares lejanos jamás vistos. Y la budeidad estará para ellos incluso más lejos que el cielo de la tierra.

ཡང་དག་རང་སེམས་འོད་གསལ་མ་རྟོགས་ན། །བསྐལ་པའི་བར་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱེད་པ་དང་། །ཡུན་རིང་བར་དུ་བཟོད་པ་བསྐྱོམས་བྱས་
ཡང་། །ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་གནས་ནས་མི་འཕགས་པས། །དེའི་ཕྱིར་འབད་པས་སེམས་ཀྱི་རྩ་གཅོད་ཅིག། །

If the authentic, your own mind, luminosity, is not realized, You might keep the disciplines for as long as an aeon and Might practice patience for a very long time but Will not lift yourself out of the abodes of three-realmed samsara. Therefore, you must work hard to cut mind at the root and eliminate it completely!

Si lo auténtico, su propia mente luminosa, no se realiza, podrías mantener disciplinas durante un eón entero y practicar paciencia durante muchísimo tiempo, pero no saldrán de las moradas del samsara de los tres reinos. Por lo tanto, ¡deben esforzarse intensamente por cortar la mente en su raíz y eliminarla por completo!

༥ ཞེ་མ་རྟོ་ ད་ཡང་སྐལ་ལྷན་བྱ་མཆོག་ཀུན་གྱིས་རྟོམ། །རང་གི་སེམས་ཀྱི་རྩ་བ་རྩད་མ་ཆོད་ན། །དག་སྦྱོར་གང་བྱས་གནད་དུ་མི་འགྲོ་ཤི། །
དཔེར་ན་འབེན་ནི་མདུན་དུ་བཞག་ནས་ཡང་། །མདའ་ནི་ཐག་རིང་ཕྱོགས་སུ་འཕེན་དང་མཚུངས། །

EMAHO

Now, listen once more, all you excellent fortunate sons! If the root of your own mind is not resolved, Any spiritual practice you do will not get to the key point. To give examples: it would be like putting a target before you, Yet firing the arrow in a direction far from it;

Ahora escucha una vez más, todos ustedes excelentes hijos afortunados. Si la raíz de su propia mente no se resuelve, cualquier práctica espiritual que hagan no alcanzará el punto esencial. Por ejemplo: sería como poner un blanco frente a ustedes, pero disparar la flecha en una dirección lejana a él;

རྒྱན་མ་རང་གི་བྱིམ་དུ་བཞག་ནས་ཡང་། །རྩད་གཅོད་ཕྱོགས་པོའི་ཕྱི་རུ་བྱེད་དང་མཚུངས། །འདྲེན་པར་སྒྲོའི་ཕྱོགས་སུ་བཞག་ནས་ཡང་། །སྤྱད་
ནི་རུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་གཏོང་དང་མཚུངས། །

It would be like leaving a thief behind in your house, While making a strong effort to get rid of him outside; It would be like leaving a harmful spirit at the eastern door, While putting the payment to get rid of him to the west;

sería como dejar un ladrón dentro de su casa mientras haces un gran esfuerzo por expulsarlo afuera; sería como dejar un espíritu dañino en la puerta del este, mientras colocas el pago para expulsarlo en el oeste;

དེ་ལྟར་པོའི་ཐབ་རྩོག་མེད་དུ་མ་ཤེས་པར། །གཞན་ནས་སྤོང་མོ་སྤོང་བ་ཇི་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་རང་གི་སེམས་ཀྱི་རྩ་བ་བཟང་ནུམས། །འདི་བཞིན་
ཆོད་ཅིག་སྐལ་ལྷན་སྦྱིད་གི་བྱ། །

It would be like a poor man who, not knowing that his Hearth stones are gold goes begging for alms from others. Thus, whose who are going to resolve the root of mind Must go about it like this, fortunate heart sons!

sería como un hombre pobre que, sin saber que las piedras de su hogar son de oro, va mendigando a otros. Por lo tanto, aquellos que desean resolver la raíz de la mente deben proceder de esta manera, ¡afortunados hijos del corazón!

སེམས་ཞེས་བྱ་བའི་རིག་རིག་འགྲུ་འགྲུ་པོ། །བདས་ན་མི་ཟིན་ཡས་ཡས་བན་བྱ་བོ། །བཞག་ན་མི་སྤོང་ལྷ་ལྷ་ཡེར་ཡེར་བོ། །འདི་ཞེས་མཆོན་
མེད་སྤོང་བ་ཆད་བོ། །

The flickering knowing and moving called “mind” If pursued cannot be captured—it vanishes and vanishes elusive as mist--- And if set in place does not stay put – restless, it flitters about all over the place. There’s no showing it as “this” for it is definitely empty.

El conocimiento centelleante y móvil llamado “mente”, si se persigue no puede ser capturado: desaparece y desaparece, escurridizo como la niebla— y si se coloca en un lugar no permanece allí; inquieta, revolotea por todas partes. No puede señalarse como “esto”, pues definitivamente es vacía.

བདེ་སྐྱབས་སྒྲ་ཆོག་སྤོང་མ་འཇར་རང་གི་སེམས། །དང་པོ་འདི་ནི་བྱུང་ས་གང་ནས་བྱུང་། །ཕྱི་ཡི་སྤྲང་བ་རི་བྲག་རྒྱ་ཁིང་དང་། །ནམ་མཁའི་རྒྱུད་
སོགས་བརྟེན་བཅས་རྟེན་མེད་པ། །གང་ལས་བྱུང་བམ་འདི་ཞིང་རྩ་བ་ཟང་ཆོད། །

This agent who experiences the diversity of happiness and suffering, your mind--- Where initially does it come from, what is it source? Ask yourself and try to resolve, “Does it have a basis in outer appearances such as Rocky mountains, rivers, trees, the wind of the sky, and so on Or is it without such basis --- from where does it come?”

Este agente que experimenta la diversidad de felicidad y sufrimiento, su mente—

¿de dónde viene inicialmente?, ¿cuál es su fuente? Pregúntaos a vosotros mismos e intentad resolver: “¿Tiene una base en las apariencias externas tales como montañas rocosas, ríos, árboles, el viento del cielo y demás, o carece de tal base? — ¿de dónde proviene?”

ཡང་ན་པ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱུ་ཐག་ལས། །བྱུང་ངམ་སྐྱམ་ན་ནི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ་དཔྱད། དེ་ལྟར་དཔྱད་པས་བྱུང་ས་མ་རྟེན་ཆོ། །བར་དུ་དྲ་རང་ལུས་
སྟོན་སྒྲུབ་དང་། །

Alternatively, you might think, “Did it come from The semen and blood of the two parents?” in which case you should analyse just how that would occur. When analyzing like that yields no source for it, Next ask where in the interim of the present moment does it dwell?

Alternativamente, podrías pensar:

“¿Vino del semen y la sangre de los dos padres?” En ese caso debes analizar exactamente cómo ocurriría eso. Cuando analizas de esa manera no revele una fuente para ella, pregunta después, ¿dónde mora durante el intervalo del momento presente?

དབང་པོ་དོན་སྟོན་ལ་སོགས་གང་ལ་གནས། །སྟོན་ལ་གནས་ན་མགོ་མཚུག་གང་ན་གནས། ། དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ལ་སོགས་ནི་ལྟར་འདུག །
ལེགས་པར་དཔྱད་ལ་གནས་ས་མ་རྟེན་ཆོ། །

Is it dwelling in the upper or lower part of the body, In your sense faculties, internal organs, heart, and so on? If it is dwelling in the heart, then, top to bottom, where exactly is it dwelling? What sort of shape, colour, and so on does it have? When having analysed well, you find no dwelling place for it,

¿Está morando en la parte superior o inferior del cuerpo, en los órganos sensoriales, órganos internos, corazón y demás? Si mora en el corazón, entonces, de arriba abajo, ¿dónde exactamente mora? ¿Qué tipo de forma, color y demás posee? Cuando, habiendo analizado bien, no encuentras ningún lugar donde mora,

ཐ་མར་འགོ་དུས་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ལོ་སྟོ། །གང་ནས་འགོ་དང་ཕྱི་རོལ་ལུས་རྣམས་སུ། །ཡུང་ཚམ་ཉིད་ལ་སྟེབས་པའི་དུས་དེ་རུ། །ལུས་ཀྱིས་ཕྱིན་
ནས་སེམས་ཉིད་ཁོ་ནས་ཕྱིན། ། ལུས་སེམས་ཚོགས་པས་ཕྱིན་སོགས་རྩད་བརྟེན་ཆོད།

Try to resolve at the end when it goes, through which door Of the object faculties it goes, and, for the mere instant that It takes to arrive at the external objects, during that time, Whether it went via the body or via only the mind itself, Or via body and mind as a combination? Resolve it in these and other ways.

trata de resolver al final, cuando se va, a través de qué puerta de las facultades de los objetos se marcha y, durante el mero instante que toma llegar a los objetos externos, durante ese tiempo, si fue a través del cuerpo o solamente a través de la mente misma, o mediante una combinación de cuerpo y mente. Resuélvelo de estas y otras maneras.

དེ་ཡང་ཉེན་མོངས་ནམ་ཉིན་སྐྱེ་བའི་ཆོ། །དང་པོ་གང་ནས་སྐྱེས་དང་ད་ལྟོ་འདྲི་བ། །གང་ལ་གནས་དང་མདོག་དབྱིབས་ཞི་འདྲི་བ་སྟོན། །ཐ་མར་
རང་སར་ཞི་ནས་ཡལ་བའི་ཆོ། །གང་དུ་ཡལ་ནས་འགྲོ་སོགས་ཅུང་བརྟན་ཆོད། །

when affliction or discursive thought arises, Look to see, “First, from where did it arise?”, then for the present time “Where does it dwell” and “What colour and shape does it have?” At the end, when subsiding in its own place it vanishes, Ask, “where did it vanish and go?” Try to resolve it in those and other ways.

Cuando surjan aflicciones o pensamientos discursivos, observa y ve: “Primero, ¿de dónde surgió?”, luego, para el tiempo presente: “¿Dónde mora?” y “¿Qué color y forma tiene?”

Al final, cuando desaparece y se disuelve en su propio lugar, pregúntate: “¿Dónde desapareció y adónde fue?” Intenta resolverlo de estas y otras maneras.

འཆི་བའི་ཆོ་ནམ་ཉིན་ཕྱར་བྱས་ནས་འགོ། །ཞིབ་ཏུ་དབྱེད་ལ་སྐྱེ་འཆི་འགོ་འོང་དང་། །དོས་བརྩུང་བྲམ་བའི་སྟོང་སངས་བརྟེན་མེད་དུ། །དེས་པར་
གཏན་ལ་མ་ལེབས་བར་དུ་དབྱེད། །

At the time of death, carefully research to find out what exactly happens when it departs? And continue to analyse for as long as you have not arrived at a certain determination Of an inexpressible, cleared-out, empty state free of Birth and death, coming and going, and the identification of things.

En el momento de la muerte, investiga cuidadosamente para descubrir qué sucede exactamente cuando parte y continúa analizando durante todo el tiempo necesario hasta llegar a una determinación cierta de un estado inexpresable, despejado y vacío, libre de nacimiento y muerte, venir y partir, y de la identificación de las cosas.

གཞན་གྱིས་དཔེ་དང་ཁ་བཤད་རྒྱུ་དང་པ་ཡིས། །སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཟེར་བས་མི་ཡན་ཏེ། །དཔེར་ན་སྐྱག་ཡོད་ཟེར་བའི་ས་ཆ་རུ། །གཞན་གྱིས་སྐྱག་ནི་
མེད་པར་བརྟེན་ན་ཡང་། །རང་ཉིད་དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་མི་སྐྱེ་བར། །ཡིད་གཉིས་ཐེ་ཆོས་ཟ་བ་ཇི་ bཞིན་ནོ། །

The dry examples and verbal explanations of others tell you “It is emptiness”, but this does not help. For example, in a place where there are said to be tigers, Others can tell you that there are no tigers but That will not be enough to make you believe it, Leaving you consumed with doubt – it’s like that.

Los ejemplos secos y las explicaciones verbales de otros dicen:
“Es vacío”, pero esto no ayuda. Por ejemplo, en un lugar donde se dice que hay tigres, otros pueden decir que no hay tigres, pero eso no bastará para que lo creas, dejándonos consumidos por la duda; es así.

རང་གི་སེམས་ཀྱི་རྩ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས། །ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་ནས་གཏན་ལ་ཡབ་པའི་ཚོ། །དཔེར་ན་སྟག་ཡོད་ཟེར་བའི་ལུང་པ་དེས། །རང་ཉིད་སོང་
ནས་ལྷ་མཛོད་ཐམས་ཅད་དུ། །སྟག་ནི་ཨེ་ཡོད་ཅུང་བཅད་ལུས་ནས། །མ་རྟེན་ཆོན་རང་ཉིད་ཡིད་ཆེས་ཏེ། །ཕྱིན་ཆད་ས་དེར་སྟག་ཡོད་
སྟམ་པ་ཡི། །ཡིད་གཉིས་ཐེ་ཆོམ་མེད་པ་རིམ་ཞིན་ལོ། །

When you yourself have determined The root of your mind through careful research, It is, for example, like going yourself to that area Where there are said to be tigers and looking everywhere, High and low, asking “Are there tigers here?” When, having resolved the matter like that, You find no tigers, you trust in that yourself and Henceforth have none of the doubt that thinks “Are there tigers there?” --- it’s like that.

Cuando ustedes mismos hayan determinado la raíz de su mente mediante una investigación cuidadosa, es, por ejemplo, ir ustedes mismos a esa región donde se dice que hay tigres y buscar por todas partes, arriba y abajo, preguntando: “¿Hay tigres aquí?” Cuando, habiendo resuelto el asunto de esa manera, no encuentras tigres, confíen en ello por ustedes mismos y, desde entonces, ya no tendrán la duda que piensa: “¿Habrán tigres allí?” Es así.

༥ ཨེ་མ་རྟོ། ད་ཡང་སྐལ་ལྷན་བྱ་བྱ་མས་སྒྲར་ཉོན་དང་། །ཁྱེད་རྣམས་དེ་ལྟར་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་པའི་ཚོ། །སེམས་ཞེས་མཛུབ་མོ་བརྩམས་ནས་
འདི་ཡིན་ཞེས། །དངོས་པོར་གྲུབ་པ་རྣམས་མ་རྟེན་ཚོ། །མ་རྟེན་པ་དེ་རྟེན་པའི་མཆོག་ཡིན་ལོ། །

EMAHO

Now, listen here once more you fortunate sons!

When you examine and analyse mind as described above, At the point when you have failed to find so much as a speck of substantially existing “mind” That you could point to and say, “This is it”, That not finding is the supreme finding.

Ahora escuchad una vez más, vosotros afortunados hijos:

Cuando examinen y analicen la mente como se describió anteriormente, en el punto donde no hayan podido encontrar ni siquiera una partícula de una “mente” sustancialmente existente que pudieran señalar y decir: “Esto es”, ese no encontrar es el hallazgo supremo.

འདྲ་འབྲས་སེམས་ལ་དང་པོ་བྱུང་ས་མེད། །ཡེ་ནས་སྟོང་པས་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་མེད། །བར་དུ་གནས་ས་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་མེད། །ཐ་མར་འགོ་
མེད་འདིར་སོང་རྗེས་མེད་དེ། །འགྲུབ་སྟོང་འགྲུབ་སྟོང་པ་སྟོང་བྱུང་ཡིན། །

Initially, our minds have no source, no place of arising, Because, being primordially empty, they have no entity that could be identified In the interim, they have no dwelling place, no shape and colour. In the end, there is no place to which they go nor a trace left

that shows where they went---- Their movement is empty movement, their being empty is empty appearance.

Inicialmente nuestras mentes no tienen fuente ni lugar de surgimiento, porque siendo primordialmente vacías, no tienen entidad que pueda ser identificada. En el intervalo, no tienen lugar donde morar, ni forma ni color. Al final, no existe un lugar al que vayan ni una huella que muestre dónde fueron — su movimiento es movimiento vacío; su vacuidad es apariencia vacía.

སེམས་ཉིད་འདི་ནི་དང་པོ་རྒྱས་མ་བསྐྱེད། །ཐ་མ་ཕྱི་རོལ་རྒྱུན་གྱིས་འདི་མི་འཇིག། །འཕེལ་དང་འབྲིབ་དང་གང་སྟོང་འདི་ལ་མེད། །འཁོར་འདས་
ཡོངས་ལ་ཁྱབ་པས་ཕྱོགས་རིས་མེད། །

This mindness initially was not created by causes And at the end will not be destroyed by external circumstances. It has no rise and fall, no being filled and emptied. Wholly pervading samsara and nirvana, it has no partiality.

Esta naturaleza mental inicialmente no fue creada por causas y al final no será destruida por circunstancias externas. No tiene surgimiento ni declive, ni llenarse ni vaciarse. Penetrando completamente samsara y nirvana, no tiene parcialidad.

འདི་ཞེས་མི་མཆོད་ཅིར་ཡང་འགག་མེད་འཆར། །ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་ཡོད་མེད་མཐའ་ལས་འདས། །འགྲོ་འོང་མེད་ཅིང་སྐྱེ་འཆི་གསལ་འབྲིབ་
མེད། །སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དྲི་མེད་ཤེས་གོང་བཞིན། །

Not demonstrable as “This”, it shines forth without stoppage as everything whatever; Not existing as anything whatever, it is beyond the extremes of existence and non-existence. It is without going and coming, without birth and death, and without clearing and obscuration.

Mind’s nature is like a stainless crystal ball —

No puede demostrarse como “esto”, pero resplandece ininterrumpidamente como todo cuanto existe. No existiendo como cosa alguna, está más allá de los extremos de existencia y no existencia. Está libre de ir y venir, libre de nacimiento y muerte, libre de claridad y oscurecimiento.

La naturaleza de la mente es como una esfera de cristal inmaculada —

ངོ་བོ་སྟོང་པ་རང་བཞིན་གསལ་བ་དང་། །ཕྱགས་རྗེ་འགག་པ་མེད་པར་ས་ལེར་གནས། །འཁོར་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ཅི་ཡང་མ་གོས་ཏེ། །སེམས་ཉིད་ལེ་
ནས་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ངེས། །

It sits clearly present as entity empty, nature luminous, And compassionate activity stoppageless. It is not tainted at all by the faults of samsara; Mindness is ascertained to be the primordial buddha.

permanece claramente presente como esencia vacía, naturaleza luminosa y actividad compasiva ininterrumpida. No está contaminada en absoluto por los defectos del samsara. La naturaleza mental se establece como el Buda primordial.

འདིན་གཞི་ཡི་སེམས་ཉིད་གནས་ལུགས་ཀྱི། རང་བཞིན་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་སྤྲོད་དོ། ॥

This has been the introduction which determined The nature of the actuality of the ground's mindness.

Esta ha sido la introducción que determina la naturaleza de la realidad de la mente base.

༥ ཞེ་མ་རྟོ་དཔལ་སྐལ་ལྷན་སེམས་ཀྱི་བྱ་རྣམས་ཉེན། རང་བོ་ཚོས་སྐྱ་ཀུན་ཏུ་བཟང་བོ་ཡིས། བསྐྱོམ་པ་རྩལ་ཚམ་མ་བྱས་གྲོལ་རྒྱུ་ལ་དང། འགོ་བ་བྱས་གིས་མི་དགེ་ཐེག་པའི་ལས། སྐྱུ་ཚམ་མ་བྱས་འཁོར་བར་འབྱམས་རྒྱུ་ལ་ནི།

EMAHO

Now, listen once more you fortunate mind sons! First, there is the way that dharmakaya Samantabhadra was liberated Without having done so much as a speck of meditation, Then the way that the six migrators wandered into samsara Without having done so much as a whisker of non-virtue and evil deeds.

Ahora escucha una vez más, afortunados hijos de mente: Primero está la manera en que el dharmakaya Samantabhadra fue liberado sin haber realizado siquiera una partícula de meditación. Luego está la manera en que los seis tipos de seres errantes vagaron en el samsara sin haber realizado ni siquiera un cabello de acciones no virtuosas y malas.

ཡེ་ཐོག་དང་པོ་ཀུན་གྱི་སྤོན་རོལ་དུ། འཁོར་འདས་མིང་མེད་གདོད་མའི་གཞི་ལ་གནས། དེ་དུས་རིག་པ་གཞི་ནས་འཕགས་རྒྱུ་ལ་ནི། འཕལ་ལ་ཉི་ཕོག་རང་འོད་ཕྱིར་གསལ་ལྟར།

In the original primordial beginning prior to all, Samsara and nirvana, nameless, resided in the primal ground. This is how rigpa arose from the ground at that time: As with crystal which has its own light become externally visible on being struck by sunlight,

En el origen primordial, antes de todo, samsara y nirvana, sin nombre, residían en la base primordial. Así fue como rigpa surgió desde la base en aquel tiempo: como un cristal que posee su propia luz y se vuelve visible externamente al ser alcanzado por la luz solar,

རིག་པའི་ཡེ་ཐོག་སྤོན་རོལ་གྱིས་བསྐྱོད་ནས། གཞི་ནས་ཕྱུ་བྱས་པ་སྐྱའི་ཁ་རལ་རྟེ། ལྷན་སྐྱབ་འོད་གསལ་སྐྱ་དང་ཡེ་ཐོག་གྱི། ཞིང་ཁམས་མ་ཁལ་ལ་ཉི་ཕར་བཞིན་དུ་གསལ།

Propelled by the life-wind of rigpa wisdom The seal of the youthful vase body was torn open And spontaneous existence, luminosity, became visible as the Field realms of kayas and wisdoms, like the sun rising in the sky.

impulsado por el viento vital de la sabiduría de rigpa, el sello del cuerpo-vajra juvenil fue abierto y la existencia espontánea, la luminosidad, se hizo visible como los campos y reinos de kayas y sabidurías, como el sol elevándose en el cielo.

དེ་དུས་ཚོས་སྐུ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཡིས། །རང་བྱུང་ཡིན་པར་ཤེས་པས་སྒྲིབ་ཅིག་ལ། །ཕྱིར་གསལ་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་ནང་དུ་ཐིམ། །ཀ་དག་གཤོད་མའི་གཞི་ལ་སངས་རྒྱལ་སོ། །

At that time, dharmakaya Samantabhadra, By knowing it to be own appearance, in an instant Had the externalized luminosity kayas and wisdoms dissolve back Inside and on the alpha purity primal ground was buddha.

En aquel momento, el dharmakaya Samantabhadra, al reconocerlo como su propia apariencia, en un instante hizo que los kayas y sabidurías de la luminosidad externalizada se disolvieran nuevamente hacia el interior, y sobre la base primordial de pureza original se convirtió en Buda.

འདི་སྐུ་རྣམས་ཀྱིས་རང་བཞིན་རྒྱུ་གྱུ་བ་ཀྱི། །སྒྲིབ་བ་རང་གཤངས་ཡིན་པར་མ་ཤེས་པས། །ཤེས་པ་དྲན་མེད་འཕྲོམ་མེད་དེ་ཉིད། །དེ་ལ་རྒྱན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་མ་རིག་ཟེར། །

We, not knowing the appearances of nature, Spontaneous existence, to be our own offput, Developed a blacked-out awareness without thought process Called “co-emergent ignorance”.

Nosotros, al no reconocer las apariencias de la naturaleza —la existencia espontánea— como nuestra propia manifestación, desarrollamos una conciencia oscurecida y sin proceso conceptual llamada “ignorancia coemergente”.

དེ་ནས་གཞི་སྒྲིབ་འོད་གསལ་དེ་ཉིད་ལ། །གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེས་པ་དེ། །ཀུན་ཏུ་བཏགས་པའི་མ་རིག་པ་ཞེས་ཟེར། །མ་རིག་གཉིས་འཛིན་སྐབས་སུ་དེ་དུས་རྒྱུད། །

Then an awareness which grasped dualistically At that ground appearance luminosity was produced Called “nothing-but-conceptualization ignorance” Now we were in the cocoon of ignorance with dualistic grasping.

Luego surgió una conciencia que se aferró dualísticamente a aquella apariencia luminosa de la base. A esto se le llama “ignorancia de mera conceptualización”. Entonces quedamos atrapados en el capullo de la ignorancia con el aferramiento dualista.

དེ་ནས་བཀ་ཆགས་རིམ་བཞིན་རྒྱས་ནས་ཡུང་། །འཁོར་བའི་བྱ་བ་འདི་རྣམས་ཐམས་ཅད་བྱུང་། ། དེ་ནས་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་དུག་ལྔ་དང་། །
བརྒྱད་ཁྱིབ་ཞི་བཞི་སྟོང་ལ་སོགས་རྒྱས་ནས་ཡུང་། ། འཁོར་བའི་གནས་སུ་ཟླ་བ་འཁོར་ལོ་བཞིན། །འཁོར་ཞིང་བདེ་སྤྱད་ལྟའི་བར་དུ་བྱུངས།

Then latencies gradually grew and due to them All these functions of samsara began.
Then, the afflictions – the three, five, Eight-four thousand, and so on poisons---grew and
due to them We began to cycle like water-wheel through the places of samsara Where
we have till now suffered the misery of pleasure and pain.

Después, las huellas kármicas fueron creciendo gradualmente y, debido a ellas, surgieron todas
estas actividades del samsara. Luego crecieron las aflicciones: los tres venenos, los cinco
venenos, las ochenta y cuatro mil aflicciones y demás; y por ellas comenzamos a girar en los
reinos del samsara como una rueda hidráulica, experimentando hasta ahora el sufrimiento y el
placer.

རྒྱས་པར་འདོད་ན་ཀུན་མཁྱེན་ཐེག་མཆོག་མཛོད། །ཟབ་དོན་རྒྱ་མཆོའི་སྤྱིན་པུང་སོགས་ལ་ལྟོས། ། ད་ནི་སྤྱི་མའི་མན་ངག་ཟབ་མོ་ཡིས། །འབྲུལ་
པའི་རང་མཆོང་ཐམས་ཅད་རིག་ནས་ཡུང་། ། རང་སེམས་སངས་རྒྱས་རང་དོ་མཐོང་བ་ཡིན།

If you'd like a longer explanation, look at All-Knowing's Supreme Vehicle Treasury,
Billowing Clouds of An Ocean of Profound Meaning, and so on. Now, through the
guru's profound foremost instructions, You have understood the faults inherent in
samsara Then seen your own essence, your own mind of buddha.

Si deseas una explicación más extensa, consulta El Tesoro del Vehículo Supremo del
Omnisciente, Nubes Ondulantes de un Océano de Significado Profundo, y otros textos similares.
Ahora, mediante las profundas instrucciones esenciales del guru, has comprendido todos los
defectos inherentes del samsara y has visto tu propia esencia: tu propia mente como buda.

གཤོད་མའི་མགོན་པོའི་རང་ལལ་མཇལ་བ་ཡིན། །ཀུན་རྒྱ་བཟང་པོར་སྐལ་པ་མཉམ་པ་ཡིན། ། སྤྱིང་ནས་དགའ་བ་སྒྲོམས་འོག་སེམས་ཀྱི་བྱ། །
འབྲུལ་པ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོ་སྤྲོད་དོ། །

You have met the primal guardian face to face. You are equal in fortune to
Samantabhadra. Cultivate gladness at this deep in your hearts, mind sons!

This has been the introduction which determined confusion.

Has encontrado cara a cara al Protector Primordial. Tu fortuna es igual a la de Samantabhadra.
Cultiva una profunda alegría en tu corazón, hijos de la mente.

Esta ha sido la introducción que establece el reconocimiento de la confusión.

༥ ཞེ་མ་རྟོ། །ད་ཡང་སྐལ་ལྷན་སྤྱིང་གི་བྱ་རྣམས་ཉོན། །སེམས་ཞེས་བྱ་བའི་ཡོངས་གྲགས་སྤྱོད་ཅེ། །ཡོད་ནི་གཅིག་ཡུང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །བྱུང་
ནི་འཁོར་འདས་བདེ་སྤྱད་སྤྱོད་ཆོག་གས་བྱུང་། །

EMAHO

Now, listen once more you fortunate heart sons!

The loud sound of ‘mind’ is universally heard. As for how it exists, it has not a single existence. As for how it occurs, it occurs as the whole variety of happiness and suffering of samsara and nirvana.

Ahora escucha una vez más, afortunados hijos del corazón:

El gran sonido de la palabra “mente” se escucha universalmente. Respecto a cómo existe: no tiene ni una sola existencia real. Respecto a cómo aparece: surge como toda la variedad de felicidad y sufrimiento del samsara y el nirvana.

འདོད་ནི་ཐེག་པའི་རྣམ་གྲངས་མང་དུ་ཡོད། མིང་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་སོ་སོར་བཏགས། ། སོ་སོ་སྐྱོབ་རྣམས་ཀྱིས་ང་ཡང་ཟེར། ། ལྷ་སྟེགས་ལ་
ལས་བདག་ཅེས་མིང་དུ་བཏགས། །

As for how it is asserted, it is asserted in many ways in the enumerations of the vehicles. As for how it is named, it is given an inconceivable number of differing names: Ordinary beings call it “I”; Some tirthikas give it the name “self”;

Respecto a cómo se afirma: se afirma de muchas maneras según las diferentes clasificaciones de los vehículos. Respecto a cómo se nombra: recibe un número inconcebible de nombres diferentes. Los seres ordinarios la llaman “yo”. Algunos tirthikas la llaman “alma” o “sí mismo”.

ཉན་ཐོས་པ་ཡིས་གང་ཟག་བདག་མེད་ཟེར། ། སེམས་ཙམ་པ་ཡིས་སེམས་ཞེས་མིང་དུ་བཏགས། ། ལ་ལས་ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ཟེར། ། ལ་ལས་
བདེར་ག་ཤེགས་སྟོང་བོ་མིང་དུ་བཏགས། ། ལ་ལས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མིང་དུ་བཏགས། །

Shravakas call it “selflessness of persons”; Mind Only followers give it the name “mind”; Some call it “prajnaparamita”; Some give it the name “sugatagarbha”; Some give it the name “mahamudra”;

Los śrāvakas la llaman “ausencia de yo de la persona”.

Los seguidores de Sólo-Mente la llaman “mente”.

Algunos la llaman *Prajñāpāramitā*.

Algunos la llaman *Tathāgatagarbha* o naturaleza búdica.

Algunos la llaman *Mahamudra*.

ལ་ལས་དབྱུ་མ་ཞེས་བའི་མིང་དུ་བཏགས། ། ལ་ལས་ཐིག་ལེ་ཉག་གཅིག་མིང་དུ་བཏགས། ། ལ་ལས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་མིང་དུ་བཏགས། ། ལ་
ལས་ཀུན་གཞི་ཞེས་པ་མིང་དུ་བཏགས། ། ལ་ལས་ཐ་མཛུགས་པ་མིང་དུ་བཏགས། །

Some give it the name “madhyamaka”; Some give it the name “single unique sphere”;
Some give it the name “dharmadhatu”; Some give it the name “alaya”; Some give it the
name “common awareness”

Algunos la llaman *Madhyamaka*.
Algunos la llaman “esfera única”.
Algunos la llaman *Dharmadhatu*.
Algunos la llaman *Alaya*.
Algunos la llaman “conciencia ordinaria”.

མིང་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅི་བ་ཏགས་ཀྱང་། ། རྟོན་ལ་འདི་ཉིད་ཡིན་པས་ཤེས་པར་གྱིས། ། ཁྱེད་རྣམས་སེམས་ཉིད་རང་སར་སྟོང་ལ་ཞོག་ ། བཞག་
དུས་ཐ་མཁའ་ཤེས་པ་རྟེན་ནི་བ། །

Of which of the inconceivable names it is given, Know that what is really being referred
to is exactly this: Set yourselves into mindness relaxed in its own place And that right
there is common awareness naked,

Sin importar cuál de estos innumerables nombres se utilice, debes comprender que aquello a lo
que realmente se refiere es exactamente esto: Relájate en la naturaleza misma de la mente,
descansando en su propio lugar. Cuando descanses así, esta conciencia ordinaria permanece
desnuda;

བཏགས་པས་མཐོང་རྒྱ་མེད་པའི་ས་ལེ་བ། ། རིག་པ་མཛོལ་སྤྱོད་ས་ལེ་རྟོག་གོ་བ། ། ཅིར་ཡང་མ་སྐྱབ་སྟོང་ཞིང་སེང་དེ་བ། ། བསམ་ལ་སྟོང་གཉིས་སྤྱོད་
པའི་ཡེ་རེ་བ། ། ཏགས་པ་མ་ཡིན་ཅིར་ཡང་སྐྱབ་པ་མེད། །

Looking but nothing to be seen’s clear presence, Rigpa in direct perception’s vividly
clear presence, The non-existence of anything at all empty yet panoramically seen, The
non-duality of luminosity and emptiness sticking out as one thing, Not permanent,
having no existence as anything at all,

al mirar, no hay nada que ver, y sin embargo hay una claridad vívida presente. Rigpa aparece en
percepción directa con una claridad brillante y viva. No existe como algo concreto, y aun así está
vacía y completamente abierta. La luminosidad y la vacuidad son inseparables. No es
permanente, pues no existe como ninguna cosa concreta.

ཆད་པ་མ་ཡིན་ས་ལེ་རྟོག་གོ་བ། ། གཅིག་རྒྱ་མ་ཡིན་དུ་མ་རིག་ཅིང་གསལ། ། དུ་མ་མ་ཡིན་དཔྱེར་མེད་རོ་གཅིག་པ། ། བཞག་ན་མེད་དེ་རང་རིག་
འདི་ཉིད་དོ། །

Not nihilistic, being clearly present, vividly present, Not singular, being known and
visible as many, Not many, being inseparability, one taste; There is nothing else, just
exactly this is self-knowing rigpa!

No es nihilista, pues permanece claramente presente.

No es una sola cosa, porque se conoce y aparece de muchas maneras.

No son muchas cosas, porque es inseparable y de un solo sabor.No hay nada aparte de esto: ¡Esto mismo es rigpa, el autoconocimiento!

སྒྱིད་དབྱུས་བཅུགས་པའི་གདོད་མའི་མགོན་པོའི་ཞལ། །མདོན་སྲུལ་ད་ལྟའི་དུས་འདིར་མཐོང་བ་ཡིན། ། འདི་དང་འབྲལ་མེད་ཀྱིས་ཤིག་སྒྱིད་ནི་
བྱ། །

You are seeing the face of the primal guardian Seated at your heart centre in direct perception. Do not separate from this, heart sons!

Estas viendo directamente el rostro del Protector Primordial que mora en el centro de vuestro corazón. No te separes de esto, hijos del corazón.

འདི་མིན་གཞན་ལས་སྟག་པ་བཅས་འདོད་པ། །སྤྲུང་བོ་ཁྱིམ་ན་ཡོད་ཡུང་རྒྱུས་འཚོལ་ཇི་བཞིན་དུ། །སྟོང་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཐགས་སུ་བཏགས་ན་
ཡང་། །

Anyone who asserts that it is not this but something special obtained somewhere else Is like someone who has the elephant but continues to search for it by following it tracks;

Quien afirma que esto no es suficiente y busca algo superior en otra parte es como alguien que ya tiene un elefante pero continúa buscando sus huellas.

སངས་རྒྱས་མིང་ཙམ་རྟོན་པར་མི་བྲིད་དོ། །དངོས་གཞིའི་གནས་ལྷགས་དོན་གྱི་དོ་སྤྲོད་དོ། །

Though he combs the entire third-order world, It will be impossible for him to find so much as the name buddha. This has been the main part's factual introduction to actuality.

Aunque buscara por todo el universo, no encontraría ni siquiera el nombre de “Buda”.Esta ha sido la introducción principal a la realidad tal como es.

༥ ཞེ་མ་དྲོ། ད་ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱ་རྣམས་ལེགས་པར་ཉོན། །ད་ལྟའི་རང་རིག་རང་གསལ་འདི་ཉིད་ལ། །སྤྲུང་གསུམ་དོ་བོ་རང་བཞིན་ཐུགས་རྟེན་
དང་། །སྤྲུང་ལེ་ཤེས་ལེ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཚང་། །

EMAH0

Now, once more, sons of the family listen well!

In this self-knowing self-illumination of the present, The three kayas-entity, nature, and compassionate activity And the five kayas, five wisdoms, and so on all are complete.

Ahora, una vez más, hijos de la familia, escuchen bien:

En esta autoiluminación autocognoscente del presente, los tres kayas —esencia, naturaleza y compasión o actividad iluminada— y los cinco kayas, las cinco sabidurías y todo lo demás, ya están completos.

འིག་པའི་དོ་བོ་ཁ་དོག་དབྱིབས་ལ་སོགས། ཁྱིམ་ཡང་མ་གྲུབ་སྟོང་པ་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ། ། སྟོང་པའི་རང་གཏངས་གསལ་བ་ལོངས་སྒྱུ་ལོ། །སྒྲ་ཆོགས་
འཆར་གཞི་མ་འགག་སྒྱུ་པ་པའི་སྒྱུ། །

Rigpa's entity, with no existence at all as colour, shape, and so on, is empty dharmakaya. That empty aspect's natural offput, luminosity, is the sambhogakaya. Its being an unstopped basis from which the variety shines forth is the nirmanakaya.

La esencia de rigpa, que no existe en absoluto como color, forma y demás características, es el Dharmakaya vacío. La luminosidad, que es la expresión natural de esa vacuidad, es el Sambhogakaya. Su capacidad ininterrumpida como base de donde surge toda la diversidad de apariencias es el Nirmanakaya.

དེ་རྣམས་མཆོན་པའི་དཔེ་ནི་འདི་དང་འདྲ། །ཤེས་ཀྱི་མེ་ལོང་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ་དང་མཚུངས། ། རང་བཞིན་དངས་ཤིང་གསལ་བས་ལོངས་སྒྱུ་མཆོན། །
གཞུགས་བརྟན་འཆར་གཞི་མ་འགག་སྒྱུ་པ་པའི་དཔེ། །

The example used to illustrate this is that A glass mirror is analogous to the dharmakaya; Its nature, purity and luminosity, shows the sambhogakaya; Its being an unstopped basis from which the reflections shine forth exemplifies the nirmanakaya.

El ejemplo utilizado para ilustrarlo es este:

Un espejo de cristal es análogo al Dharmakaya;
su naturaleza pura y luminosa representa el Sambhogakaya;
y el hecho de ser una base ininterrumpida desde la cual aparecen reflejos representa el
Nirmanakaya.

འགྲོ་རྣམས་སེམས་ཉིད་ཡེ་ནས་སྒྱུ་གསུམ་དུ། །གནས་པ་ཡིན་ཏེ་རང་དོ་ཤེས་བྱུང་ན། ། འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་བསྒོམ་བ་རྩལ་ཅིམ་ཡང་། །བྱིམ་དགོས་
ཏེ་དུས་གཅིག་འཆང་བྱུ་ལོ། །

Migrators are mindness primordially abiding as The three kayas; if that is self-recognized, then They, without needing to do so much as a speck Of meditation, at once become buddhas.

Todos los seres han permanecido primordialmente como la naturaleza de la mente en forma de los tres kayas; si esto es reconocido directamente, entonces, sin necesidad siquiera de una partícula de meditación, se convierten instantáneamente en budas.

སྐྱུ་གསུམ་དོ་སྤྱོད་ཐ་དང་བསྟན་པ་ནི། །དོན་ལ་དབྱིངས་གཅིག་མ་གཏོགས་ཐ་དང་དུ། །བརྒྱད་ནས་འཁྲུལ་པར་མ་འགོ་སྤྱོད་གི་བྱ། །སྐྱུ་གསུམ་ཡེ་
ནས་སྤོང་པ་ཀ་དག་ལྟེ།

The introduction to the three kayas shows them as separate, But in fact they are one;
other than that, taking them To be separate is confusion-do not go there, heart sons! The
three kayas being primordially empty are alpha purity Understanding them to be a
single entity of unified luminosity—emptiness,

La introducción a los tres kayas los presenta como distintos, pero en realidad son uno solo.
Considerarlos separados es confusión; no caigas en ello, hijos del corazón. Los tres kayas son
primordialmente vacíos, pureza original (*kadag*). Compréndelos como una sola esencia de
luminosidad-vacuidad inseparable

གསལ་སྤོང་རྒྱུད་འཇུག་དོ་བོ་གཅིག་པ་སྟེ། །ཤེས་པར་གྱིས་ལ་འཛིན་མེད་དང་ལ་བཞེད། །དོ་བོ་རང་བཞིན་ཐུགས་རྟེན་གསུམ་བོ་ཡང་། །ཆོས་སྐྱེ་
ལོངས་སྐྱེ་སྐྱུ་ཉིད་དང་མཚུངས། །གསུམ་ག་གསལ་སྤོང་རྒྱུད་འཇུག་ཆེན་པོ་སྟེ། །ཤེས་པར་གྱིས་ལ་འཛིན་མེད་དང་ལ་བཞེད། །

Act in the state without grasping! Threefold, entity, nature, and compassionate activity
moreover Are equivalent to dharmakaya, sambhogakaya, and nirmanakaya;
Understanding the three together to be great unified luminosity -emptiness, Act in the
state without grasping!

y permanece en un estado libre de aferramiento. La esencia, la naturaleza y la actividad
compasiva también corresponden al Dharmakaya, Sambhogakaya y Nirmanakaya.
Comprende estos tres como la gran unión inseparable de luminosidad y vacuidad, y permanece
libre de aferramiento.

དེ་ཡང་རང་བྱུང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི། །ཅིར་ཡང་སྤང་བས་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་སྟེ། །འགྱུར་བ་མེད་པས་མི་བསྐྱོད་རྟོ་རྟའི་སྟེ། །མཐའ་དབྱས་
མེད་པས་སྤང་བ་མཐའ་ཡས་སྟེ། །

Then again, this self-arising rigpa wisdom: By appearing as everything is the
Vairocana kaya; By being changeless is the Akshobyavajra kaya; By being without
centre and edge is the Amitabha kaya;

Además, esta sabiduría de rigpa auto-surgida: Por aparecer como todas las cosas, es el kaya de
Vairocana; por ser inmutable, es el kaya Vajra Akshobhya; por carecer de centro y periferia, es el
kaya de Amitabha;

མཆོག་དང་ཐུན་མོང་དངོས་སྟབ་ཀྱན་འབྱུང་བའི། །འོར་བྱ་འདྲ་བས་རིན་ཆེན་འབྱུང་ཐུན་སྟེ། །དོན་ཀྱན་འབྱུང་བས་དོན་ཡོད་སྟབ་པའི་སྟེ། །དེ་
རྣམས་རིག་པའི་རྩལ་ལས་ལོགས་ན་མེད། །

By being comparable to a jewel that is the source of all Supreme and ordinary siddhis is the Ratnasambhava kaya; By being the accomplisher of all purposes is the Amoghasiddhi kaya. Those are not something apart from rigpa's liveliness.

Por ser como una joya que concede todos los siddhis ordinarios y supremos, es el kaya de Ratnasambhava; por realizar todos los propósitos, es el kaya de Amoghasiddhi. Nada de esto existe separado de la energía dinámica de rigpa.

རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་དོ་བོ་མ་འགག་པར། མཛད་སྤྱོད་གསལ་བས་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་སོ། ། ཀུན་ལ་བྱབ་པས་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་སོ། ། རྩལ་ལས་སྣ་
ཆོག་ས་འཆར་བས་སོར་རྟོག་སོ། །

Rigpa's wisdom is an unstopped entity: By being directly perceiving luminosity is mirror wisdom; By being all-pervasive is equality wisdom; By being the variety shining forth from liveliness is individually discriminating wisdom;

La sabiduría de rigpa es una esencia ininterrumpida: Por ser luminosidad directamente percibida, es la Sabiduría Espejo; por ser omnipresente, es la Sabiduría de la Igualdad; por ser la diversidad que surge de su energía dinámica, es la Sabiduría Discernidora;

དོན་ཀུན་འབྱུང་པས་བྱ་བྱུང་ཡེ་ཤེས་སོ། ། དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་དོ་བོ་ཀ་དག་ཏུ། ། འདུས་པས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། ། དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་
རང་གི་རིག་རྩལ་ལས། ། ལོགས་ན་བྱུང་པ་རྩལ་ཅིན་མེད་པ་ལོ། །

By being the accomplisher of all purposes is all-accomplishing wisdom; By containing their entities in alpha purity, Is dharmadhatu wisdom. All of them have not a speck of existence apart From one's own rigpa's liveliness.

Por realizar todos los propósitos, es la Sabiduría que Todo lo Realiza; por contener todas ellas en la pureza primordial, es la Sabiduría del Dharmadhatu. Todas ellas no tienen ni una partícula de existencia separada de la energía dinámica de la propia rigpa.

སྤྱོད་གསལ་དོ་བོ་རང་བཞིན་ཐུགས་རྟེན་དང་། རྩལ་ཡེ་ཤེས་ལ་ཕྱོགས་ཅིག་ཆར་དུ། མཛད་སྤྱོད་མཚུངས་ལོ་བཅུ་གསལ་ནས་དོ་སྤྲོད་ན། ། ད་ལྟོ་ཡེ་ཤེས་པ་
བཟོ་བཅོས་མ་བྱས་པ། རྟེན་གྱིས་མ་བསྐྱར་འཛིན་པས་མ་བསྐྱད་པ་ལི། ། རིག་པ་ས་ལེ་རྟོག་གེ་འདི་ཀ་ཡིན། །

If the three kayas of entity, nature, and compassionate activity, The five kayas, and five wisdoms are introduced All together at once in direct perception by pointing them out, then just this awareness of the present, unmanufactured and unaltered,

Si los tres kayas —esencia, naturaleza y actividad compasiva—, los cinco kayas y las cinco sabidurías son señalados simultáneamente en percepción directa, entonces esta misma conciencia presente, no fabricada ni modificada, no alterada por condiciones ni contaminada por el aferramiento:

དུས་གསུམ་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་འདི་ལས་བྱུང་། །འདི་ནི་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཡིན་པས། །འདི་དང་འབྲལ་མེད་ཀྱིས་འགྲོ་སྐལ་ལྡན་
 ཀྱུན། །མ་བཅོས་རང་གསལ་འདི་ཀ་ཡིན་པ་ལ། །རང་སེམས་སངས་རྒྱལ་མ་མཐོང་ཅི་ལ་ཟེར། །འདི་ལ་བསྟོམ་རྒྱ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ། །བསྟོམ་རྒྱ་མ་
 བྱུང་བྱ་བ་ཅི་ལ་ཟེར། །འགྲོ་པ་མཛོན་སུམ་འདི་ཀ་ཡིན་པ་ལ། །རང་སེམས་མ་རྟོག་བྱ་བ་ཅི་ལ་ཟེར། །གསལ་ཉིག་བར་ཆད་མེད་པ་འདི་ཀ་ཡིན། །
 སེམས་ངོ་མ་མཐོང་བྱ་བ་ཅི་ལ་ཟེར། །འདི་ལ་བྱ་རྒྱ་རྩལ་ཅོམ་མེད་པ་ལ། །བྱས་པས་མ་བྱུང་བྱ་བ་ཅི་ལ་ཟེར། །གནས་དང་མི་གནས་གཉིས་སུ་མེད་པ་
 ལ། །གནས་སུ་མ་བསྐྱབ་བྱ་བ་ཅི་ལ་ཟེར། །རང་རིག་སྒྲུབ་གསུམ་ཚེ་མེད་ལྟན་གྲུབ་ལ། །བསྐྱབས་པས་མ་འགྲུབ་བྱ་བ་ཅི་ལ་ཟེར། །

All buddhas of the three times arise from this. This is the heart of all buddhas of the three times, So do not separate from this, all you fortunate ones! This is just this uncontrived self-illumination; What is there to say about not seeing the buddha of your own mind? To this which has nothing at all to be meditated upon, What is there to say about meditation not happening? This is just this direct perception of rigpa; What is there to say about not finding your own mind? This is just this clarity-vividness without cessation or obscuration; What is there to say about not seeing the essence of mind? To this which has not even a speck of something to be done, What is there to say about not having happened through doing? To that which is non-dual as abiding and non-abiding, What is there to say about not training in abiding? To the three kayas of self-knowing, spontaneously present without effort, What is there to say about them not being accomplished through practice?

Todos los budas de los tres tiempos surgen de esto. Esto es el corazón de todos los budas de los tres tiempos; por ello, no te separes jamás de esto, todos ustedes, afortunados. Esto es precisamente esta autoiluminación no fabricada. ¿Qué sentido tendría decir que no han visto el buda de vuestra propia mente? En esto no hay absolutamente nada que meditar; ¿qué sentido tendría hablar de que la meditación no ocurre? Esto es precisamente la percepción directa de rigpa; ¿qué sentido tendría hablar de no encontrar su propia mente? Esto es precisamente esta claridad vívida e ininterrumpida; ¿qué sentido tendría hablar de no haber visto la esencia de la mente? En esto no hay ni una sola cosa que hacer; ¿qué sentido tendría hablar de que algo no sucedió mediante el hacer? En aquello que es no-dual como permanencia y no permanencia, ¿qué sentido tendría hablar de no haberse entrenado en permanecer? En los tres kayas del autoconocimiento, espontáneamente presentes y completos sin esfuerzo, ¿qué sentido tendría decir que no fueron alcanzados mediante la práctica?

ཏུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འདི་ལས་བྱུང་།
 །འདི་ནི་ཏུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་བྱགས་ཡིན་པས། །
 འདི་དང་འབྲལ་མེད་ཀྱིས་ཤིག་སྐལ་ལྷན་ཀུན། །

Modified by conditions, not spoiled by grasping—
 This clearly present, vividly present rigpa is it!
 This is the source of all the buddhas of the three times,
 This is the enlightened mind of the buddhas of the three times,
 So do not separate from this, all you fortunate ones!

Modificada por las condiciones, no corrompida por el aferramiento:
 ¡Esta rigpa, clara y vívidamente presente, es precisamente eso! Esta es la fuente de todos los
 budas de los tres tiempos. Esta es la mente iluminada de todos los budas de los tres tiempos. ¡Por
 lo tanto, no os separéis nunca de esto, todos vosotros, afortunados!

མ་བཅོས་རང་གསལ་འདི་ཀ་ཡིན་པ་ལ། །རང་སེམས་སངས་རྒྱས་མ་མཐོང་ཅི་ལ་ཟེར། །
 འདི་ལ་བསྐྱོམ་རྒྱ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ། །བསྐྱོམ་རྒྱ་མ་བྱུང་བྱ་བ་ཅི་ལ་ཟེར། །

This is uncontrived self-illumination exactly,
 So how can you complain that you do not see
 your own mind, Buddha?
 Here, there is no meditation to be done at all,
 So how can you complain that your meditation has failed?

Esta es precisamente la auto-luminosidad no elaborada. Entonces, ¿cómo puedes decir que no
 ves a tu propia mente, el Buda? Aquí no hay absolutamente nada que meditar. Entonces, ¿cómo
 puedes decir que tu meditación ha fracasado?

རིག་པ་མངོན་སྲུང་འདི་ཀ་ཡིན་པ་ལ། །རང་སེམས་མ་རྟོགས་བྱ་བ་ཅི་ལ་ཟེར། །
 གསལ་ཉིག་རྒྱུ་ཆད་མེད་པ་འདི་ཀ་ཡིན། །སེམས་ངོ་མ་མཐོང་བྱ་བ་ཅི་ལ་ཟེར། །

This is exactly rigpa directly seen,
 So how can you complain that you do not find your own mind?
 This is uninterrupted vividly present luminosity exactly,
 So how can you complain that you do not see mind's essence?

Esto es precisamente la visión directa de la rigpa. Entonces, ¿cómo puedes decir que no
 encuentras tu propia mente? Esto es exactamente la luminosidad vívida e ininterrumpida.
 Entonces, ¿cómo puedes decir que no ves la esencia de la mente?

འདི་ལ་བྱ་རྒྱ་རྩལ་ཅི་མེད་པ་ལ། །བྱས་པས་མ་བྱུང་བྱ་བ་ཅི་ལ་ཟེར། །
གནས་དང་མི་གནས་གཉིས་སྤྱེད་པ་ལ། །གནས་སྤྱེད་བརྟུབ་བྱ་བ་ཅི་ལ་ཟེར། །

Here, not so much as a speck of work is to be done,
So how can you complain that your efforts have failed?
This is non-dual abiding and not abiding,
So how can you complain that you are not getting to abiding?

Aquí no hay ni la más mínima acción que realizar. Entonces, ¿cómo puedes decir que tus esfuerzos han fracasado? Esto es la no dualidad de permanecer y no permanecer. Entonces, ¿cómo puedes decir que no logras establecerte en ese estado?

རང་རིག་སྤྱུ་གསུམ་རྩོལ་མེད་ལྟར་གྱུབ་ལ། །བསྐྱབས་པས་མ་འགྲུབ་བྱ་བ་ཅི་ལ་ཟེར། །
བྱུར་མེད་ཅོག་གིས་བཞག་པས་ཆོག་པ་ལ། །དེ་ལ་མི་བྱས་བྱ་བ་ཅི་ལ་ཟེར། །

Here is self-knowing's three kayas of spontaneous
existence not having conceived endeavours,
So how can you complain that your endeavours at
accomplishment yield no result?
Here, with nothing to be done, setting yourself just so is sufficient,
So how can you complain that you are unable to do that?

Aquí están los tres kayas del autoconocimiento, espontáneamente presentes, sin haber sido producidos por esfuerzo alguno. Entonces, ¿cómo puedes decir que tus esfuerzos por alcanzar la realización no dan fruto? Aquí, donde no hay nada que hacer, basta simplemente con permanecer tal como eres. Entonces, ¿cómo puedes decir que eres incapaz de hacerlo?

རྫོགས་པ་འཕར་གྲོལ་དུས་མཉམ་ཡིན་པ་ལ། །གཉེན་པོས་མ་བྱུང་བྱ་བ་ཅི་ལ་ཟེར། །
ད་ལྟོ་འོས་པ་འདི་ཀ་ཡིན་པ་ལ། །ད་ལྟོ་འོས་པ་འདི་ཀ་ཡིན་པ་ལ། །
འདི་ལ་མི་འོས་བྱ་བ་ཅི་ལ་ཟེར། །

here is thought shining forth and
being liberated simultaneously,
So how can you complain that antidotes are not working?
This is awareness of the present exactly,
So how can you complain that you do not know it?

Aquí, el pensamiento surge y se libera simultáneamente. Entonces, ¿cómo puedes decir que los antídotos no funcionan? Esto es precisamente la conciencia del presente. Entonces, ¿cómo puedes decir que no la conoces?

༥ ཞེ་མ་རྟོ་ ད་ཡང་སྐལ་ལྷན་བྱ་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་གསེན། །རང་སེམས་དངོས་མེད་ནམ་མཁའ་སྟོང་པ་འདྲ།
།འདྲ་འམ་མི་འདྲ་སྐལ་ལྷན་བྱ་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་གསེན། །བཟུ་རུ་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་རང་སེམས་ལ། །ཅེར་གྱིས་ལྟོས་པ་ལྟམ་གྱིས་ཞོག་དང་ཤེས། །

EMAHO

Now, once more fortunate sons listen with respect!

One's own mind is like the non-thing empty space;
To see whether that is so or not all you fortunate sons,
Look straight at your own minds with the approach
That there is nothing to be looked at and let go into vast
evenness, then know how it is!

Ahora, una vez más, vosotros, afortunados hijos del linaje, escuchad con respeto. La propia mente es como el espacio vacío, que no es una cosa. Para comprobar si esto es así o no, vosotros, afortunados hijos, Mirad directamente vuestra propia mente con la actitud de que no hay absolutamente nada que ver, Y descansad en la vasta igualdad. Entonces reconoced cómo es.

སྟོང་པ་ལྟར་ཆད་དག་ཀྱང་མ་ཡིན་པར། །རང་རིག་ཡེ་ཤེས་ཡེ་ནས་གསལ་བར་དེས། །
རང་བྱུང་རང་གསལ་ཉི་མའི་སྟིང་པོ་འདྲ། །འདྲ་འམ་མི་འདྲ་རང་གི་སེམས་ཉིད་ལ། །
ཅེར་གྱིས་ལྟོས་པ་ལྟམ་གྱིས་ཞོག་དང་ཤེས།

It is not only decided on as empty,
For it is ascertained to be self-knowing wisdom,
primordially luminous.
It is self-arising self-illumination like the sun's essence;
To see whether that is so or not, look straight at
Your own mindness and let go into vast evenness,
then know how it is!

No solo se establece como vacía, Sino que se reconoce como sabiduría autocognoscente, primordialmente luminosa. Es autooriginada y auto-luminosa, como la esencia del sol. Para comprobar si esto es así o no, Mirad directamente vuestra propia mente. Y descansad en la vasta igualdad. Entonces reconoced cómo es.

རྣམ་རྟོག་འགྲུ་དྲན་དོས་བརྒྱུད་མེད་པར་དེས། །འགྲུ་བ་དེས་མེད་བར་སྒྲུང་བསེར་བྱ་འདྲ། །
འདྲ་ལམ་མི་འདྲ་རང་གི་སེམས་ཉིད་ལ། །ཅེར་གྱིས་ལྟོས་ལ་ཕྱམ་གྱིས་ཞོག་དང་ཤེས། །

It is ascertained that it cannot be identified as the
movement and thinking of discursive thought,
For such movements appear with uncertainty, like breezes;
To see whether that is so or not, look straight at
Your own mindness and let go into vast evenness,
then know how it is!

Se comprende que no puede identificarse con el movimiento ni con el pensar de los
pensamientos discursivos, Pues esos movimientos aparecen de manera incierta, como las brisas.
Para comprobar si esto es así o no, mirad directamente vuestra propia mente. Y descansad en la
vasta igualdad. Entonces reconoced cómo es.

ཅེར་སྒྲུང་ཐམས་ཅད་རང་སྒྲུང་ཡིན་པར་དེས། །གང་སྒྲུང་ཐམས་ཅད་མེ་ལོང་ག་ཟུགས་བརྟན་འདྲ། །
འདྲ་ལམ་མི་འདྲ་རང་གི་སེམས་ཉིད་ལ། །ཅེར་གྱིས་ལྟོས་ལ་ཕྱམ་གྱིས་ཞོག་དང་ཤེས། །

It is ascertained that all of its appearances are own appearance,
All of what appears being like the images in a mirror;
To see whether that is so or not, look straight at
Your own mindness and let go into vast evenness,
then know how it is!

Se comprende que todas las apariencias son su propia manifestación, así como las imágenes
reflejadas en un espejo. Para comprobar si esto es así o no, mirad directamente vuestra propia
mente. Y descansad en la vasta igualdad. Entonces reconoced cómo es.

སེམས་ལས་མ་གཏོགས་གཞན་ན་ཚོས་མེད་པས། །ལྟ་བ་བཟུ་རྒྱ་གཞན་ན་ཚོས་མེད་དོ། །
སེམས་ལས་མ་གཏོགས་གཞན་ན་ཚོས་མེད་པས། །སྒྲོམ་པ་བསྒྲོམ་རྒྱ་གཞན་ན་ཚོས་མེད་དོ། །

There is nothing somewhere other than mind,
So there is no view to be viewed elsewhere.
There is nothing somewhere other than mind,
So there is no meditation to be done anywhere else.

No existe nada fuera de la mente. Por lo tanto, no hay una visión que buscar en otro lugar. No existe nada fuera de la mente. Por lo tanto, no hay una meditación que realizar en otro lugar.

སེམས་ལས་མ་གཏོགས་གཞན་ན་ཚོས་མེད་པས། རྒྱུད་པ་རྒྱུད་རྒྱུ་གཞན་ན་ཚོས་མེད་དོ།
སེམས་ལས་མ་གཏོགས་གཞན་ན་ཚོས་མེད་པས། །དམ་ཚིག་བསྟུང་རྒྱུ་གཞན་ན་ཚོས་མེད་དོ།

Is nothing somewhere other than mind,
So there is no conduct to be done anywhere else.
There is nothing somewhere other than mind,
So there is no samaya to be kept anywhere else.

No existe nada fuera de la mente. Por lo tanto, no hay una conducta que practicar en otro lugar. No existe nada fuera de la mente. Por lo tanto, no hay samaya que mantener en otro lugar.

སེམས་ལས་མ་གཏོགས་གཞན་ན་ཚོས་མེད་པས། །འབྲས་བུ་བསྟུང་རྒྱུ་གཞན་ན་ཚོས་མེད་དོ།
ཡང་ལྟོས་ཡང་ལྟོས་རང་གི་སེམས་ལ་ལྟོས།

There is nothing somewhere other than mind,
So there is no fruition to be accomplished anywhere else.
Look again and look again at your own mind!

No existe nada fuera de la mente. Por lo tanto, no hay un fruto que alcanzar en otro lugar. ¡Mira una y otra vez tu propia mente!

ཕྱི་རོལ་ནས་མཁའ་ཁམས་ལ་སེམས་ཐོངས་ལ། །རང་སེམས་ཉིད་ལ་འགོ་འོང་ཞེ་འདུག་ལྟོས།
བཟླས་ཆེ་འགོ་འོང་སེམས་ལ་མི་གདའ་ན། །ནང་གི་རང་གི་སེམས་ལ་ཚུར་བཟླས་ལ།
རྫོགས་པ་འཕྲོ་བའི་འཕྲོ་མཁའ་ཞེ་འདུག་ལྟོས།

Send your mind into the external space of the sky and
Look to see, "Is there coming and going in my own mindness?"
When you have looked, if you find that
mind does not have going and coming,
Look inwardly at your internal mind and
Look to see, "Is there an agent who emits the emitted thoughts?"

Dirige tu mente hacia el espacio abierto del cielo Y observa: «¿Hay ida y venida en mi propia mente?» Después de observar, si descubres que la mente no va ni viene, Dirige la mirada hacia tu interior, Y observa: «¿Existe alguien que emita los pensamientos que surgen?»

རྟོག་པ་འབྲོ་བའི་འབྲོ་མཁན་མི་གང་འདྲ། །སེམས་ལ་ཁ་དོག་དབྱིབས་སོགས་ཞེ་འདུག་ལྟོས། །
ཁ་དོག་དབྱིབས་མེད་སྟོང་པར་ཐུག་པའི་ཚེ། །སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མཐའ་དབུས་ཞེ་འདུག་ལྟོས། །

If there is no agent who emits the emitted thoughts,
Look to see, "Does mind have colour, shape and so on?"
When you connect with its being empty of colour and shape,
Look to see, "Does the emptiness have centre and edge?"

Si no encuentras un agente que produzca esos pensamientos, Observa: «¿Tiene la mente color, forma o alguna característica?» Cuando reconozcas que está vacía de color y forma, Observa: «¿Tiene ese vacío un centro o un límite?»

མཐའ་དབུས་མེད་ཚེ་ཕྱི་ནང་ཞེ་འདུག་ལྟོས། །ཕྱི་ནང་ནང་མེད་རིག་པ་མཁའ་ལྟར་ཡངས། །
ཟང་དེ་ཐལ་ལེར་རྒྱ་ཆད་ཕྱོགས་ལྗང་བཤ། །རང་རིག་ཁྱབ་གདལ་གྲོང་ཆེན་ཡངས་པའི་དང་། །

When you find no centre and edge, look to see,
"Does it have inside and outside?"
Rigpa without outside and inside is vast like space,
Transparent in its freedom from delimitation
and falling into sides,
A vast great interior space of self-knowing, everywhere-spread.

Cuando descubras que no tiene centro ni límite, Observa: «¿Tiene interior o exterior?» La rigpa, sin interior ni exterior, Es vasta como el espacio. Transparente, libre de toda limitación Y de caer en cualquiera de los extremos, Es un inmenso espacio interior del autoconocimiento, Que todo lo impregna.

འཁོར་འདས་ཆོས་རྣམས་བར་སྤང་འཇའ་ཆེན་བཞིན། །སྤྲེལ་གསལ་སྤང་ཡང་སེམས་ཀྱི་རོལ་པ་སྟེ། །

Within it, the whole variety of the phenomena of samsara and
nirvana appear like rainbows floating in space,
Yet that whole variety is the play of mind.

Dentro de ella, toda la diversidad de los fenómenos del samsara y del nirvana aparece como arcoíris flotando en el espacio. Sin embargo, toda esa diversidad no es más que el despliegue de la mente.

རང་རིག་གཡོ་མེད་དང་ལས་ཡར་རྟོས་དང་། ། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་ཐུ་བླ་བཞིན། །
སྒྲིབ་སྟོང་སོ་སོར་དབྱེ་བར་མི་རུས་སོ། ། རིག་པའི་དང་ལ་འཁོར་འདས་གཉིས་སྟུ་མེད། །

Look out from this state without moving from self-knowing rigpa and see that
All phenomena, like illusions and moons in water,
Are an appearance-emptiness not separable into parts.
In the state of rigpa, samsara and nirvana are non-dual;

Mira desde este estado, sin apartarte de la rigpa autocognoscente, y observa que todos los fenómenos, como ilusiones y como la luna reflejada en el agua, son apariencia y vacuidad inseparables. En el estado de la rigpa, samsara y nirvana son no duales.

རང་རིག་གཡོ་མེད་དང་ནས་ཡར་རྟོས་དང་། ། འཁོར་འདས་ཆོས་རྣམས་མེ་མོང་གཟུགས་བརྟན་བཞིན། །
ཇི་ལྟར་སྒྲིབ་ཡང་གཏོད་ནས་ཡོད་མ་ཟུང་། ། འཁོར་འདས་མིང་མེད་ཐམས་ཅད་ཆོས་སྒྱུ་ཡིན། །

Look out from this state without moving from self-knowing rigpa and
see that the phenomena of samsara and nirvana,
like images in a mirror, appear as they do but primally
never know existence. All phenomena of samsara and nirvana,
nameless, are the dharmakaya.

Mira desde este estado, sin apartarte de la rigpa autocognoscente, y observa que los fenómenos del samsara y del nirvana, como imágenes reflejadas en un espejo, aparecen tal como aparecen, pero primordialmente jamás han conocido existencia. Todos los fenómenos del samsara y del nirvana, sin nombre, son el dharmakaya.

ཁམས་གསུམ་འཁོར་བར་འཁྱམས་པའི་འགོ་ཁྱུན་གྱིས། ། ཡེ་ནས་འཁོར་འདས་ཆོས་ཀུན་མཉམ་ཉིད་དུ། །
གནས་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་ངོ་མ་རྟོགས་པར། ། གཉིས་འཛིན་འབྱུལ་པའི་དབང་གིས་སོ་སོར་བརྩུང་། །

The migrators who wander in three-realmed samsara,
Not realizing their own entity, the wisdom in which
All the phenomena of samsara and nirvana are equally present,
Are under the control of the confusion of dualistic grasping.

Los migradores que vagan en el samsara de los tres reinos, sin realizar su propia esencia, la sabiduría en la que todos los fenómenos del samsara y del nirvana están igualmente presentes, están bajo el control de la confusión del aferramiento dualista.

གཉིས་མེད་དོན་ལ་གཉིས་འཛིན་ཕྱིར་མ་གྲོལ། ། ཀུན་གྱིས་རང་སེམས་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་ལ། །
 སྤང་སྤང་འདོར་ལེན་བྱས་པས་འཁོར་བར་འཁྱམས། །

Thus they apprehend phenomena individually and because of
 dualistic grasping are not liberated into the non-dual fact.
 Every one of them has a mind which is
 samsara and nirvana inseparable
 Yet their engagement in abandonment-adoption, rejection-
 adoption causes them to wander in samsara.

Así, los seres apprehenden los fenómenos individualmente y, debido al aferramiento dualista, no son liberados en la realidad no dual. Cada uno de ellos posee una mente en la que samsara y nirvana son inseparables. Sin embargo, su implicación en aceptar y rechazar, abandonar y adoptar, es la causa de que vaguen por el samsara.

རང་རིག་སྒྲུ་གསུམ་རྩོལ་མེད་རྩྭ་གྲུབ་ལས། ། འདི་མིན་ཐག་རིང་གཞན་དུ་འགྲོ་ཐབས་ཀྱིས། །
 ས་ལམ་བཅའ་ནས་སྒྲུ་རྩོད་ས་འགྲོ་བ་ཀུན། ། སངས་རྒྱས་ས་ལ་སླེབས་པའི་དུས་མ་བྱུང་། །

The migrators who, in their stupidity and lack of knowledge,
 seek the levels and paths using methods which are not this
 self-knowing rigpa, three kaya,
 conceived-endeavours-less spontaneous-existence,
 Methods that take them elsewhere very far way,
 Do not ever arrive at the level of a buddha.

Los seres errantes que, por su necedad y falta de comprensión, buscan los niveles y los senderos mediante métodos que no son esta rigpa autocognoscente, los tres kayas, la presencia espontánea libre de todo esfuerzo fabricado, métodos que los conducen muy lejos de aquí, jamás alcanzarán el estado de un buda.

གང་སྤང་ཐམས་ཅད་རང་སྤང་ཡིན་པར་དེས། ། རང་རིག་གཡོ་མེད་ངང་ནས་ཡར་རྒྱས་དང་། །
 སྤང་ཞིང་གྲིང་པ་ཐམས་ཅད་གཞུགས་བརྟན་འདྲ། ། སྤང་རྩོད་གྲག་རྩོད་རང་བཞིན་ཡེ་ནས་རྩོད་། །

It is ascertained that all that appears is own appearance.
 Look out from a state not moving from self-knowing rigpa
 And see that all of appearance and existence is like reflected images----
 Sights seen yet empty and sounds heard yet empty,
 it has the nature of being primordially empty.

Se establece con certeza que todo cuanto aparece es la propia manifestación de la mente. Mira desde un estado que no se aparta de la rigpa autocognoscente y observa que toda apariencia y toda existencia es como imágenes reflejadas: las formas visibles son vistas, pero vacías; los sonidos son oídos, pero vacíos. Su naturaleza es ser primordialmente vacía.

དེ་ལྟར་བརྟམ་མཁན་སེམས་ལ་རྒྱུ་རྟོག་དང་། ། དྲན་རྟོག་རང་ཡལ་སྟོང་པ་ནམ་མཁའ་འདྲ། །
 སྟོན་མེད་སྟོན་བྲལ་སྟོན་བསམ་བཞེད་ལས་འདས། ། གང་སྒྲུང་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱིས་ཆོ་འཕུལ་ཏེ། །

Look in like that at the mind doing the looking and
 The thoughts of the thought process self-vanish, leaving an
 empty experience like space which is elaboration-less,
 elaboration-free, beyond verbal and mental expression.

Mira así hacia la mente que está mirando, y los pensamientos del proceso discursivo se disuelven por sí mismos, dejando una experiencia vacía, semejante al espacio, libre de elaboraciones, más allá de toda expresión verbal y conceptual.

ཆོ་འཕུལ་ཐམས་ཅད་གཞི་མེད་སྟོང་པ་ཡིན། ། ཐམས་ཅད་རང་གི་སེམས་སུ་རྟོགས་བྱུང་ན། །
 མཐོང་སྒྲུང་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཆོས་སྒྱུ་ཡིན། ། སྒྲུང་བས་མི་འཆིང་ཞེན་པས་འཆིང་བ་ཡིན། །
 ཞེན་ཆགས་འབྱུལ་པ་ཆོད་ཅིག་སྟིང་གི་བྲ། །

All that appears is mind's trickery, all of the trickery is baseless,
 empty.If you realize that all of it is your own mind,
 All appearances seen are empty, the dharmakaya.
 One is not bound by appearance, one is bound by clinging;
 Sever the confusion of clinging and attachment, heart sons!

Todo cuanto aparece es el engaño de la mente. Todo ese engaño carece de fundamento; es vacío. Si reconoces que todo ello es tu propia mente, todas las apariencias que ves son vacías, el dharmakaya. Uno no está atado por las apariencias; está atado por el aferramiento. ¡Cortad la confusión del apego y del aferramiento, hijos del corazón!

༥ ཞེན་ཆོ། སྐལ་བར་ལྡན་པའི་སེམས་ཀྱི་བྱུ་མཆོག་ནམས། ། ལྷག་གིས་མ་བརྒྱབ་རྟལ་བད་མི་ལྔ་དང་། །
 མང་དུ་མ་བསྐྱབས་འོ་མར་མར་མི་ཆགས། ། ཞིབ་རྒྱུ་མ་བཤད་གཏན་ལ་མི་ཤེབས་པས། །
 ཆོག་ཁམང་པའི་སྒྱུ་དབྱངས་ལེན་པ་ལ། ། སྒྲུང་བ་མ་སྒྲན་དག་འབའི་སེམས་ཀྱིས་ཉོན། །

EMAHO

Excellent mind sons of good fortune:

Since a horse not struck with a whip
 Does not reach the speed of a donkey,
 Milk not churned a great deal
 Does not produce butter,
 And nothing is determined without precise explanations,
 This song comes with many words.
 However, do not be irritated, listen with a glad mind!

Excelentes hijos de la mente, afortunados: Un caballo que nunca ha sido tocado por el látigo no alcanza siquiera la velocidad de un burro. La leche, si no se bate repetidamente, no produce mantequilla. Y nada puede establecerse con certeza sin explicaciones precisas. Por eso este canto contiene muchas palabras. Sin embargo, no os irritéis; escuchad con una mente alegre.

སྤང་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་སྤྲུལ་ཤིང་། རྩོད་ཉིད་དོན་དེ་ནམ་ཡང་མི་རྟོགས་པས། །
 སྤང་བ་འདི་དག་དང་པོ་གང་ལས་བྱུང་། །བར་དུ་གར་གནས་ཐམས་གང་དུ་འགྲོ། །

If you do not know that all appearances are mind
 You will never realize the meaning of emptiness,
 So examine and analyse well, all you fortunate sons:
 Where initially do these appearances arise,
 Where in the interim do they dwell, and where
 at the end do they go?

Si no sabéis que todas las apariencias son mente, jamás comprenderéis el significado de la vacuidad. Por eso, investigad y analizad cuidadosamente, vosotros, afortunados hijos. ¿Dónde surgen inicialmente estas apariencias? ¿Dónde permanecen mientras están presentes? ¿Y adónde van al final?

སྐམ་ཕྱེན་བྱ་ཀླན་ལེགས་པར་རྟོག་དཔྱད་ཐོངས། །བརྟགས་ཆོད་པེར་ན་ནམ་མཁའི་ན་བྱུན་དེ།
 །མཁའ་ལས་བྱུང་ནིང་སྤྲུལ་ཡང་མཁའ་ལ་འགྲོ། །དེ་བཞིན་སྤང་བ་སེམས་ཀྱི་ཆོ་འཕྱུལ་ཏེ། །རང་གི་སེམས་སྤྲུལ་ཤིང་སེམས་སྤྲུལ་འགྲོ། །

When examined, you will find that, like mist in the sky
 Arises from the sky and goes back again to the sky,
 Appearances, mind's trickery,
 Shine forth in one's mind and go back into mind.

Cuando las examinéis, descubriréis que, igual que la niebla en el cielo surge del cielo y vuelve nuevamente al cielo, las apariencias, el juego ilusorio de la mente, surgen en la propia mente y regresan nuevamente a la mente.

དཔེར་ན་མིག་གི་དབང་པོ་བསྐྱད་པའི་མིས། །བར་སྒྲུང་ཁམས་བཟུས་རབ་རིབ་སྒྲུང་བ་དེ།
།ནམ་མཁའ་ཡོད་ཡོད་འདྲ་བར་སྒྲུང་ན་ཡང་། །མ་ཁའ་ལ་མེད་དེ་མིག་གི་ཆོ་འཕྲུལ་ཡིན། །

To give an example for this: a person whose eye
faculty is impaired will, on looking up into the sky, see floaters---
There appears to be something there in the sky but
There is not, it is just the eye's trickery.

Para dar un ejemplo de esto: Una persona cuya facultad visual está deteriorada, al mirar hacia el
cielo, verá manchas flotantes. Parece como si hubiera algo allí, en el cielo, pero en realidad no
hay nada; es únicamente un engaño del ojo.

དེ་བཞིན་དངོས་འཛིན་བཞག་ཆགས་ངན་པ་ཡིས། །སེམས་ཀྱི་དབང་པོ་བསྐྱད་པའི་མཐུ་ཡིས་ནི། །
།ཀུན་རྫོབ་སྒྲུང་གྲག་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀུན། །བདེན་པར་ཡོད་ཡོད་འདྲ་བར་སྒྲུང་ན་ཡང་། །

Similarly, the bad latencies of grasping at things
In tandem with the mind faculty being impaired,
Make it seem as though every one of the fictional phenomena
Seen and heard do truly exist there,

De la misma manera, las malas latencias del aferramiento a las cosas, junto con la facultad
mental deteriorada, hacen parecer que todos los fenómenos ilusorios que son vistos y oídos
existen verdaderamente.

གཤོད་ནས་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཅིང་ཡང་། །མེད་དེ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ཡིན། །
།ཆོ་འཕྲུལ་ཐམས་ཅད་གཞི་མེད་སྟོང་པ་ཡིན། །མེད་པ་གསལ་སྒྲུང་སྒྲུ་མ་རྩུ་བླ་འདྲ། །

Yet primally they do not have so much as a speck
of existence as things—
All are the trickery of one's own mind.
All this trickery is baseless, empty.
It does not exist yet obviously appears,
like an illusion and a moon in water,

Sin embargo, desde el origen, no poseen ni la más mínima existencia verdadera. Todo ello es el
engaño de la propia mente. Todo este engaño carece de fundamento; es vacío. No existe, y, sin
embargo, aparece claramente, como una ilusión o como la luna reflejada en el agua.

སྒྲོང་ལྟར་དུ་མེད་དོན་ལ་མཉམ་པར་ཞོག། འདྲ་རང་ཅག་གཉིད་ཀྱི་མི་ལམ་ན། །
ཕ་ཡུལ་གནས་ཁང་ཉེ་འབྲེལ་ལ་སོགས་པ། །མདོན་སྟུང་སྒྲོང་ནས་བདེ་སྤྱད་མྱོང་བའི་ཆོ། །

So put yourself in equipoise on the fact of
appearance-emptiness inseparable!
Now, in our dreams during sleep we directly see
The appearances of homeland, dwelling, close ones, and so on
And so experience happiness and sadness,

Por ello, permanece en equilibrio meditativo en el hecho de la inseparabilidad de apariencia y vacuidad. Ahora bien, durante los sueños del sueño, vemos directamente la apariencia de nuestra tierra natal, nuestra casa, nuestros seres queridos y muchas otras cosas, y experimentamos felicidad y tristeza.

རང་གི་ཉེ་དུ་འབྲེལ་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད། །རང་ཉིད་མལ་ནས་རྩེ་ནང་མ་གཡོས་ཀྱང་། །
ཉིན་པར་ཇི་བཞིན་ཉམས་སྦྱང་མདོན་སྟུང་མྱོང་། །དེ་བཞིན་ཆོ་འདིའི་སྒྲོང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །

Yet, at the time not a single one of those things dear to us is present.
We have not moved even a little from our beds, yet
We experience them as directly as we would in our waking day.
Similarly, all of the appearances of this life

Sin embargo, en ese momento, ni una sola de esas cosas que apreciamos está realmente presente. No nos hemos movido ni un instante de nuestra cama, y aun así las experimentamos con la misma inmediatez que durante el estado de vigilia. Del mismo modo, todas las apariencias de esta vida.

མདང་གི་མི་ལམ་ཉམས་སྦྱང་མྱོང་བ་བཞིན། །རང་གི་སེམས་ཀྱིས་དེར་བཏགས་དེར་བརྩུང་ནས། །
དེ་ལྟར་སྒྲོང་སྟེ་སེམས་ཀྱིས་མྱོང་བ་ཡིན། །མི་ལམ་གཉིད་ཀྱི་སྐབས་སྟེང་རང་བཞིན་མེད། །
དེ་བཞིན་ཇི་ལྟར་སྒྲོང་ཡང་སྒྲོང་བའོ། །

Are like the experiences of last night's dream.
One's own mind labels everything, grasps at that, and then
Appearance happens accordingly; everything is
experienced because of mind.
Dreams occurring during sleep are without nature and
Similarly, appearances, however they occur, are empty.

Son como las experiencias del sueño de la noche pasada. La propia mente pone nombres a todas las cosas, se aferra a ellas, y entonces la apariencia surge de acuerdo con ello. Todo es experimentado debido a la mente. Los sueños que aparecen durante el sueño carecen de naturaleza propia. Del mismo modo, las apariencias, de cualquier forma que surjan, son vacías.

༥ ཞེ་མ་རྟོ། སྐལ་པར་ལྷན་པའི་སེམས་ཀྱི་བྱ་གཅིག་པོ། ལྷང་བ་ཐམས་ཅད་དེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ལ་ལས་སྤང་བ་ལ་ལས་སྤུན་པ་ལོ། །
དེ་ཡང་སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་ས་གཞི་ལ། །

EMAHO

Only sons of mind, you of good fortune!

All appearances are indefinite;
Where for some there is brightness, for others there is darkness.
Moreover, for some sentient beings and this world:

¡Vosotros, afortunados hijos de la mente! Todas las apariencias son indeterminadas. Lo que para unos es luz, para otros es oscuridad. Además, respecto a este mundo y a los distintos seres:

ས་ལ་ས་ཡི་འདྲ་ཤེས་སེམས་ཅན་ཡོད། །
ས་ལ་མེ་ཡི་འདྲ་ཤེས་སེམས་ཅན་ཡོད། །ས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་འདྲ་ཤེས་སེམས་ཅན་ཡོད། །
ས་ལ་སྤྱད་བཟུང་འདྲ་ཤེས་སེམས་ཅན་ཡོད། །

are sentient beings who perceive earth as earth,
There are sentient beings who perceive earth as fire,
There are sentient beings who perceive earth as useful,

Hay seres que perciben la tierra como tierra; hay seres que perciben la tierra como fuego; hay seres que perciben la tierra como algo útil;

རྒྱ་ལ་རྒྱ་ཡི་འདྲ་ཤེས་སེམས་ཅན་ཡོད། །རྒྱ་ལ་མེ་ཡི་འདྲ་ཤེས་སེམས་ཅན་ཡོད། །
རྒྱ་ལ་བདུད་རྩིར་འདྲ་ཤེས་སེམས་ཅན་ཡོད། །རྒྱ་ལ་གནས་ཁང་འདྲ་ཤེས་སེམས་ཅན་ཡོད། །

There are sentient beings who perceive earth as suffering.
There are sentient beings who perceive water as water,
There are sentient beings who perceive water as fire,
There are sentient beings who perceive water as nectar,
There are sentient beings who perceive water as a dwelling,

Hay seres que perciben la tierra como sufrimiento. Hay seres que perciben el agua como agua; hay seres que perciben el agua como fuego; hay seres que perciben el agua como néctar; hay seres que perciben el agua como una morada;

ཁྱེལ་ས་རྩ་འདྲ་ཤེས་སེམས་ཅན་ཡོད། །མེ་ལ་མེ་ཡི་འདྲ་ཤེས་སེམས་ཅན་ཡོད། །
མེ་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་འདྲ་ཤེས་སེམས་ཅན་ཡོད། །མེ་ལ་གནས་སྤྱོད་ཤེས་སེམས་ཅན་ཡོད། །

There are sentient beings who perceive water as earth.
There are sentient beings who perceive fire as fire,
There are sentient beings who perceive fire as useful,
There are sentient beings who perceive fire as a dwelling,

Hay seres que perciben el agua como tierra. Hay seres que perciben el fuego como fuego; hay seres que perciben el fuego como algo útil; hay seres que perciben el fuego como una morada;

མེ་ལ་གནས་སྤྱོད་ཤེས་སེམས་ཅན་ཡོད། །ནམ་མཁའ་ནམ་མཁའ་འདྲ་ཤེས་སེམས་ཅན་ཡོད། །
ནམ་མཁའ་གནས་སྤྱོད་ཤེས་སེམས་ཅན་ཡོད། །ནམ་མཁའ་ས་རྩ་འདྲ་ཤེས་སེམས་ཅན་ཡོད། །རི་རབ

There are sentient beings who perceive fire as food.
There are sentient beings who perceive space as space,
There are sentient beings who perceive space as a dwelling,
There are sentient beings who perceive space as earth.

Hay seres que perciben el fuego como alimento. Hay seres que perciben el espacio como espacio; hay seres que perciben el espacio como una morada; hay seres que perciben el espacio como tierra.

དེས་ན་སྣང་བ་དེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །བཀ་ཆགས་དབང་གིས་གང་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན། །
དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་བཞི་པོར་རང་དུ། །འདྲ་ཤེས་པ་ནི་མི་ཡི་སྣང་ངོ་ཡིན། །

Thus appearances are not definite and the reason is that
Controlled by latencies they appear as they do.
Correspondingly, humans perceive each
Of the four elements as they do.

Así pues, las apariencias no son definitivas. La razón es que, condicionadas por las latencias, aparecen de la manera en que aparecen. En consecuencia, los seres humanos perciben cada uno de los cuatro elementos tal como los perciben.

འགྲོ་བ་གཞན་གྱིས་ས་གནི་འདི་ལ་ཡང་། དཔྱུལ་བའི་མེ་དང་ཞིང་པའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་། །
རྒྱུད་ཀྱིས་འོན་པས་སྤྲུག་བསྐལ་འདྲུ་ཤེས་པ་ལོ། །དེ་བཞིན་མེ་ལ་མེ་ལྷས་ལོངས་སྤྱོད་དང་། །

Other migrators perceive this world
As hell's fires, a place for the use of farmers, and,
For those with a depressed mind, as suffering.
Similarly, fire is perceived as something for the fire god's use,

Otros seres errantes perciben este mismo mundo como los fuegos de los infiernos, como un lugar útil para los agricultores o, quienes tienen una mente abatida, como sufrimiento. De igual modo, el fuego es percibido como algo útil para el dios del fuego.

ཡི་དྲུགས་མེ་ལུས་ཅན་གྱིས་གནས་ཁང་དང་། །མེ་ཡི་སྤྲིན་བྱས་ནས་སྤྲུ་འདྲུ་ཤེས་པ་ལོ། །
དེ་བཞིན་རྒྱ་ལ་དཔྱུལ་བའི་འགྲོ་བས་མེ། །ཡི་དྲུགས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་རྒྱལ་ཁག་དང་། །

Pretas having a body of fire perceive it as a dwelling.
And fireflies perceive it as something to eat.
Similarly, water is perceived by hell's migrators as fire,
By preta sentient beings as pus and blood,

Los pretas, cuyos cuerpos son de fuego, lo perciben como una morada. Las luciérnagas lo perciben como alimento. Del mismo modo, el agua es percibida por los seres de los infiernos como fuego; por los pretas, como pus y sangre;

ཏཱ་མྱི་གླུང་པོས་ས་དང་རྩིས་བདུད་རྩི། །གཞན་འཕྱུལ་དབང་བྱེད་རྩི་ལ་འཛིན་ཆེན་དང་། །
མེ་རྟོག་ཆར་དང་ཀླུ་ཡིས་གནས་ཁང་དོ། །ནམ་མཁའ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་གནས། །

By elephants as the ground, and by gods as nectar.
For the God's who Control Other's Emanations it is jewels and
Rains of flowers, and for nagas a dwelling.

Por los elefantes, como tierra firme; y por los dioses, como néctar. Para los dioses que Controlan las Emanaciones de los Demás, es una lluvia de joyas y de flores. Y para los nagas, es una morada.

རི་རབ་ཉི་ཟླ་ལ་སོགས་སྤྱིས་བྱས། །ལྷས་ཆོས་དང་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། །འདི་ལ་བྱེད་མཁན་གཞན་ནི་སྤྱི་ཡང་མེད། །
།རང་གི་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་ཨ་འཐས་ཀྱིས། །དེར་བཏགས་དེར་བཟུང་དེ་ལྟར་སྤང་བ་ཡིན། །
།ཐམས་ཅད་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་བྱས་པར་གསུངས། །

“Who made Mt. Meru, the sun, moon, and so on?”,
 The Buddha replied,
 “They have no other creator at all.
 The concretization of the latencies of one’s own thoughts
 Labels that, grasps at that, and then it appears as such.
 Everything has been made by one’s own mind.”

«¿Quién creó el monte Meru, el sol, la luna y todo lo demás?» El Buda respondió: «No tienen ningún creador aparte de la propia mente. La solidificación de las latencias de los propios pensamientos les asigna un nombre, se aferra a ello, y entonces aparecen de esa manera. Todo ha sido creado por la propia mente.»

ལྷ་ཡི་བྱ་ཡིས་སངས་རྒྱས་ཡང་ལྷ་ཏེ། །རང་གི་རྟོག་པ་ཇི་ལྟར་ཨ་འཕྲས་ཀྱང་། །
 རི་རབ་ཉི་མ་རྒྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟེ། །སྤྱིང་བརྟན་པ་འདི་འདྲ་ག་ན་འོངས། །ལྷས་ཆོས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། །

When Devaputra further asked the Buddha,
 “Aside from how one’s own thoughts are concretized,
 Where did this sort of solid and firm
 Mt. Meru, sun, moon, and so on come from?”
 The Buddha replied,

Entonces el hijo de los dioses preguntó de nuevo al Buda: «Aparte de la solidificación de los propios pensamientos, ¿de dónde provienen el monte Meru, el sol, la luna y todo lo demás, que parecen tan sólidos y firmes?» El Buda respondió:

ལྷ་ར་ཏ་སིར་ནན་མོས་རང་ལྷས་ནི། །སྟག་རྩ་བ་སྒྲོམས་པས་གོང་ཁྱེར་དེ་ཡིས་ཀྱང་། །
 སྟག་རྩ་མ་ཐོང་ནས་གོང་ཁྱེར་སྟོངས་པས་ན། །ལུན་ནི་ཐུང་དུས་དེ་ལྟར་སྤང་བུས་ན། །

“In Varanasi, an old woman imagined her body
 As a tiger and the village,
 On seeing her as such, was emptied.
 If she could make that appearance happen in a short time,

«En Varanasi, una anciana imaginó que su cuerpo era un tigre, y los habitantes de la aldea, al verla de ese modo, abandonaron completamente el pueblo. Si ella pudo hacer surgir esa apariencia en tan poco tiempo,

སྒྲེབ་ཐོག་མ་མེད་ནས་བག་ཆགས་སེམས། །ཁོམས་ན་འདི་འདྲའོས་སྤང་ཐུབ་པས་གསུངས། །
དེས་ན་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ལོ། །

Habituation to the mind of latencies since births without beginning
Could indeed produce this sort of appearance!"
So said the Capable One.
That being so, everything has been made by mind.

La habituación de la mente, acumulada por las latencias desde nacimientos sin principio, bien puede producir este tipo de apariencias.» Así habló el Capaz. Por lo tanto, todo ha sido creado por la mente.

དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་སྤྱི་ལུ་སྤྲེགས་ཁ་ཅིག་གིས། །འཛིག་རྟེན་འདྲའོས་ཀྱི་ཡེད་བ་འགོག་པའི་ཕྱིར། །
དབེན་གནས་བསྒོམས་པས་དབེན་གནས་མདོན་སྤྲུང་། །སྤྲུབ་ནས་གཞན་གྱི་མིས་ཀྱང་མཐོང་བ་བྱུང་། །

Moreover, there is the story of one outsider tirthika who,
In order to stop the distractions of worldly entertainments,
Imagined an isolated place thereby actually producing
An isolated place that could be seen by other humans.

Además, está la historia de un tirthika, un asceta no budista, quien, para poner fin a las distracciones del mundo, imaginó un lugar completamente aislado, y de ese modo produjo realmente un lugar solitario que también podía ser visto por otras personas.

གཅིག་གིས་ནམ་མཁའ་བྲག་རྩ་བསྒོམས་ནས་ཀྱང་། །བྲག་རྩ་ཁྱུང་ནས་ཕུང་བོ་ཐོགས་པ་སྐད། །
དེས་ན་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་རྟོག་པ་ཡིས། །བྱས་པ་ཡིན་པའི་སེམས་ཀྱི་རང་སྤང་སྟེ། །
རང་སྤང་ཐམས་ཅད་དོན་ལ་སྟོང་པ་ལོ། །

And there is the story of a person who mediated
on space being solid as rock
and, it having turned into rock, his body was trapped.
That being so, everything has been made by mind's thoughts,
So all of it is mind's own appearance and
All own appearance in fact is empty.

También existe la historia de una persona que meditó considerando el espacio como sólido, igual que una roca. Y el espacio llegó a convertirse en roca, quedando su cuerpo atrapado en ella. Por lo tanto, todo ha sido creado por los pensamientos de la mente. Todo ello es únicamente la propia manifestación de la mente. Y toda manifestación propia, en realidad, es vacía.

དེ་ཡང་དུམ་པ་ཉི་ཆོའི་སེམས་ཅན་གྱིས། གློ་དང་ཀ་བ་ཐབ་དང་ཐག་པ་སོགས། །
 གཞུགས་སུ་འདྲ་ཤེས་སྤྱད་བསྐྱེད་བའོ། །དེས་ན་སེམས་ཀྱི་རྟོག་པས་གང་ལྟར་དུ། །
 བཏགས་པ་དེ་ལྟར་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་བའོ། །

Moreover, the sentient beings of the transient hells
 Perceive their bodies as form—doors, pillars, stoves, ropes,
 And so on—and experience suffering because of it.
 That being so, however mind’s thought
 Makes a label, it appears like that to others.

Además, los seres de los infiernos transitorios perciben sus propios cuerpos como puertas, pilares, hornos, cuerdas y otras muchas formas, y debido a ello experimentan sufrimiento. Así pues, cualquier nombre o designación que el pensamiento de la mente establezca, de ese mismo modo aparece también para los demás.

འགོ་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་བདེ་སྤྱད་ཐམས་ཅད་ནི། །རང་གི་སེམས་ཉིད་གཅིག་ལུས་བཞི་ཡིས། །
 ཐམས་ཅད་རང་གི་སེམས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་གྱིས། །མེད་སྤང་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་གཞུགས་སུ། །
 གློ་ཐག་ནད་ཀྱིས་ཆོད་ལ་ཕྱམ་གྱིས་ཞོག། །

All of the happiness and sufferings of the six migrator
 Sentient beings are made solely by their own minds.
 Thus, everything is the trickery of one’s own mind. Therefore,
 decide with total confidence that all of it is. Non-existent
 appearance, emptiness’s own forms, and let go into vast evenness!

Toda la felicidad y todo el sufrimiento de los seres de las seis clases de migradores es producido únicamente por sus propias mentes. Por ello, todo es el engaño de la propia mente. Por lo tanto, estableced una confianza absoluta en que todo ello es apariencia inexistente, las propias formas de la vacuidad, y descansad en la vasta igualdad.

དེ་ཡང་སྤྱད་པ་གང་ཆེན་མཆོ་ཡི་ནི། །ཕྱག་གི་པདྨ་འི་རྩལ་གཅིག་སྟེང་ཉིད་ན། །
 སྟོང་གསུམ་མི་མཛེད་འཇིག་རྟེན་ཡོད་པར་གསུངས། །ཐོད་སྐལ་རིག་པ་ཆོད་ལ་ཕེབས་པའི་ཆོ། །

Moreover, it was taught, “The Capable One Great Snow Lake
 Has on a single pistil of the lotus in his hand the third-order world Endurance.”
 It was taught that at the time of Direct Crossing’s
 rigpa having reached full measure,

Además, se enseñó: «El Gran Lago Nevado, el Victorioso, sostiene sobre un solo pétalo del loto que lleva en la mano todo el mundo del tercer orden llamado Resistencia.» También se enseñó que, cuando la rigpa del Tögal (Travesía Directa) alcanza su plena madurez,

རང་ལུས་བ་སྤྱི་ཁུང་བུ་རེ་ན། །སངས་རྒྱས་ཞིང་ཁམས་ཚད་མེད་མཐོང་བ་དང་། །
 འགྲོ་བླ་གསལ་ཅན་གནས་ཀྱང་ཚད་མེད་མཐོང་། །དེ་ལ་འགྲོ་འདུལ་སྤུལ་པ་བཞེན་ཀྱང་། །
 མི་ལམ་ཇི་བཞིན་འགྲོ་དོན་བྱེད་པར་གསུངས། །

“In each body pore of one’s own body
 Immeasurable buddha field realms will be seen and
 Limitless six migrator sentient beings’ abodes also will be seen.
 Migrator-taming emanations will be distributed to them
 And will act in a dream-like way to benefit them.”

«En cada poro del propio cuerpo serán visibles incontables campos búdicos, y también las moradas ilimitadas de los seres de las seis clases de migradores. A ellos se enviarán emanaciones para beneficiar a los seres, y actuarán como en un sueño, para su beneficio.»

དེས་ན་འཁོར་འདས་ཚེས་རྣམས་རང་སྣང་ཡིན། །རང་སྣང་ཐམས་ཅད་གཞི་མེད་སྣང་བ་ཡིན། །
 སྣང་གསལ་འཛིན་མེད་དང་ལྗོངས་དེད་འཚོས། །གཞན་ཡང་རྩལ་གཅིག་སྟེང་ན་རྩལ་སྟེད་གྱི། །
 སངས་རྒྱས་ཞིང་ཁམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་། །འགྲོ་བླ་གནས་ཀྱང་གྲངས་མེད་ཡོད་པར་གསུངས། །

being so, the phenomena of samsara and nirvana are own appearance
 And all of own appearance is groundless, empty.
 Develop a concept-based assurance of the empty
 yet luminous grasping-less state.
 Furthermore, it was taught, “On a single atom there are
 As many as there atoms—unfathomable numbers—
 of buddha field-realms
 And there are also countless six migrators’ abodes.”

Por lo tanto, los fenómenos del samsara y del nirvana son la propia manifestación. Y toda manifestación propia carece de fundamento; es vacía. Desarrollad una certeza conceptual respecto al estado vacío y luminoso, libre de aferramiento. Además, se enseñó: «Sobre un solo átomo existen tantos campos búdicos como átomos hay, en número inconcebible. Y también existen innumerables moradas de los seres de las seis clases de migradores.»

དེ་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་འདྲེས་མེད་རྣམས་ལ་མེད། །གཞིན་པར་བྱུང་པ་མེད་པར་རྒྱལ་བས་གསུངས། །
གཞན་ཡང་སྤྱིན་འབྱུང་རེ་རེའི་ཁོག་ན་ཡང་། །སྤྱིན་འབྱུང་གྲོང་ཁྱིམ་དཔག་མེད་ཡོད་པར་གསུངས། །

The conqueror taught that, “None of them
Mix with, contaminate, or damage any of the others.”
Furthermore, it was taught, “In the interior of each insect,
There are unfathomable cities of insects.”

El Victorioso enseñó: «Ninguno de ellos se mezcla con los demás, ni los contamina, ni los daña.»
Además, se enseñó: «En el interior de cada insecto existen inconcebibles ciudades habitadas por insectos.»

རྒྱལ་ཁའི་ཁམས་ན་གྲོང་ཁྱིམ་མང་བོ་ཡི། །མགོ་བོ་ཐུང་དུ་བསྐྱེན་ནས་ཆགས་པ་དང་། །
དེ་བཞིན་འཕྲེད་དང་ཕྱེན་དུ་ཆགས་པ་ཡི། །གྲོང་ཁྱིམ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་ཡོད་པར་གསུངས། །

It was taught, “In the space element there are
An unfathomable number of cities where
Many cities face downwards and
Similarly many face sideways and also upwards.”

También se enseñó: «En el elemento espacio existen innumerables ciudades. Muchas de ellas
están orientadas hacia abajo; muchas, hacia los lados; y muchas, hacia arriba.»

འདི་འདྲ་འདི་དག་སྤྱི་ཡིས་བྱས་སྐྱེས་ན། །ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱིས་བྱས་པར་རྒྱལ་བས་གསུངས། །
སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཤོད་ནས་རྒྱལ་ཁའ་འདྲ། །ཆོས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱས། །

If you wonder who made these kinds of things,
The conqueror taught that everything has been made by mind.
Know that the mind’s nature primally is like space
And that all phenomena are likewise!

Si te preguntas quién creó todas estas cosas, el Victorioso enseñó que todo ha sido creado por la mente. Conoce que la naturaleza de la mente, desde el origen, es como el espacio, y que todos los fenómenos son igualmente así.

ཀུན་རྫོབ་སྣང་གྲག་ཆོས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀུན། །རང་གི་སེམས་ཉིད་གཅིག་ཕྱི་རང་སྣང་སྟེ། །
འཆི་ཆོ་རང་གི་སེམས་རྒྱུད་འབྱུང་བས་ན། །ཕྱི་རོལ་འབྱུང་བ་མེད་ཀྱང་རང་སྣང་འབྱུང། །

Every one of all the fictional phenomena—sights and sounds—

Are the own appearance solely of one's own mindness;
 Therefore, when at death one's mindstream changes,
 It is not a change in external appearances but
 a change in own appearance.

Todos los fenómenos ilusorios — formas, sonidos y cuanto aparece — son únicamente la propia manifestación de la mente. Por lo tanto, cuando en el momento de la muerte cambia la continuidad de la mente, no cambian las apariencias externas; lo que cambia es la propia manifestación.

དེས་ན་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་རང་སྣང་སྟེ། །རང་སྣང་ཐམས་ཅད་གཞི་མེད་སྟོང་པ་ཡིན། །
 མེད་པ་གསལ་སྣང་གཞུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ། །གསལ་སྟོང་གཉིས་མེད་རིག་པ་འདི་རང་ཉམས་སྟོང་ས། །

being so, everything is mind's own appearance and
 All the own appearance is groundless, empty.
 Its non-existent yet evident appearance is like a reflected
 image and moon in water; preserve the experience
 of the state of non-dual luminous-empty rigpa!

Así pues, todo es la propia manifestación de la mente, y toda manifestación propia carece de fundamento; es vacía. Su apariencia, aunque no exista, es evidente, como un reflejo o como la luna en el agua. Conserva la experiencia del estado de la rigpa, luminosidad y vacuidad inseparables.

མཐོང་སྣང་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་རང་སྣང་ཡིན། །སྟོང་ཀྱི་འཛིན་རྟེན་བཅས་པོར་སྣང་བ་སེམས། །
 །བརྟན་ཀྱི་སེམས་ཅན་རིགས་བླ་མ་སྣང་བའང་སེམས། །མཐོང་རིག་ལྟ་མེད་བདེ་བ་སྣང་བའང་སེམས། །

All appearance seen is mind's own appearance.
 The appearance of the material container worlds is mind.
 The appearance of the six classes of contained
 sentient beings also is mind. The appearance of the happiness
 of the gods and men in the upper levels also is mind.

Toda apariencia que ves es la propia manifestación de la mente. La apariencia de los mundos materiales, el universo que contiene todo, es mente. La apariencia de los seis tipos de seres contenidos en esos mundos también es mente. La apariencia de la felicidad de dioses y seres humanos en los reinos superiores también es mente.

དན་སོང་གསུམ་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་སྤྱང་བའང་སེམས། །མ་རིག་ཉེན་མོངས་དྲག་ལྔ་སྤྱང་བའང་སེམས། །
རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་རིག་པ་སྤྱང་བའང་སེམས། །དན་རྟོག་འཁོར་བའི་བག་ཆགས་སྤྱང་བའང་སེམས། །

appearance of suffering of the three bad migrations also is mind.
The appearance of ignorance's afflicted five poisons also is mind.
The appearance of self-arising wisdom rigpa also is mind.
The appearance of the latencies of bad-thought samsara also is mind.

La apariencia del sufrimiento de los tres reinos inferiores también es mente. La apariencia de los cinco venenos, afligidos por la ignorancia, también es mente. La apariencia de la rigpa, la sabiduría autooriginada, también es mente. La apariencia de las latencias del samsara, originadas por pensamientos impuros, también es mente.

བཟང་རྟོག་སངས་རྒྱལ་ཞིང་ཁམས་སྤྱང་བའང་སེམས། །བདུད་དང་འདྲེ་ཡིས་བར་ཆད་སྤྱང་བའང་སེམས། །
ལྷ་དང་དངོས་གྲུབ་ལེགས་པར་སྤྱང་བའང་སེམས། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤྱོད་གས་སྤྱང་བའང་སེམས། །

The appearance of good-thought buddha field realms, also is mind.
The appearance of obstacles created by maras and demons also is mind.
The appearance of good deities and spiritual attainments also is mind.
The appearance of various discursive thoughts also is mind.

La apariencia de los campos búdicos, originados por pensamientos puros, también es mente. La apariencia de los obstáculos creados por maras y demonios, también es mente. La apariencia de las deidades benéficas y de los logros espirituales, también es mente. La apariencia de los diversos pensamientos discursivos, también es mente.

མི་རྟོག་རྩེ་གཅིག་སྒྲོམ་པར་སྤྱང་བའང་སེམས། །དངོས་བོ་མཚན་མ་ཁ་དོག་སྤྱང་བའང་སེམས། །
མཚན་མ་མེད་ཅིང་སྒྲོས་པ་མེད་པའང་སེམས། །གཅིག་དང་དུ་མ་གཉིས་མེད་སྤྱང་བའང་སེམས། །

The appearance of no-thought one-pointed meditation also is mind.
The appearance of things, concept tokens, and colours also is mind.
The absence of concept tokens and elaborations also is mind.
The appearance of non-duality of one and many also is mind.
The appearance of there being no establishment at all of
existence and non-existence also is mind.

La apariencia de la meditación unipuntual libre de pensamientos, también es mente. La apariencia de las cosas, de los conceptos y de los colores, también es mente. La ausencia de conceptos y de elaboraciones, también es mente. La apariencia de la no dualidad de uno y muchos, también es mente. La apariencia de que no existe ningún establecimiento de existencia ni de no existencia, también es mente.

ཡོད་མེད་གང་ཡང་མ་གྲུབ་སྣང་བ་འད་སེམས། །སེམས་ལས་མ་གཏོགས་སྣང་བ་གང་ཡང་མེད། །
 སེམས་ནི་དཔེར་ན་རི་མོ་མཁན་དང་འདྲ། །རང་གི་ལུས་ཀྱང་སེམས་ཀྱིས་བྱས་པ་རྟེ། །

Except for what comes from mind, there is no appearance whatsoever.
 Mind is comparable to an artist: One's own body is made by mind

Fuera de aquello que surge de la mente, no existe absolutamente ninguna apariencia. La mente es comparable a un artista. El propio cuerpo ha sido creado por la mente.

སྟོང་གསུམ་འཛིན་རྟེན་ཁམས་ནི་ཇི་སྟེད་པ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱིས་བྲིས་པ་རྟེ། །
 རང་གི་རྟོག་པས་བྲིས་པའི་རི་མོ་ཡིས། །བྲིས་པའི་སློ་ཅན་འགྲོ་ཀུན་བསྐྱས་པ་ཡིན། །

Moreover all the third-order world realms,
 As many as there are, are drawn by mind.
 Furthermore, these drawings made by one's own thought
 Deceive all migrators with their childish rational minds.

Además, todos los mundos del universo de los tres niveles, todos cuantos existen, han sido dibujados por la mente. Y estos dibujos, creados por los propios pensamientos, engañan a todos los seres errantes, cuyas mentes infantiles se aferran a razonamientos conceptuales.

དེས་ན་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་ཚོ་འབྱུང་དུ། །ཐག་ཚད་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་པ་གཡེ་ལོ། །
 འདི་ནི་རྣམ་རྟོག་སེམས་སླེད་སྟོང་དོ། །

That being so, it is very important to develop the certainty
 Of having decided that everything is the trickery of mind.
 This has been the introduction to discursive thought as mind.

Por lo tanto, es de suma importancia desarrollar la certeza de que todo, sin excepción, es el juego ilusorio de la mente. Esta ha sido la introducción que muestra el pensamiento discursivo como mente.

༥ ཞེ་མ་རྟོ། ད་ཡང་སེམས་ཀྱི་བྱ་མཆོག་ཐམས་ཅད་ཉི་མ།
 །དེ་ལྟར་བྱེད་མཁན་རང་གི་སེམས་ཉིད་ལ། །
 དོ་བོ་ངོས་གཞུང་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་སོགས།
 །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྟན་དུ་མེད་པ་སྟེ། །

EMAHO

Now, listen once more, all you
 supreme mind sons!
 Even the buddhas did not teach that
 The agent, one's own mindness,
 Has an identifiable entity of colour, shape,
 and so on.

Ahora, escuchen una vez más, todos ustedes, supremos hijos del corazón. Incluso los budas no enseñaron jamás que el agente, la propia naturaleza de la mente, tenga una entidad identificable de color, forma o cualquier otra característica semejante.

ཡེ་ནས་སྟོང་པ་འཛིན་མེད་ནམ་མཁའ་འདྲ།
 །སེམས་ཉིད་སྟོང་པ་གཞི་མེད་ཡིན་པར་ངེས། །
 སེམས་ཉིད་མཆོག་དོན་ནམ་མཁའ་དཔེར་བཞག་ཀྱང་།
 །རེ་ཞིག་སྟོང་ཕྱོགས་ཙམ་གྱི་མཆོན་དཔེ་སྟེ། །

Mindness is ascertained
 to be empty, groundless,
 like primordially empty, grasping-less, space.
 Mindness is illustrated with the example of space but that serves only
 to illustrate the empty side.

Ç

La naturaleza de la mente es establecida como vacía, sin fundamento, como el espacio primordialmente vacío y libre de aferramiento. La naturaleza de la mente se ilustra con el ejemplo del espacio, pero ese ejemplo sirve únicamente para ilustrar su aspecto de vacuidad.

སེམས་ཉིད་རིག་བཅས་སྟོང་པ་ཅིར་ཡང་འཆར། །ནམ་མཁའ་རིག་མེད་སྟོང་ཆད་ཏུ་པོ་སྟེ། །
 དེའི་ཕྱིར་སེམས་དོན་ནམ་མཁའ་མཆོན་དུ་མེད། །འདི་ནི་སེམས་ཉིད་སྟོང་པར་ངོ་སྤྱོད་དོ། །

Mindness, which has knowing rigpa, is empty and
 shines forth in every which way.
 Space, without knowing rigpa, is a cut-off emptiness, a blankness;

Therefore, mindness cannot fully be illustrated by space.
This has been the introduction to mindness being empty.

La naturaleza de la mente, que posee la rigpa cognoscente, es vacía y, al mismo tiempo, resplandece de toda clase de maneras. El espacio, al no poseer rigpa cognoscente, es una vacuidad cortada, una simple vaciedad inerte. Por ello, la naturaleza de la mente no puede ser ilustrada completamente mediante el espacio. Esta ha sido la introducción a la naturaleza de la mente como vacuidad.

སེམས་ཉིད་གསལ་སྒྲོང་དེ་ཡི་རང་རྒྱལ་ལས། །སྤང་བ་སྤྱོད་གསལ་གང་ཡང་འཆར་བ་ཡིན། །
འཕར་ཡང་མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྒྱན་བཞིན། །གཉིས་སྤྱོད་མེད་དེ་སྤྲོད་པའི་ངང་དུ་གཅིག། །འདི་ནི་སྤྲོད་པ་སྤང་བར་དོ་སྤྲོད་དོ། །

From the self-liveliness of that luminous-empty mindness
The whole variety of appearance shines forth. It shines forth but, like the images
in a mirror. It is non-dual, one with the state of being empty.
This has been the introduction to the empty aspect being apparent.

De la auto-manifestación dinámica de esa naturaleza de la mente, luminosa y vacía, resplandece toda la variedad de las apariencias. Resplandece, pero como las imágenes reflejadas en un espejo. Es no dual, una sola con el estado de ser vacía. Esta ha sido la introducción al aspecto vacío manifestándose como apariencia.

ཡེ་ནས་སྤང་སྤྲོད་གཉིས་སྤྱོད་མེད་པ་སྟེ། །རང་སེམས་སྤྲོད་པས་སྤང་བ་མི་འགག་ཅིང་། །
སྤྲོད་པའི་ངང་ལས་སྤང་བ་འཛིན་མེད་བཟ། །སྤང་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲོད་པ་མི་འགག་ཅིང་། །
སྤང་ཡང་རང་བཞིན་ཡེ་ནས་སྤྲོད་པ་འོ། །

Primordially it is non-dual appearance-emptiness.
One's own mind being empty, appearance occurs without stoppage, and
appearance without grasping glitters while being the empty state.
Appearances do not stop the empty aspect and
Even as they appear their nature is one of being primordially empty.

Desde el origen primordial, apariencia y vacuidad son no duales. Al ser la propia mente vacía, las apariencias surgen sin interrupción, y las apariencias, libres de aferramiento, centellean permaneciendo en el estado de vacuidad. Las apariencias no interrumpen el aspecto vacío, y aun mientras aparecen, su naturaleza es la de ser primordialmente vacía.

ནམ་མཁའི་འཇའ་ཚོན་རྒྱ་ནག་ལྷ་ལྷན་ལྟར། ལྷ་ལྷོད་གཉིས་མེད་རྟོགས་པའི་རྣམ་འབྱོར་ལ། །
འཁོར་འདས་ཚས་རྣམས་སྒྱུ་མའི་ལྷ་མོ་ཡིན། །

For the yogin who realizes non-dual appearance-emptiness
Like a rainbow in the sky and the form of a moon in water,
The phenomena of samsara and nirvana are an illusory spectacle.

Para el yogui que realiza la no dualidad de apariencia y vacuidad, como un arcoíris en el cielo o la forma de la luna reflejada en el agua, todos los fenómenos del samsara y del nirvana son un espectáculo ilusorio.

ལྷ་ལྷོད་གཉིས་མེད་ལྷ་མོར་བཟུང་པའི་ཚོ། གྲོ་སེམས་འགྱུར་བ་མེད་པའི་རྣམ་འབྱོར་བདེ། །
དེ་ལྟར་ཡིན་མིན་སྐལ་ལྷན་བྱ་རྣམས་ཀྱིས། རང་སེམས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ལྷ་ལྷོད་གཉིས། །
སོ་སོར་དབྱེ་རྒྱུ་ཨ་ཡོད་ལྟས་དང་ཤེས། །

When viewing this non-dual apparent while empty spectacle,
The rational mind of the yogin whose mind is changeless is at ease.
To see whether it is so or not, all you fortunate sons
Look to see “Can the two aspects, the emptiness and appearance,
Of your minds be separated out?” and know how it is!

Al contemplar este espectáculo no dual, aparente y al mismo tiempo vacío, la mente conceptual del yogui, cuya mente permanece inmutable, descansa en tranquilidad. Para comprobar si esto es realmente así o no, todos ustedes, afortunados hijos, observen directamente si los dos aspectos de sus propias mentes, la vacuidad y la apariencia, pueden separarse uno del otro. Y entonces, conozcan por ustedes mismos cómo es.

ཡེ་ནས་ལྷ་ལྷོད་གཉིས་སྒྱུ་མེད་པ་འོ། །འདི་ནི་ལྷ་ལྷོད་གཉིས་མེད་དེ་སྟོང་དོ། །

Primordially they are appearance-emptiness non-dual.
This has been the introduction to non-dual appearance-emptiness.

Desde el origen primordial, apariencia y vacuidad son no duales. Esta ha sido la introducción a la no dualidad de apariencia y vacuidad.

དེ་ལྟར་ལྷ་ལྷོད་གཉིས་མེད་རང་བྱུང་གི། རིག་པ་རང་གསལ་ས་ལེ་རྟོག་གོ་བ། །
སྒྱུ་གསུམ་རྒྱུ་གྱིས་བྱུང་པའི་དགོངས་པ་སྟེ། ལྷ་ལྷོད་མཚམས་མེད་པར་ཁོར་ལུག་ཉམས་ལེན་ལ། །

ཉིན་མཚན་མེད་པར་སྐྱོད་ས་ཤིག་སེམས་ཀྱི་བྱ། །འདི་ནི་གཉིས་མེད་རང་གྲོལ་ངོ་སྤྲོད་དོ། །

That non-dual appearing-while-empty self-arising rigpa,
Self-illuminating, clearly present, vividly present,
Three kayas spontaneously-existing type of mind,
Must, mind sons, be preserved day and night in
Around the clock practice without division into sessions and breaks!
This has been the introduction to non-dual self-liberation.

Esa rigpa auto-surgida, no dual, apareciendo mientras es vacía, auto-iluminadora, claramente presente, vívidamente presente, esa mente que es los tres kayas espontáneamente presentes, debe ser preservada, ¡oh hijos del corazón!, día y noche, mediante una práctica continua, las veinticuatro horas, sin división entre sesiones y descansos. Esta ha sido la introducción a la auto-liberación no dual.

༥ ཞེ་མ་རྟོ། ད་ཡང་བྱ་བ་ཏང་བ་དག་གི་སྒྲུ་ལ་ཉོན། །གཞི་ཡི་རིག་པར་སྒྲུ་གསུམ་ཚད་ཚུལ་དང་། །
གཞི་སྣང་དུས་ཀྱི་སྒྲུ་གསུམ་ཚད་ཚུལ་གྱི། །རྣམ་དབྱེ་འདི་གཉིས་ལེགས་པར་ཤེས་བྱས་ནས། །
འཁོར་འདས་སྒྲུ་གསུམ་ཞིང་དུ་རྟོགས་པར་བྱ། །

EMAHO

Now, listen once more to this song of mine,
a man who has abandoned activity!

There is the way that the three kayas are complete in ground's rigpa and
The way that the three kayas are complete
at the time of ground appearances. And when this pair of distinctions
has been properly comprehended, Samsara and nirvana will be
understood to be the field of the three kayas.

གཞི་ཡི་རིག་པར་སྒྲུ་གསུམ་ཚད་ཚུལ་ནི། །སྟོན་དུ་འད་བཤད་ཀྱང་ད་དུང་འདིར་ཡང་འཆད། །
རང་རིག་གཞི་ནི་ཤེས་ཀྱི་གོང་བྱ་འདྲ། །དེ་ཡི་སྟོང་པ་ཆོས་སྒྲུབ་རང་བཞིན་དང་། །

Although the way that the three kayas are complete in ground's
rigpa was explained earlier, it will be explained here again.
The self-knowing ground is comparable to a crystal ball:
Its being empty is the dharmakaya's nature;

གསལ་བའི་རང་གཤངས་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་དང་། །འཆར་གཞི་མ་འགག་སྒྲིལ་བའི་སྒྱུ། །
གཞི་ཡི་རིག་པར་སྒྱ་གསུམ་ཚད་ཚུལ་ཡིན། །འདི་ལ་ནམ་ཡང་འདྲ་འབྲལ་མེད་པ་ལོ། །

Its natural offput of luminosity is the sambhogakaya, and
Its being an unstopped basis of shining forth is the nirmanakaya.
That is the way in which the three kayas are complete within the
ground's rigpa. In this, there is never any meeting and parting.

དཔེར་ན་ཤེལ་ལས་འོད་ལྡན་ཤར་བ་བཞིན། །དེ་ལས་ཤར་བ་གཞི་སྤང་དུས་ན་ཡང་། །
དག་པ་རྒྱལ་བའི་ཞིང་ཁམས་སྤང་བ་དང་། །མ་དག་སྤོད་བཅུད་སྤང་བ་གང་སྤང་ཡང་། །ཐམས་ཅད་དེ་བོ་སྤྱོད་པ་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ། །

As in the example of five lights shining forth from a crystal,
At the time of ground appearances shining forth from it,
all of whatever shines forth---
Purity, the appearances of the conqueror's field-realms,
And impurity, the appearances of containers and contents---
Has an empty entity which is the dharmakaya,

རང་བཞིན་སྤང་བ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་འི་སྒྱུ།
།སྤྱོད་རྫོགས་མ་འགག་ཤར་བ་སྒྱུ་པ་འི་སྒྱུ། །གཞི་སྤང་དུས་ཀྱི་སྒྱུ་གསུམ་ཚད་ཚུལ་ལོ། །

A nature of appearance which is the sambhogakaya,
And an unstopped variety which is the nirmanakaya.
And that is the way that the three kayas
are complete at the time of ground appearances.

གཞན་དུ་འདི་ཡི་རྣམ་དགེ་ཕྱེ་བ་ཉུང་། །གནད་འདི་ལེགས་པར་རྫོགས་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན། །
ངས་ཀྱང་ཀུན་མཁྱེན་ལེགས་བཤའ་དྲིན་ལས་ལེས། །

This distinction, which is not much made in other places,
Is a key point that must be properly understood.
For myself, I've understood it through the kindness of
All-Knowing's excellent explanations.

དེ་སྤྱང་ཤེས་ན་སྤང་གྲིང་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །སྒྱ་གསུམ་རྩོན་གྱུ་བ་དཀྱིལ་འཁོར་ལེ་ནས་ཡིན། །
སྒྱ་གསུམ་ཞིང་ཁམས་གཞན་ནས་བཙལ་དུ་མེད། །

known like that, the whole of appearance and existence
Primordially is the spontaneously existing mandala of the three kayas and
there is no seeking the three kayas in some other field realm.

འགོ་དྲུག་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་སྐྱབས་ལུ་ ། གནས་པ་ཡིན་ཏེ་རང་ངོ་ཉེས་ཅུས་ན། །
འགོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྒོམ་པ་རྩལ་ཅིང་ཡང་། ། བྱ་མི་དགོས་པར་ཐམས་ཅད་འཆང་རྒྱུ་ལོ། །

The six migrator sentient beings moreover abide as
the three kayas and if they are able to self-recognize this,
then, without needing to do so much as a speck of meditation,
the migrators all will become buddhas.

དེ་ཡང་དོན་ལ་གཞི་ཡི་སྐྱབས་ལུ་ཡང་། ། ཆོས་སྐྱུ་ཡིན་པས་སོ་སོར་མ་འཛིན་ཅིག །
གཞི་སྣང་དུས་ཀྱི་སྐྱབས་ལུ་དེ་ཉིད་ཀྱང་། ། གཞུགས་སྐྱུ་ཡིན་པས་སོ་སོར་མ་འཛིན་ཅིག །

Moreover, in actual fact, the ground's three kayas also are
The dharmakaya, so do not conceive of them as separate!
The three kayas of the time of ground appearance also are
The form kayas, so do not conceive of them as separate!

ཆོས་གཞུགས་གཉིས་ཀྱང་དོན་ལ་སོ་སོར་མིན། ། རྟོང་པ་ཆོས་སྐྱུ་ཉིད་དང་དུ་རོག་ཅིག་གོ། །
མཐར་ཐུག་གཞི་སྣང་གཞི་ལ་རང་ཐིམ་ནས། ། གཞི་ཡི་ཆོས་སྐྱུ་ཉིད་གོངས་པ་མངོན་གྱུར་ཆོ། །

The dharma and form kayas are two but in actual fact they are not separate,
They are one taste in the state of empty dharmakaya.
Ultimately, ground appearances dissolve of themselves back into
the ground. Then ground dharmakaya's mind becomes manifest.

དོན་གྱི་འབྲས་བྱ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། ། དེ་ནས་ཆོས་སྐྱུ་ཉིད་མཐའ་ལས་མ་གཡོས་བཞིན། །
གཞུགས་སྐྱུ་རྣམ་གཉིས་འཇའ་ཆོན་ཇི་བཞིན་དུ། ། བསྟན་ནས་འགོ་དོན་རྒྱུ་མི་འཆང་པ་ལོ། །

At which time the factual fruition has become manifest.
Then, while not wavering from dharmakaya's space,
Both types of form kaya are shown just like rainbows,
And the enactment of benefit for migrators goes on continuously.

༥ ཞེ་མ་རྟོ། དེ་ཡང་བྱ་བ་ཏང་བ་དག་གི་སྐྱུ་ལ་ཉོན། ། རྟེན་རང་རྣམས་ལ་སྟོན་ལ་གཞོད་པ་བསྐྱེལ།

ལྷན་ཞིང་བྱུང་དང་བརྒྱུད་བཅོམ་བྱས་པ་དང་། རོཾ་ཚ་གཏང་དང་སེམས་ལ་གཞོན་པའི་ལས། །

EMAHO

Now, listen once more to this song of mine,
a man who has abandoned activity!
In the past you have been harmed.
Bring to mind in detail all the ways that others
Have done this to you, mulling over, how they have bullied, hit and beaten,
and humiliated you, and acted to make you feel bad.

རི་ལྷོ་གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་ཚུལ་རྣམས་ཀྱི། རང་གི་ཡིད་ལ་ཚུལ་བཞིན་བསམ་བྱས་ནས། །
ཞེ་སྤངས་སྦྱར་རྒྱུ་སྦྱས་ཆོད་བོལ། ཅེར་གྱིས་ལྷོས་ལ་ཞེ་སྤངས་མཁན་པོ་དེ། །
དང་པོ་གང་ནས་བྱུང་དང་ད་ལྟའི་དུས། གང་དུ་གནས་དང་ཐ་མ་གང་དུ་འགྲོ། །

Allow yourself to become angry and then, looking straight at what it is, ask,
“This agent anger, first from where does it arise?
And then in the present time, where does it dwell? And at the end, where does it go?

དཀྱིབས་དང་ཁ་དོག་ལ་སོགས་ཞེ་འདུག་ལྟོས། བཟླས་ཆོ་ཡེ་ནས་སྤོང་པ་འཛིན་མེད་ཡིན། །
ཞེ་སྤངས་མ་སྤངས་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་སོ། བྱེད་རྣམས་སྤོང་ལ་སྦྱག་པའི་བྱུང་མེད་དང་། །

It has colour, shape, and so on?”
When you look, it is primordially empty, grasping-less.
Un-abandoned, anger is mirror wisdom.
Bring to mind in detail and mull over the ways
in which you so badly want a beautiful woman,

འག་སོགས་རང་ཉིད་ཟ་མ་གང་འདོད་དང་། གོས་སོགས་རང་གི་གོན་པ་གང་འདོད་དང་།
རྟ་སོགས་རང་གི་ཕྱགས་རྣམས་གང་འདོད་རྣམས། ཚུལ་བཞིན་རང་གི་ཡིད་ལ་བསམ་བྱས་ནས། །

And want meat and foods which you find tasty,
And want clothes and good things nice to wear,
And want the wealth of horses and other fine possessions.

འདོད་ཆགས་སྦྱར་རྒྱུ་སྦྱས་ཆོད་བོལ། ཅེར་གྱིས་ལྷོས་ལ་འདོད་ཆགས་མཁན་པོ་དེ། རང་པོ་གང་ནས་བྱུང་དང་ད་ལྟའི་དུས།

།གང་དུ་གནས་དང་ཐ་མ་གང་དུ་འགོ། །དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ལ་སོགས་ཞེ་འདུག་ལྟོས། །

Allow yourself to become desirous and then, looking straight at what it is, ask,
“This agent desire, first from where does it arise? And then in the present time
Where does it dwell? And at the end, where does it go?
Does it have colour, shape, and so on?”

བཟླས་ཆེ་ཡེ་ནས་སྒྲོང་པ་འཛིན་མེད་ཡིན། །འདོད་ཆགས་མ་སྤངས་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སོ།
།ཁྱེད་རྣམས་གཉིད་དང་བྱིད་སྐྱུགས་ལ་སོགས་པའི། །གཏི་མུག་སྒྱུར་རྒྱུག་སྒྱུས་ཆོད་བོ་ལ། །ཅེར་གྱིས་ལྟོས་ལ་གཏི་མུག་མ་ཁན་པོ་དེ། །

When you look, it is primordially empty, grasping-less. Un-abandoned, desire is
discriminating wisdom. Allow yourselves to become deluded as you do in sleep.
Sinking and dullness, and so on, and then,
looking straight at what it is, ask...

དང་པོ་གང་ནས་བྱུང་དང་ད་ལྟོ་ཉིད་སྤུས། །གང་དུ་གནས་དང་ཐ་མ་གང་དུ་འགོ། །དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ལ་སོགས་ཞེ་འདུག་ལྟོས།
།བཟླས་ཆེ་ཡེ་ནས་སྒྲོང་པ་འཛིན་མེད་ཡིན། །གཏི་མུག་མ་སྤངས་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་སོ། །

“This agent delusion, first from where does it arise? And then in the present time
Where does it dwell? And at the end, where does it go?
Does it have colour, shape and so on?”
When you look, it is primordially empty, grasping-less.
Un-abandoned, delusion is dharmadhatu wisdom.

།ཁྱེད་རྣམས་རང་གི་རིགས་རྩས་སྒྲོབས་འཕྱོར་དང་། །གཟུགས་བྱུང་ལེགས་དང་དག་གི་དབྱངས་སྒླན་དང་།
།ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་ཡི་གེ་འབྲི་ལྟོག་དང་། །རིག་གནས་མ་ཁས་དང་གྲོང་ཆོག་གཏུལ་བྱ་སོགས། །རང་ལ་ཡོད་ཆོད་ཡོན་ཏན་བསམ་བྱས་
ནས།།

Bring to mind in detail the extent of your qualities— The strength of
your family line, your very fine form and beautiful tone of voice,
Your ability at threefold hearing, contemplation, and meditation,
and reading and writing. Your great knowledge
and your ability to perform village rites, and so on.

།གཞན་ལས་རྩད་ཟད་ད་བཟང་སྒྲུལ་པ་ཡི། །ད་རྒྱལ་སྒྱུར་རྒྱུག་སྒྱུས་ཆོད་བོ་ལ། །ཅེར་གྱིས་ལྟོས་ལ་ད་རྒྱལ་མ་ཁན་པོ་དེ།
།དང་པོ་གང་ནས་བྱུང་དང་ད་ལྟོ་ཉིད་སྤུས། །གང་དུ་གནས་དང་ཐ་མ་གང་དུ་འགོ། །དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ལ་སོགས་ཞེ་འདུག་ལྟོས། །

Allow yourself to have the pride of thinking “I am a little better than others”
 and then, looking straight at what it is, ask,
 “This agent pride, first from where does it arise? And then in the present time
 Where does it dwell? And at the end, where does it go?
 Does it have colour, shape, and so on?”

བཏུས་ཆེ་ཡེ་ནས་སྒྲོང་པ་འཛིན་མེད་ཡིན། །ད་རྒྱལ་མ་སྤངས་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་སོ། །རང་ལས་ཆེ་བའི་གཞན་གྱི་སྒྲོབས་འབྱེད་དང་།
 །ཡོན་ཏན་མཁན་དང་གཏུལ་བྱ་མང་བ་དང་། །རིག་གཞན་མཁས་དང་འདོན་བཟང་སྐད་བཟང་དང་། །ཆོས་ཀྱི་གོ་བ་འཛིན་རྟེན་གཏམ་ལ་
 །སོགས། །

When you look, it is primordially empty, grasping-less.
 Un-abandoned, pride is equality wisdom. Allow the jealousy of being
 concerned that others are higher than you to arise
 through bringing to mind in detail all the good qualities of others---
 Those whose family strengths are greater than yours,
 Who are filled with good qualities and who have more disciples,
 Who are more knowledgeable, better at reciting aloud, and have
 a finer voice, Who understand dharma, know worldly stories, and so on.

གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བསམ་བྱས་ནས། །རང་ལས་མཐོ་བར་དོགས་པའི་ཕྱག་དོག་སེམས། །
 སྒྲེར་རྒྱག་སྒྲེས་ཆོ་ཕྱག་དོག་དོ་བོ་ལ། །ཅེར་གྱིས་སྒྲོས་ལ་ཕྱག་དོག་མཁན་པོ་དེ། །
 དང་པོ་གང་ནས་བྱུང་དང་ད་ཉིད་དུས། །གང་དུ་གཞན་དང་ཐ་མ་གང་དུ་འགྲོ། །
 དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ལ་སོགས་ཞེ་འདུག་རྟོས། །

Then, looking straight at what it is, ask,
 “This agent jealousy, first from where does it arise? And then in the present time
 Where does it dwell? And at the end, where does it go?
 Does it have colour, shape, and so on?”

བཏུས་ཆེ་ཡེ་ནས་སྒྲོང་པ་འཛིན་མེད་ཡིན། །ཕྱག་དོག་མ་སྤངས་བྱ་བྱུབ་ཡེ་ཤེས་སོ། །
 དེ་ལྟར་རྟོགས་ན་ཉོན་མོངས་ཡེ་ཤེས་ཡིན། །

When you look, it is primordially empty, grasping-less. Un-abandoned, jealousy is
 all-accomplishing wisdom.If you realize it like that, affliction is wisdom

ཉོན་མོངས་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་པ་རོལ་ནས།

།སྒྲོང་ཉིད་ཡེ་ཤེས་འཛོལ་བ་དགོང་རེ་བྲོ། །བཅའ་བས་མ་རྟེན་ཆོ་བ་སྦྱང་རེ་རྟེ། །

On the other hand, casting aside the realization of affliction
Then seeking emptiness and wisdom from there is just ludicrous;
I feel pity for anyone who seeks it like that, then does not find it!

འདི་ལྟར་དུག་ལྟ་སྒྲོང་པར་ཤེས་ནས་ཀྱང་། །ཕྱིན་ཆད་དུག་ལྟ་ཉིད་ཀྱི་པ་གང་ཤར་ཡང་།
།དོ་སྒྲོང་འདི་བཞིན་སྦྱེས་གནས་ས་དང་། །འགྲོས་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་དཔྱད་མི་དགོས། །

It is this way: after knowing that the five poisons are empty,
the five poisons henceforth shine forth as realized five poisons,
removing the need for the analysis explained in this introduction
of birthplace, dwelling-place, destination, and colour and shape.

སྒོམ་དུ་དུག་ལྟ་སྒྲོང་པར་ཤེས་པའི་ཕྱིར། །ཤར་མ་ཐག་ཏུ་རྟེན་སྦྱོར་འབྱུང་བར། །
སེམས་ཉིད་དང་དུ་རང་སར་སྒྲོང་ལ་ཞེས། །རང་ཡལ་ཉིད་དུ་འགྲོ་བར་བེ་ཆོམ་མེད། །

The five poisons already having been understood to be empty,
immediately they shine forth, set yourself in not following them
but letting them relax in their own place in the state of mindness;
There is no doubt that they will go on to vanish of themselves.

འདི་ནི་དོ་སྒྲོང་ཙམ་སྒྲོང་གཉིས་ཀྱི་ཡིན། །འདི་ལྟར་སྒོམ་ལ་ཙམ་སྒྲོང་བྱས་ཀྱང་ལ། །ཕྱིན་ཆད་ཉོན་མོངས་དུག་ལྟ་མཉམ་ཤར་ཆོ།
།ཉོན་མོངས་རང་མཆོང་སྒོམ་ལ་ཤེས་སྤྱབས་ཀྱིས། །སྒྲོང་ཉིད་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་མཉམ་ཤར་ནས། །

This has been both introduction and training.
It is like this: If training has been done beforehand,
then when the five poisonous afflictions do shine forth,
the force of having already understood their faults
will cause both emptiness and wisdom to shine forth simultaneously,

ཤར་གྲོལ་དུས་མཉམ་ཤར་གྲོལ་དུས་མཉམ་ཆོ། །བླ་མ་གོང་མའི་རྣམ་ཐར་གསུང་རྒྱུད་དུ། །
ཉོན་མོངས་རྟོག་པ་མང་ན་ཆོས་སྦྱུ་མང་། །གསུངས་པ་ཇི་བཞིན་ཡིན་པས་ཤེས་པར་གྱིས། །

With the result that the afflictions will enter
a process of shining forth and being liberated at the same time!
Understand this to fit with what has been said
In the life stories of the forefather gurus---

“Many afflicted thoughts, many chances for dharmakaya!”

ལས་ནི་དང་བོ་བ་ལ་ཉེན་མོངས་སེམས། །ཕྱག་དྲག་ཤར་ཆོད་ཕྱད་འཛོག་བྱས་ན་བཟང་། །
འདི་ནི་ཞལ་ཤེས་ཡིན་པས་ཐུགས་ལ་ཞོག། །འདི་ནི་དུག་ལྔ་རང་གོ་ལ་དོ་སྤོང་དོ། །

For the beginner, when afflicted minds appear intensely,
It is good to do analysis, then resting---
This is my personal instruction, so keep it in mind!
This has been the introduction to the self-liberation of the five poisons.

༥ ཞེས་དོ། ད་ཡང་སྤྱིང་དང་འདྲ་བའི་བྱ་རྣམས་ཉེན། །སོས་ལ་སོགས་པའི་འཇམ་བོ་ལྷས་ལ་དྲིལ། །
འཇམ་མོ་སྒྲུམ་པའི་རང་གི་སེམས་ལ་ལྟོས། །རེ་བ་ལ་སོགས་རྩུབ་མོ་ལྷས་ལ་དྲིལ། །
རྩུབ་བོ་སྒྲུམ་པའི་རང་གི་སེམས་ལ་ལྟོས། །བལྟས་ཆོག་ཉིས་ཀ་སྤྱོད་པར་རོམ་ཉམ་མོ། །

EMAHO

Now, listen once more sons who are like my heart!
Wrap smooth things like clothing, and so on around your body and
look at your mind's thought "It is smooth." Wrap rough things
like serge, and so on around your body and look at your mind's thought "It is rough."
On looking, both are equal taste in being empty.

གསེར་སྒྱ་ལ་སོགས་མཛོས་པའི་གནུགས་ལ་ལྟོས། །མཛོས་སོ་སྒྲུམ་པའི་རང་གི་སེམས་ལ་ལྟོས། །
སྤུལ་པ་ལ་སོགས་མི་མཛོས་གནུགས་ལ་ལྟོས། །མི་མཛོས་སྒྲུམ་པའི་རང་གི་སེམས་ལ་ལྟོས། །
བལྟས་ཆོག་ཉིས་ཀ་སྤྱོད་པར་རོམ་ཉམ་མོ། །

Look at beautiful forms like golden statues, and so on, and
Look at your mind's thought "It is beautiful."
Look at ugly forms like frogs, and so on, and
Look at your mind's thought "It is ugly."
On looking, both are equal taste in being empty.

བྱ་རམ་ལ་སོགས་ཞིམ་བོ་ཁ་རུ་བློ། །མངར་རོ་སྒྲུམ་པའི་རང་གི་སེམས་ལ་ལྟོས། །

བཅའ་སྒྲ་ལ་སོགས་ཁ་རུ་མུངས། །བཅའ་སྒྲ་ལ་སོགས་ཁ་རུ་མུངས་ནས་ཡུང་། །
ཁ་ཁ་སྒྲ་པའི་རང་གི་སེམས་ལ་ལྟོས། །བཟླས་ཆོ་གཉིས་ཀ་སྟོང་པར་རོམ་ཉམ་མོ། །

Good-tasting things into your mouth, like sugar, and so on and
look at your mind's thought "It is sweet."
Take things into your mouth like ginger, and so on and
look at your mind's thought "It is foul."
On looking, both are equal taste in being empty.

ཅན་དན་སྒྲ་སོགས་དྲི་ཞི་པོར་སྟོམས། །ཞི་མོ་སྒྲ་པའི་རང་གི་སེམས་ལ་ལྟོས། །
འིང་ཀུན་སྟོག་པ་ལ་སོགས་དྲི་དན་སྟོམས། །མི་ཞི་མོ་སྒྲ་པའི་རང་གི་སེམས་ལ་ལྟོས། །
བཟླས་ཆོ་གཉིས་ཀ་སྟོང་པར་རོམ་ཉམ་མོ། །

Smell nice smells like sandalwood incense and so on and look at your mind's
thought "It is nice." Smell bad smells such as asafoetida, garlic, and
so on, and look at your mind's thought "It is rank."
On looking, both are equal taste in being empty.

དྲི་ལ་བུ་པི་ལ་ལྷིང་བུ་ལྷིང་སྒྲ་ལ་ཉོན། །སྒྲ་ལོ་སྒྲ་པའི་རང་གི་སེམས་ལ་ལྟོས། །དྲོད་ཐལ་མོ་དྲོད་ལ་སྒྲ་ལ་ཉོན། །
མི་སྒྲ་སྒྲ་པའི་རང་གི་སེམས་ལ་ལྟོས། །བཟླས་ཆོ་གཉིས་ཀ་སྟོང་པར་རོམ་ཉམ་མོ། །

Listen to the sounds of a bell, vina, and flute and
look at your own mind's thought "It is pleasant."
Listen to the sounds of stones and hands being clapped together
and look at your mind's thought "It is unpleasant."
On looking, both are equal taste in being empty.

ཁྱེད་རྣམས་སྤྱིང་བཞིན་ཁམས་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི། །འཁོར་ལོས་བསྐྱར་རྒྱལ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེས་ནས་ཡུང་། །
བརྩམ་མོ་སྤྱོད་པོ་མང་པོ་འཁོར་བྱིས་བསྟོར། །རིན་ཆེན་སྣ་ལྔ་ལས་གྲུབ་ཁང་པ་ན། །རོ་བརྒྱ་ལྡན་པའི་ཁ་ཟས་ཟ་བར་སྟོམས། །

Meditate on being born as a wheel-wielding king who
Governs a realm of the four continents and is
surrounded by a retinue of many queens and ministers.
And, in a palace made of the five precious substances,
eats food having one hundred flavours.

དེ་འདྲི་སྤང་བ་སེམས་ལ་ཤར་བའི་ཚོ། །བདེ་ལོ་སྤྲུལ་པའི་རང་གི་སེམས་ལ་ལྟོས། །
 བྱེད་ནུམས་དབྱུང་པོ་འཁོར་གཞིག་གཅིག་ཀྱང་མེད། །ཀྱང་ར་ཞིག་པོ་ཞིག་ཏུ་མལ་བཅས་ནས། །
 སྤྱང་ནས་ཆར་བབ་ལོག་ནས་སས་བརྒྱན་ཅིང་། །ལུས་ལ་མཛེས་ཤིག་ནད་སྤྲ་མང་པོས་བཏབ། །
 ཏང་ལག་ཆད་ནས་སྤྱག་བཟུལ་དུ་མ་ཡིས། །མཐར་ནས་སྤྱག་བཟུལ་གྱིང་བ་ཞིག་ཏུ་སྒྲོམས། །

When this appears in mind, look at your mind's thought
 "It is pleasant." Meditate on having become poor,
 without a single helper. With a bed in a broken down shack
 with earthen walls. The rain coming in from above and
 moisture coming up from the ground beneath.
 Your body struck by many illnesses, such as leprosy,
 and the like. And your hands and feet gone.

དེ་འདྲི་སྤང་བ་ཡིད་ལ་ཤར་བའི་ཚོ། །སྤྱག་གོ་སྤྲུལ་པའི་རང་གི་སེམས་ལ་ལྟོས། །
 བསྟན་ཆོ་བདེ་སྤྱག་གྱིང་པར་རོམ་ཉམ་མོ། །འདི་ལྟར་ཆོག་ས་དུག་གྱིང་པར་ཤེས་ནས་ཀྱང་། །

You have so many difficulties. That you experience unremitting suffering.
 When that sort of appearance has been brought to mind.
 Look at your mind's thought "It is suffering."
 On looking, pleasure and pain are equal taste in being empty.
 It is like this: the sixfold group is known to be empty beforehand.

ཕྱིན་ཆད་ཆོག་ས་དུག་བཟང་དན་གང་ཤར་ཆོ། །དོ་སྤྱོད་འདི་བཞིན་དཔྱད་པ་མི་དགོས་ཏེ། །
 གཞི་མེད་ཡེ་གོ་ས་གྱིང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཉམ་ཚམ་ཉིད་ནས་རྒྱུ་མི་འབྱུང་བར། །
 སེམས་ཉིད་དང་དུ་རང་སར་སྤོང་ལ་ཞེས། །རང་གོ་ས་ཉིད་དུ་འགོ་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད། །
 འདི་ནི་ཆོག་ས་དུག་རང་གོ་ས་དོ་སྤྱོད་དོ། །

Then after that, however it shines forth, whether good or bad,
 Analysis as explained in this introduction will be unnecessary.
 Because it is groundless, primordially liberated, empty,
 Just as it shines forth, do not follow after it but
 Set yourself into letting it relax in its own place in the state of
 mindness; there is no doubt that it will go on to vanish of itself.
 This has been the introduction to the sixfold group self-liberating.

༥ ཞེ་མ་རྟོ་དུ་ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱ་རྣམས་ལེགས་པར་ཉོན། །ཁྱེད་རྣམས་རང་སེམས་སྒོད་ལ་རང་བབས་སུ། །
 ཞོག་ལ་ཇི་ལྟར་གནས་པའི་ཚུལ་ལ་ཉོས། །བཟླས་ཆེ་རིག་པའི་དང་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། །
 གནས་ཀྱང་སྟོང་པ་རིག་པའི་དང་ཡིན་པས། །སྐལ་ལྷན་སེམས་ཀྱི་བྱ་རྣམས་ལེགས་པར་བྱིས། །
 གནས་པ་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་དུ་ངོ་སྤྲོད་དོ། །

EMAHO

Now, once more listen well sons of the family!
 Set yourselves so that your minds are relaxed, allowed to be themselves,
 then look at how they are when they abide!
 Fortunate mind sons, having looked, understand that,
 because this is abiding in rigpa's state, this is the abiding
 yet empty state of rigpa! That was the introduction to how
 abiding is an ornament of mind.

རྣམ་རྟོག་སྒྲིས་ལ་ཇི་ལྟར་འཕྲོ་ཚུལ་ལ། །ཉོས་དང་སྟོང་གསལ་རིག་པའི་དང་ཉིད་ལས། །
 རུང་ཟད་ཅིང་ཡང་གཡོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། །འཕྲོ་ཡང་སྟོང་པ་རིག་པའི་དང་ཡིན་པས། །
 སྐལ་ལྷན་རིགས་ཀྱི་བྱ་རྣམས་ལེགས་པར་བྱིས། །འཕྲོ་བ་སེམས་ཀྱི་རོལ་པར་ངོ་སྤྲོད་དོ། །

Elaboration of discursive thoughts. Look at
 the way in which they are emitted and then, fortunate sons of the family,
 understand that, because there is not so much as the slightest shift
 away from that state of empty-luminous rigpa,
 This is the emitting but empty state of rigpa!
 That is the introduction to emitting, the play of mind.

དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོར་ན་རླབས་ཅི་ཤར་ཡང་། །རྒྱ་མཚོ་ཉིད་ལས་རུང་ཟད་མ་གཡོས་ལྟར། །
 སེམས་ནི་གནས་སམ་འབྱུ་ཡང་རིག་སྟོང་དང་། །རུང་ཟད་ཅིང་ཡང་གཡོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། །
 གང་ལྟར་གནས་ཀྱང་རིག་པའི་དང་ཡིན་ཞོག །གང་ལྟར་ཤར་ཡང་རིག་པའི་གདངས་ཡིན་ཞོག །

For example, a wave that appears on an ocean

Does not shift in the slightest from being the ocean;
Likewise, mind whether it abides or moves does not
Shift in the slightest being from rigpa-emptiness.
Thus, whichever way mind abides, take that as being the state of rigpa,
Whichever way it shines forth, take that as being the offput of rigpa!

སེམས་ནི་གནས་ན་སྒྲོམ་ནི་ཡིན་པར་འདོད། །འཕྲོ་ན་སྒྲོམ་ནི་མིན་པར་འདོད་པ་དེ། །
གནས་འཇུག་གིས་ཀྱི་རང་མཚན་མ་ཤེས་པར། །གནས་འཇུག་རིག་གསུམ་གཅིག་ཏུ་མ་འདྲེས་རྟགས། །

The assertions that mind when abiding is meditation and
that mind when emitting is not meditation,
with their failure to appreciate the faults inherent in
both abiding and movement. Signify that threefold abiding, movement,
and knowing rigpa have not been merged into one.

དེ་ཕྱིར་སྐལ་ལྷན་སེམས་ཀྱི་བྱ་མཚོག་ཀྱུན། །གནས་རུང་འཇུག་རུང་རིག་པའི་ངང་ཡིན་པས། །
འདི་རྣམས་ཐོན་ལ་བྱགས་སུ་རྒྱུད་ནས་ཀྱང་། །གནས་འཇུག་རིག་གསུམ་གཅིག་ཏུ་ཉམས་སུ་ཡོངས། །
འཕྲོ་གནས་གཉིས་སུ་མེད་པར་དོ་སྤོང་དོ། །

Therefore, all of you excellent fortunate mind sons,
For us there is the state of rigpa in which abiding and movement are
equally fine. Thus, with these points absorbed beforehand,
Practise threefold abiding, moving, and knowing rigpa as one!
This has been the introduction to emitting and abiding being non-dual.

༥ ཞེ་མ་རྟོ། སྐལ་བར་ལྷན་པའི་སེམས་ཀྱི་བྱ་གཅིག་པོ། །ཁྱེད་རྣམས་མ་ཡེངས་དཔ་ལེ་རྣ་བས་ཉོན། །
སྤྱི་པ་བྱ་བ་རང་ཚོགས་བྱུག་རང་གྲོལ་ངས། །སྤྱི་དབྱངས་སྒྲ་མོ་གངས་དཀར་སེམས་ལ་འཛོག། །

EMAHO

Only mind sons, you who are fortunate,
Listen here with undistracted and attentive ears!
The singer of this song, I, Tshogdrug Rangrol who has
abandoned activities, have a melodious song pleasant to hear,
so take it into your snow-white minds.

ཚུས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རོ་གཅིག་སྟོང་པ་སྟེ། །གཏན་ལ་ཡེབས་ན་འཁོར་འདས་སྤང་བླང་བྲལ། །
 དབྲུང་དང་གཉེན་དུ་འཛིན་པའི་འཁྲལ་པ་འཇིག། །བདག་གཞན་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་སྤང་བ་མེད། །
 ཐམས་ཅད་རོ་གཅིག་སྟོང་པར་རྟོགས་ཕྱིར་རོ། །

When all phenomena have been determined to be one-taste in being empty,
 samsara and nirvana are freed of abandonment-adoption.
 The confusion of grasping at enemies and friends is destroyed,
 and there are none of the appearances that come with
 dualistically grasping at self and other because everything
 has been realized to be one-taste in being empty.

རྒྱས་བཤམ་མདོ་འགག་བསྟུན་འདི་ཡིན་ཏེ། །ཐེག་པའི་ཡང་ཅེ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། །
 འཁོར་བ་མྱུང་འདས་ཐམས་ཅད་གཞི་རྩ་བྲལ། །ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཆོས་སྤྱར་རོ་གཅིག་གོ། །

Here is a summation of the essential points of extensive explanations:
 In the pinnacle of vehicles, Great Completion,
 All of samsara and nirvana are free of ground and root;
 Primordially buddhahood, they are one taste in the dharmakaya.

རྫོགས་ཆེན་དང་ལ་ལྟ་འདྲེ་གཉིས་སུ་མེད། །རྫོགས་ཆེན་ཡུལ་ལ་སངས་རྒྱས་སེམས་ཅན་མེད། །
 རྫོགས་ཆེན་གཞི་ལ་བཟང་དང་དན་པ་མེད། །རྫོགས་ཆེན་ལམ་ལ་ཉེ་དང་རིང་བ་མེད། །
 རྫོགས་ཆེན་འབྲས་བྱར་ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་མེད། །

In the state of Great Completion, there is no duality of gods and demons,
 In the land of Great Completion, there are no buddhas and sentient beings;
 In the ground of Great Completion, there is no good and bad;
 In the path of Great Completion, there is no near and far;
 In the fruition of Great Completion, there is no attained and not attained;

རྫོགས་ཆེན་ཆོས་ལ་སྟོང་དང་མི་སྟོང་མེད། །རྫོགས་ཆེན་དོན་ལ་སྟོམ་དང་མི་སྟོམ་མེད། །
 རྫོགས་ཆེན་རྒྱལ་པོའི་ལྷ་བ་དེ་བཞིན་གཞན། །དེ་འདྲའི་རྫོགས་ཆེན་ལྷ་བ་རྟོགས་པའི་ཆོ། །

the dharma of Great Completion, there is no doing and not doing the conduct;
 In the fact of Great Completion, there is no meditating and not meditating;
 Stay like that, which is the Great Completion king of views.

སྟོན་གསུམ་ལྟ་རགས་རྟོགས་པ་ཀུན་ནི་ནས། །དཔེར་ན་བལ་ལ་རྩ་བ་ཏུ་བཤིང་བཞིན་དུ། །

སྒོ་གསུམ་ཞི་ཞིང་དུ་ལ་བའི་ངང་ལ་གནས། །བདེ་གསལ་མི་རྟོགས་ཏིང་འཛིན་སྐྱེ་བ་དང་། །

You realize that sort of Great Completion view.
All of the coarse and subtle thoughts of the three doors are pacified,
and you remain, like wool to which water has been applied.
In a state in which your three doors are pacified and tamed.

དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་འཁོར་འབྱམས་འགོ་ཀུན་ལ། །མ་ཡིས་བྱ་གཅིག་དག་ལ་བརྟེན་ལྟར། །
བཅོས་མིན་སྟོང་རྒྱུ་བ་རྟོགས་ཆེན་གྱི། །ལྟ་བའི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པ་འང་ཤེས་པར་གྱིས། །

The samadhis of bliss, luminosity, and no-thought arise and,
for all the migrators wandering in samsara who have not realized such
an uncontrived compassion like the love a mother has for an
only son is produced. Are special features of the Great Completion view,
so know that too!

ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཐག་བཅད་ནས།
།དགེ་སྤངས་ཐིག་ལ་འཛོམ་མེད་སྤྱད་ལྟར་ན། །
ནག་པོ་ཁ་འབྱམས་བདུད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྟེ།
།དེ་འདྲི་བདུད་ལྟ་ཉིད་བད་དུ་མ་ཤོར་གཅེས། །
འདི་རྣམས་རྟོགས་པ་ཆེན་པོའི་ངོ་སྤྲོད་དོ། །

After you have firmly decided that
everything is emptiness. If you develop a conduct in which you abandon virtue and do
not avoid evil deeds,
That will be the view of the mara
of bad action run wild.
Keep yourself falling under the control of
the view of that sort of mara!
These are the introductions of Great
Completion.

ངོ་སྤྲོད་འདི་རྣམས་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་སྟེ། །ཕྱི་རོལ་ཀུན་རྫོབ་སྤངས་གསལ་ཆོས་རྣམས་ཀུན། །
ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མ་རྟོགས་པར། །ལྟ་བ་བསྐྱོམ་ན་སྐྱམ་ཡང་ཅི་ཞིག་སྐྱོམ། །

These introductions are extremely important:

While you have not realized that every one of
 All the external fictional visible and audible phenomena are emptiness,
 you might think you are meditating in the view
 but what meditation is it?

དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་དང་པོ་འདི་ལྟར་དུ། །རེ་འགའ་སྒྲུམ་ར་གསོལ་བ་འདེབས་ཀྱིན་ལྟོས། །
 རེ་འགའ་སྒྲོང་ཀྱིན་སྒྲིམ་ཀྱིན་ལེགས་པར་ལྟོས། །དེ་ལྟར་བལྟས་ཆེ་སེམས་ལ་དགའ་བ་དང་། །
 ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལམ་ལམ་དུ། །

Therefore, first you should proceed like this:
 Sometimes look while supplicating the guru and
 sometimes look carefully while relaxing and tightening.
 When you look in that way, your mind will be glad and
 Everything will be shining forth while obviously empty.

འཕར་ནས་ཕྱི་རོལ་སྤང་བའི་ཡུལ་རྣམས་ལ། །
 ལག་པས་རེག་ཀྱང་འཛིན་རྒྱ་མེད་སྒྲུམ་དང་། །ལྟ་བ་འདི་ཉིད་དེས་པར་ཡིན་པར་འདུག །
 སྒྲུམ་པའི་དེས་ཤེས་གཏིང་ཚུགས་སྒྲེ་བར་དེས། །དེ་དུས་ལྟ་བའི་དེས་ཤེས་རྟེན་པ་ཡིན། །

Will definitely be the birth of a deep certainty in which you
 think “I can touch the objects of external appearances
 with my hand but there is nothing to apprehend there”
 and “This is definitely the view.”
 This is the time of discovering certainty of the view.

འཛིན་པས་མ་བསྐྱད་འཛིན་མེད་དང་ལ་སྒྲོང་། །དོ་སྟོང་ཐེབས་ནས་ཉམས་སྤྱོད་ལོན་ཀྱང་། །
 འཛི་ཆེ་བར་དོར་འཛིགས་སྒྲག་ཅི་བྱུང་ཡང་། །ཐམས་ཅད་རང་སྤང་སྟོང་པའི་རང་གཟུགས་སུ། །
 ཤེས་ནས་ཀ་དག་གཞི་ལ་འཛང་རྒྱ་ལོ། །

Do not spoil it with grasping; relax into a state without grasping.
 Even if you do not practice after having received the introduction,
 At the time of death no matter which fears arise in the bardo,
 You will know that everything is own appearance, the own forms
 of emptiness, and you will become buddha in the alpha purity ground.

དོ་སྟོང་མ་ཐེབས་ཉམས་སྤྱོད་ལོན་པ་དེ། །དཔེར་ན་ཆོས་པ་གཅིག་ནས་འཕྱགས་པ་ན། །
 བཅོ་ལྷའི་བར་དུ་འཕྱག་པ་ཇི་བཞིན་ནོ། །ཀུན་རྫོབ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ། །

མཉོགས་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་ཟེར་རྒྱུ་ཆེན་ཡིན། །

To practice without having received the introduction, will be like the example of
someone who is mistaken on the first day of the month.
Being still being mistaken on the fifteenth day of the month.
When you have not realized that all fictional phenomena are
truthless. What a huge lie it is to say, “I have realized emptiness.”

དེས་ན་དོ་སྟོང་འདི་བཞིན་དང་བཞི་དུས། །སྒྲ་མའི་དུང་དུ་སྟོང་ལ་གནས་ལུགས་ཀྱི། །
སྟོང་དུ་གཏན་ལ་ཡོང་དང་གོམས་མེད། །དེའི་ཕྱིར་སྐལ་ལྷན་བྱ་རྣམས་སྟོང་ལ་ཆོངས། །

Thus, this sort of introduction must first be received
while sitting in front of the guru
So that it is determined based on what is real—
then you won’t go down a mistaken path.
Therefore, fortunate sons keep this advice in your hearts!

༥ ཞེ་མ་རྟོ། ད་ཡང་སྐལ་ལྷན་རིགས་ཀྱི་བྱ་རྣམས་ཉོན། །དེ་ལྟར་ལྟ་བུའི་གནས་ལུགས་ཁོང་རྒྱུད་ནས། །
འཁོར་ཡུལ་ཆགས་སྒྲུང་འབྲེལ་ཐག་ནད་ཀྱིས་ཆོད། །གཅིག་ཕུར་གནས་ཀྱི་གསེབ་དང་རི་སྒྲུལ་དུ། །
ལུས་ཀྱིས་བྱ་རྒྱུ་ལྟོ་མ་ཐོངས་ལ་རྣལ་མར་སྟོང། །

EMAH O

Now, once more fortunate sons of the family, listen!
When you have taken in that actuality of the view,
Sever all ties of attachment and aversion to people and homeland.
Alone in forest tracks and mountain valleys,
Give up endeavours of the body and let it be natural;

ངག་གིས་སྒྲ་བརྗོད་ཆོད་ལ་བརྗོད་མེད་ཀྱིས། །སེམས་ནི་ནམ་མཁའ་བསམ་པའི་ཡུལ་ལས་འདས། །
དེ་ཡི་དང་ལ་བཏང་བཞག་མེད་པར་སྟོང། །སེམས་ལ་གཏད་སོ་མེད་ན་ལྟ་བུ་ཡིན། །

Cut talk and other expressions of speech, and stay silent;
Allow mind to be like space, beyond the realm of thinking.
Relax in that state without addition or subtraction.
If there is no focus in mind, that is the view.

བསྐྱོམ་དུ་མེད་པའི་དང་ལ་གནས་པར་གྱིས། །ཐོབ་མེད་རྗེས་ཆེན་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པར་མཛོད། །
 དེ་ཡང་ལྟ་བར་མཉམ་པར་འཛོག་པའི་ཆོ། །འདི་ལྟར་རིག་པའི་དང་ལ་འཛོག་སྒྲུལ་དང་། །
 བྱིད་ཚོད་དབང་དུ་ལོར་འགོ་སྒྲུལ་བྱེད་ཀྱི། །རྟོག་པའི་བྱ་བ་གང་གིས་མི་བཅིངས་པར། །
 དམིགས་གཏང་ཆོས་མེད་ཉར་སང་རྒྱ་ཡན་དང་། །ཟང་ཐལ་ཁ་ཡན་ཉིད་དུ་སྒྲོད་ལ་ཞོག།

Stay in the state in which there is no meditation to be done!
 Attain the fruition of attainment-less Great Completion!
 Moreover, when you set yourself in equipoise on the view,
 do not catch yourself in nets of thought such
 as “this is how to rest in the state of rigpa!”
 or “I am falling under the control of sinking and agitation!”
 Instead, set yourself relaxed in the state absent of the things of
 referenced focus, a state clear and open, free of restrictions,
 a state of transparency, free to be as it pleases.

སྒྲོལ་ཆོས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདས་དོན་མི་མཐོང་། །བྱས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་བྱར་མེད་སར་མི་སྒྲེབ། །
 སྒྲོ་འདས་བྱར་མེད་དོན་དེ་ཐོབ་འདོད་ན། །བཅོས་བསྐྱད་མ་བྱེད་རིག་པ་གཙུག་བྱར་ཞོག།

You cannot see the fact beyond rational mind using the stuff of rational mind and
 You cannot reach the activity-less place with the stuff of activity,
 So, if you want to attain the beyond rational mind, activity-less fact,
 Instead of engaging in the spoilage of contrivance, set yourself in naked rigpa.

གཟུང་འཛིན་ཀྱང་བྱས་ལྟ་བའི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །སྤང་སྤང་མེད་པ་སྒྲོམ་པའི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །
 བྱ་རྩེ་ལ་ལས་འདས་སྒྲོད་པའི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །རེ་མེད་རང་གནས་འབྲས་བྱའི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །

That is the supreme, free of all grasped-grasping view.
 That is the supreme, absent of abandonment-adoption meditation.
 That is the supreme, beyond conceived-endeavour conduct.
 That is the supreme, hope-free self-abiding fruition.

བལྟས་པས་མི་མཐོང་ལྟ་བའི་འཛོལ་འཕྲོལ་ཞོག། །བསྐྱོམས་པས་མི་རྟོད་བྱན་འཛིན་དམིགས་གཏང་དོར། །
 སྒྲོད་པས་མི་འབྲུབ་སྒྱུ་མར་འཛིན་པ་ཐོངས། །བཙུག་བས་མི་རྟོད་འབྲས་བྱའི་རེ་བོར། །

It is not seen by looking at a view, so put aside all searching for the view!
 It is not discovered by meditation, so cast away the referenced

foci of thinking with grasping.
 It is not accomplished by conduct, so let go of grasping at illusions.
 It is not gained by seeking it, so leave aside hopes of a fruition.

ད་ལྟོ་ལེས་པ་བཟོ་མེད་ལྷག་པ་ལ། །ཕྱོགས་རིས་མ་བྱེད་འཛིན་པས་མ་བསྐྱད་ཅིག །
 ད་ལྟོ་རིག་པ་དངོས་མེད་གསལ་བ་འདི། །འདི་ག་ལྟ་བ་ཀུན་གྱི་ཡང་རྩེ་ཡིན། །
 དམིགས་གཏང་བྱུང་བ་ལྟོ་དང་བྲལ་བ་འདི། །འདི་ག་སྒྲོམ་པ་ཀུན་གྱི་ཡང་རྩེ་ཡིན། །

The awareness of the present is un-manufactured and hanging loose, so
 do not engage in biases, do not spoil it with grasping!
 This rigpa of non-thing which is luminous—
 Just this is the pinnacle of all views,
 This freedom from rational mind smeared all over with referenced foci—
 Just this is the pinnacle of all meditation.

མ་བཅོས་འཛིན་མེད་ལྷག་པར་བཞག་པ་འདི། །འདི་ག་སྐྱོད་པ་ཀུན་གྱི་ཡང་རྩེ་ཡིན། །
 མ་བཅོམ་ཡེ་ནས་ལྷན་གྱིས་བྲལ་བ་འདི། །འདི་ག་འབྲས་བུ་ཀུན་གྱི་ཡང་རྩེ་ཡིན། །

This placement in uncontrived grasping-less looseness—
 Just this is the pinnacle of all conduct.
 This unsought primordially spontaneously-existing situation--
 Just this is the pinnacle of all fruition.

ལྷ་བའི་སྦྱིང་པོ་སྦྱོང་གསལ་འཛིན་མེད་ལྷོས། །སྒྲོམ་པའི་སྦྱིང་པོ་རང་གྲོལ་འཛིན་མེད་སྦྱོངས། །
 སྐྱོད་པའི་སྦྱིང་པོ་ཚྲིགས་བྱས་ལྷག་པར་ཞོག །འབྲས་བུའི་སྦྱིང་པོ་རེ་དོགས་ཞིག་པ་ཡིན། །

Look at the heart of the view, empty luminosity without grasping!
 Preserve the heart of meditation, self-liberation without grasping!
 Set yourself in the heart of conduct, the sixfold group left loose!
 The heart of the fruition is the collapse of hope and fear.

ལྷ་མཐའ་བྲལ་ན་ལྷ་བའི་རྒྱལ་པོ་མཆོག། །གཞུང་གཏང་བྲལ་ན་སྒྲོམ་པའི་རྒྱལ་པོ་མཆོག། །
 ལྷ་དོར་བྲལ་ན་སྐྱོད་པའི་རྒྱལ་པོ་མཆོག། །རེ་དོགས་བྲལ་ན་འབྲས་བུའི་རྒྱལ་པོ་མཆོག། །

If you are free of bounding extremes, that is the supreme king of views.
 If you are free of vacillatory foci, that is the supreme king of meditation.
 If you are free of accepting and rejecting, that is the supreme king of conduct.

If you are free of hope and fear, that is the supreme king of fruition.

བཏུ་རུ་མེད་ཀྱིས་ལྟ་བུ་བའི་དམིགས་གཏང་དོར། །བསྐྱོམ་དུ་མེད་ཀྱིས་གང་བྱུང་གང་བདེར་བོདས། །
སྤྱད་དུ་མེད་ཀྱིས་དགག་སྒྱུབ་སྤང་བྱང་ཁོལ། །འཕྲོབ་སྤྱུ་མེད་ཀྱིས་འབྲས་བུའི་རེ་བ་བོར། །

Since there is nothing to view, cast off referenced foci of the view.
Since there is nothing to meditate on, let whatever arises do as it pleases.
Since there is no conduct to be done, release suppression and
furtherance, abandonment and adoption.
Since there is nothing to be attained, leave aside hopes for a fruition.

གང་ཡིན་ཡིན་ཀྱིས་ཆེད་འཛིན་མ་བྱེད་ཅིག །འདི་ཡིན་མེད་ཀྱིས་དགག་སྒྱུབ་མ་བྱེད་ཅིག །
གཟུང་གཏང་མེད་ཀྱིས་ཕྱོགས་རིས་མ་བྱེད་ཅིག །

By letting what it is be, do not engage in grasping on its account.
By being without “This is it”, do not engage in suppression and furtherance.
By being without vacillatory foci, do not engage in biases.

གཤོད་ནས་དག་པའི་རང་རིག་རང་གསལ་ལ། །བསམ་ཡུལ་སྒྲོལ་འདས་པས་ལྟ་རུ་མེད། །
དོ་བོ་གཞི་ནས་བྲལ་བས་བསྐྱོམ་དུ་མེད། །རང་གྲོལ་མཐའ་ལས་འདས་པས་སྤྱད་དུ་མེད། །
ཚུལ་སྒྱུབ་ཞེན་པ་ལས་འདས་འབྲས་བུ་མེད། །

In primal purity’s self-knowing self-illumination,
because it is beyond rational mind’s objects of thought, there is nothing to view;
because its entity is free of a ground, there is nothing to meditate on;
because it is self-liberation beyond extremes, there is no conduct to be done;
because it is beyond the clinging that goes with conceived
endeavours’ accomplishment, there is no fruition.

དོ་བོ་སྤྱོད་ཉིད་ཡིན་པས་སྤྱད་བོར་མེད། །རང་བཞིན་གསལ་སྤྱོད་ཡིན་པས་ཚུལ་སྒྱུབ་ཞིག །
ཐམས་ཅད་འགག་མེད་ཡིན་པས་ཕྱོགས་རིས་མེད། །གང་ལྟར་ཤར་ཡང་དེ་ལྟར་མ་འཛིན་ཅིག །

Because the entity is emptiness, there is no abandonment and no attainment.
Because the nature is luminosity-emptiness, conceived
endeavours’ accomplishment has collapsed.
Because everything is stoppageless, there are no biases.
No matter which way it shines forth, do not grasp at it being so!

ནལ་འབྱོར་ཤེས་པ་ནམ་མཁའི་བྱ་ལམ་འདྲ། །བྱ་རྒྱུས་སྤྲ་མ་འགག་ནས་མི་མཐོང་ལྟར། །
 དྲན་བསམ་སྤྲ་མ་འགག་ཅིང་མཐོང་བ་མེད། །དེ་ལ་རྒྱུས་བསྟེན་པ་འཛིན་པས་མ་མཐུད་ཅིག །

A yogin's awareness is comparable to a bird's path in the sky.
 As with a bird's trace which is not visible because of having ceased to begin with,
 thinking and thought cannot be seen because of having ceased to begin with,
 so do not attempt to continue them by grasping at following after them!

བྱ་རྒྱུས་ཕྱི་མ་མ་འོངས་དངོས་མེད་ལྟར། །དྲན་བསམ་ཕྱི་མས་བསྟེན་མ་བྱེད་ཅིག །
 བྱ་རྒྱུས་ད་ལྟ་ཁ་དོག་དབྱིབས་མེད་ལྟར། །ད་ལྟའི་དྲན་བསམ་ཐ་མལ་རང་འགོས་ལ། །
 འདི་ཞེས་གཞེན་པོས་བཅོས་བསྟུང་མ་བྱེད་ཅིག །

As with a bird's trace which is nothing because of not happening afterwards,
 do not go out to greet thinking and thought afterwards!
 As with a bird's trace which in the present has no colour and shape,
 the thinking and thought of the present in the end goes its own way.
 So do not create the spoilage of contrivance by using an antidote directed at "it".

ཇི་ལྟར་ཤར་ཡང་དེ་ལྟར་མ་འཛིན་ཅིག །འདི་ནི་མཐར་ཐུག་སྤྱིང་བའི་ལམ་འཁྱེར་ཡིན། །
 གང་ལྟར་ཤར་ཡང་དེ་ལྟར་མ་བཟུང་ན། །ཞོན་མོངས་རང་ཡལ་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་ཡིན། །

No matter how it shines forth, do not grasp at it being like that!
 This is the ultimate heart instruction for bringing it to the path:
 No matter which way it shines forth, if you do not grasp at it being like that,
 Affliction, vanishing of itself, is great wisdom.

སྤྱེ་མེད་བསམ་འདས་ཡེ་གྲོལ་ལྟ་བུ་སྟེ། །ནལ་ཏན་བྱས་ན་བསྟར་རྒྱུ་མེད་པ་ལགས། །
 རང་བབས་སྟོང་ཆགས་རང་གནས་སྟོམ་པ་སྟེ། །ནལ་ཏན་བྱས་ན་བསྟོམ་རྒྱུ་མེད་པ་ལགས། །

It is a birthless beyond-thought primordially-liberated view,
 so if you work hard at it, there will be no view of it.
 It is a relaxation-into-being-left-to-be-itself naturally-occurring meditation,
 so if you work hard at it, there will be no meditation on it.

སྤང་སྤང་གཉིས་མེད་སྤྱི་མའི་སྟོང་པ་སྟེ། །ནལ་ཏན་བྱས་ན་སྤང་རྒྱུ་མེད་པ་ལགས། །
 རེ་དོགས་གཉིས་མེད་འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་སྟེ། །ནལ་ཏན་བྱས་ན་འབྲས་བུ་མེད་པ་ལགས། །

It is a non-duality of abandonment-adoption illusory conduct,
 So if you work hard at it, there will be no conduct of it.
 It is a non-duality-of-hope-and-fear nature of fruition,
 So if you work hard at it, there will be no fruition.

དུས་གསུམ་རྩ་བ་བྱལ་བའི་སེམས་ཉིད་འདི། །མ་བསྒྲོམ་མཛེན་སུམ་སྤང་བ་སྒྲོར་བདེ། །
 ཐོག་མ་ཐ་མ་རང་བཞིན་དག་པའི་ཚོས། །ཡེ་གྲོལ་ཡོངས་གྲོལ་འབད་རྩོལ་ཞིག་པ་མཛར། །

This mindness, being free of root of the three times, unmeditated, directly appears-what
 a happy event! Phenomena from
 beginning to end are by nature pure. Primordially liberated, wholly liberated, with all
 conceived effort-endeavours collapsed—how wondrous!

ཐ་མ་ཕལ་ཤེས་པ་བཟོ་མེད་རྣམས་པ་འདི། །རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་མཐའ་བྱལ་གྲོང་ཡངས་ཡིན། །
 དེ་ཡང་འབད་པས་དབྱུང་ཅིང་བསྒྲོམས་པ་ཡིས། །སེམས་ཉིད་གནས་ལུགས་གཞུག་མ་ཐོང་མི་འགྱུར། །

This common awareness left un-manufactured and hanging loose
 is the conqueror's mind, extreme-free, a wide-open interior space.
 Moreover, analysis and meditation done with conceived efforts
 will not make mindness, actually, the innate, become visible.

མ་བསམས་མ་དབྱུང་ཐ་མལ་ཚོས་ཉིད་ལ། །བསྒྲོམས་དང་མི་བསྒྲོམ་ཡོངས་དང་མ་ཡོངས་མེད། །
 མ་བསྒྲོམ་རྣམས་མང་པོ་གྲོལ་བ་ཡིན། །གྲོལ་དང་མ་གྲོལ་དོན་ལ་གཉིས་སུ་མེད། །

In the untemplated, unanalyzed, common dharmata,
 There is no meditating and not meditating,
 no being distracted and not distracted—
 It is through unmeditated looseness that many have been liberated.
 Liberation and non-liberation are non-dual in its fact.

གནས་ལུགས་ཤེས་ན་རྩོལ་མེད་སྒྲོབ་དེ་ལོ། །རྟོག་མེད་འདོད་པའི་རྟོག་པས་བཅིངས་པ་ན། །
 རྣམ་རྟོག་ལངས་ནས་ཕྱོགས་བརྩུར་འགྲོ་བར་བརྩོན། །འགྲོ་འོང་མེད་པ་རིག་པའི་གཤིས་ཐོག་ཏུ། །

If you know actuality, whether you make conceived endeavours
 or not, mind remains at ease. If you are bound by thought that wants to
 be without thought. Discursive thought having risen up,
 it will try its best to go all over the place.

ཁ་ཡན་སྒྲོང་ནས་རང་ཡན་བཞག་པ་ན། །མི་གཡོ་རྩི་བོ་བཞིན་དུ་བརྟན་པར་གནས། །
 གོ་ཚྭ་འགྲོས་འདི་བྱ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས། །འདི་ལ་བསྒོམ་རྒྱ་རྩལ་ཅི་མི་དམིགས་ཀྱང་། །
 ཡེངས་མེད་དྲན་པས་ཟིན་པ་རབ་ཏུ་གཅེས། ॥

On the basis of the innate character which is rigpa without coming and going, you relax into letting it do what it wants. Then, having given it the freedom to do as it pleases, it will stay put, unmoving, steady as a mountain.

Sons, understand its perverse ways!

The point to be most highly treasured is that, for this, there is no reference to even a speck of meditation to be done. Nevertheless, it must be kept in place, without distraction, by mindfulness.

༥ ཞེ་མ་རྟོ། ད་ཡང་སྐལ་ལྷན་བྱ་རྣམས་རྩྱུ་ཉོན་དང་། །ཕྱི་ཡུལ་མེད་སྤང་སྤོང་པའི་རང་གཟུགས་འདི། །
 ཡེ་སྤོང་རྒྱ་ལྷ་འདྲ་བས་སྤྱང་མི་དགོས། །ནང་གི་དྲན་རྟོག་རང་ཡལ་རྩེས་མེད་པས། །
 འབད་རྩོལ་གཉེན་པོ་དེ་ལ་འཇུག་མི་དགོས། །

EMAHO

Now, listen here once more, fortunate sons!

This own-form of appearance-emptiness without external object, because it is primordially empty, comparable to a moon in water, does not need to be cleansed. The internal thoughts of the thinking process vanish of themselves, without trace.

So it is not necessary to apply the antidotes of effort-filled endeavours to them.

སྤང་སེམས་ཡེ་གྲོལ་ལྷན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ། །སྤང་སྤང་རེ་དོགས་གང་གི་འང་སྒྲོམ་འདོགས། །
 རིག་པ་བར་ཀ་གཅེར་བྱ་འདི་ཉིད་ལ། །ཡིད་དཔྱེད་སྤྲོས་པའི་གོན་པ་མ་བསྒོམ་པར། །
 འིགས་སེམས་སེམས་སེམས་ལྟར་ཟེར་མེད་དུ། །རིས་མེད་མཉམ་པ་ཆེན་པོར་སྒྲོང་ལ་ཞོག། །

The appearing mind, which is primordially-liberated hanging-loose wisdom, does not need the superimposition of any abandonment- adoption, hope and fear, at all.

For this directly seen, naked, rigpa, do not dress it in the clothes of mental analysis's elaborations but relax yourself into its being just as it is, just what it is, evanescent, and traceless, in bias-less great equality.

དེལི་ངང་ལ་དྲན་བསམ་ཅི་ཤར་ཡང་། །རིས་མེད་རང་བྱུང་རིག་པའི་རང་གདངས་སྟུ། །
 ་ཤེས་པར་གྱིས་ལ་རྗེས་ནི་མི་སྟེགས་པར། །སྤང་སེམས་ཁུལ་མ་ཁྲོལ་དང་སངས་མ་སངས། །
 ་ལ་མ་འོལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡོ་ལང་དུ། །སྐྱུ་ཕུམ་ཉིད་དུ་བཏང་ན་ཀུན་བཟང་གི། །
 དགོངས་པའི་གྲོང་དུ་ད་ལྟ་བསྐྱབས་པ་ཡིན། །

In that state, whichever ideas of the thought process shine forth,
 know all of them to be bias-less self-arising rigpa's own offput.
 And then, instead of following after them, if you let the jingling and jangling, blaring on
 and off, elusive comings and goings of appearing mind,
 be a vast sameness of the dharmata's shifting events.
 You will have arrived at Samantabhadra's mind-space.

རྗེགས་པ་ཆེན་པོ་ཡི་གོལ་སྤྱན་གྱུབ་ཀྱི། །སྤྱོད་ཆོགས་རང་གོལ་སྤྱན་འབྱོར་དེ་ལ་ཟེར། །
 མ་ཕྱིན་ན་ཡང་སངས་རྒྱས་ས་རུ་བསྐྱབས། །མ་བསྐྱབས་ན་ཡང་འབྱས་བུ་སྤྱན་གྱིས་གྱུབ། །

That is referred to as "Great Completion, the yoga of self-liberation
 of the whole variety produced in primordially-liberated
 spontaneous-existence". You have not gone anywhere,
 yet have arrived at the level of a buddha. You have not accomplished
 anything, yet your fruition is spontaneously existing.

མ་སྤངས་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་རང་སར་དག། །སྤྱོད་ཆོགས་པའི་དགོངས་པ་དང་མཉམ་མོ། །
 རྗེས་སུ་བསྟེགས་སོ་ལས་རྣམས་ཟིན་པ་འོ། །གནད་འདི་ཡིན་པས་བུ་རྣམས་ཤེས་པར་གྱིས། །

You have left the afflictions un-abandoned, and now they purified
 in their own place. Your mind is equal to the mind of the holy gurus.
 You have followed after them and completed all works.
 There is this key point, so sons, you should know it!

པ་རྒན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་འདྲིན་གྱིས། །བྱ་བལ་སྤྱན་གྱིས་གྱུབ་པའི་དགོངས་པ་རྟུ། །
 ཆོགས་དུག་རང་གོལ་ད་རེས་བསྐྱབས་པ་འོ། །གནད་འདི་ཡིན་ཀྱང་ལ་ལས་མ་གོ་འདུག། །
 བམས་ཅད་ཡེ་ཟིན་འདུག་སྟེ་ཡང་བྱེད་དོ། །

Through the kindness of the old father, Chokyi Gyalpo, I, Tshogdrug Rangrol,
 the man whose sixfold group is self-liberated, have arrived
 at the mind of activity-free spontaneous existence.

There is this key point, though some do not understand it.
Everything is already primordially done but they say “I will do it!”

ཡེ་གྲོལ་ཉིད་དུ་འདུག་སྟེ་ཡང་དགོལ་ལོ། །ཡེ་བཞག་ཉིད་དུ་འདུག་སྟེ་ཡང་འཛོལ་གོ། །
ཡེ་བསྐྱེལ་ཉིད་དུ་འདུག་སྟེ་ཡང་བསྐྱེལ་མོ། །ཡེ་བཟུས་ཉིད་དུ་འདུག་སྟེ་ཡང་བཟུ་ལོ། །

Everything is already primordially liberated but they say “I will liberate it!”

Everything is already primordially in equipoise
but they say “I will enter equipoise on it!”

Everything is already primordially in meditation
but they say “I will meditate on it!”

Everything is already primordially seen but they say “I will see it!”

ཡེ་བགོད་ཉིད་དུ་འདུག་སྟེ་ཡང་བགོད་དོ། །ཟེར་ནས་ཡིད་དཔྱད་ལྟ་བུར་རེ་བའི་མིས། །
ཐོས་ཀྱང་ཆོག་རོ་གོ་ཡང་རྣམ་རྟོག་གོ། །རྟོགས་ཀྱང་པོ་ཆོད་བསྐྱེལ་ཀྱང་སྒྲོས་བྱས་སོ། །
དཔྱད་ཀྱང་གཉིས་འཛིན་བསྐྱབས་ཀྱང་འཁོར་བ་ལོ། །

Everything is already primordially traversed but they say “I will traverse it!”
Speaking like that, they are people who put their hopes in a mental analysis type of view. They have learning, but being theoretical, dead words only, it is discursive thought; they have realization, but being a result of can-do meditation, it is a product of rational mind; they have analysis but being a dualistic accomplishment, it is samsaric.

ཆོས་ཉིད་ཡིད་དཔྱད་མཁན་གྱི་མི་དེ་ལ། །རྟོགས་ཆེན་སྤྱིང་ཐིག་ལས་འབྲེལ་མེད་པར་དེས། །
བྱ་བུད་མི་དགོས་བྱས་པས་ཟིན་པ་མེད། །

These people who approach dharmata through mental analysis certainly have no karmic connection to Quintessence Great Completion.
Engaging in activity is not necessary; doing so does not achieve it.

བྱ་དང་མི་བྱའི་རྩིས་ལས་འདས་པ་ལོ། །བསྐྱེལ་མེད་སྐྱེལ་པ་ལས་འདས་བསྐྱེལ་ཀྱང་འཕྱུང་། །
བཟུར་མེད་ལྟ་བ་ལས་འདས་གང་ལ་བཟུ། །བཅོལ་མེད་བཅོལ་བ་ལས་འདས་རྟེན་པ་མེད། །

It is beyond the accounting of acting and not acting.
In non-meditation beyond meditation, meditation only ruins it.
In non-viewing beyond viewing, what will be viewed?
In non-seeking beyond seeking, there is no finding.

འདི་ལྟར་རིག་པ་ཟད་མ་ཐུང་དུ། །འདུག་ཟེ་བ་འད་ཀྱང་མི་ཉན་མི་དེ་ལ། །
 རྗེ་གས་ཆེན་ལས་འབྲེལ་མེད་པ་དགོད་རེ་བློ། །གང་ལ་བཞུས་ཀྱང་ཀ་དག་གྲོད་ཆེན་གྱི། །
 དགོངས་པར་འར་བས་འཁོར་འདས་གཉིས་སུ་མེད། །

Rigpa is present with transparency; that's how it is.
 The person who has that explained but does not listen,
 has no karmic connection to Great Completion, how ridiculous!
 Wherever you look, since it is the mind of alpha purity great space
 shining forth, samsara and nirvana are without duality.

དེ་འདྲའི་དགོངས་པ་སྒྲུ་རྒྱུངས་པ་ལ། །དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་དབྱེས་པར་གདོན་མི་ཟ། །
 འོན་ཀྱི་རོལ་འཁྲལ་པའི་སྤང་ཡུལ་དུ། །རང་སར་ཡན་དུ་བཅུག་ན་སྤྲར་ལ་ཡང་། །
 འཁྲལ་པར་མི་འགོ་འམ་ཞེས་བརྗོད་གྱུར་ན། །ཐ་མལ་མི་ཡིས་བདག་ཏུ་བརྩུང་པས་འཁྲལ། །
 རྣམ་འབྱུང་པ་ཡིས་གཞི་མེད་རྩ་བ་ལ་དུ། །འཤེས་པས་བཅོས་བསྐྱད་སྒྲུང་དོར་མི་བྱེད་པར། །
 རང་བབ་འཛིན་མེད་བཞག་པས་མི་འཁྲལ་ལོ། །

Having put the mind of that sort into song,
 the conquerors of the three times will be pleased, no doubt!
 If you ask, “but, having given confusion’s externally appearing objects
 the freedom to go to their own place, won’t one return to being confused again?”
 An ordinary person grasps at a self in them and so is confused,
 a yogin, knowing them to be groundless, root-free, does not treat
 them with contrivance-spoiled adoption and rejection but
 leaves them to be themselves, without grasping, and so is unconfused.

འདི་ལ་གོལ་ས་ཞེ་ཡོད་བརྗོད་གྱུར་ན། །འདི་ལ་གོལ་ས་ནོར་ས་གཅིག་ཀྱང་མེད། །
 གོལ་ས་ཞེན་ཅིང་ཆགས་ན་ཡོད་པ་ཡིན། །གང་འར་ཉིད་ལ་འཛིན་པ་མེད་པ་ན། །
 གོལ་སར་ལྷང་རྒྱ་རྒྱུ་ཞིག་ནི་གཤམ་འོངས། །

If you then ask, “Is there a point in this where one could deviate?”
 The answer is no, there is not a single point of deviation nor mistake in it.
 Points of deviation happen when there is clinging and attachment;
 If there is no grasping at what shines forth,
 where could there be a point of deviation to fall into?

འོན་ཀྱང་རིག་པ་ཡུལ་ལ་འཆར་དུས་སུ། །གང་འར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་དོ་བོ་ལ། །
 ལྷ་བ་དེ་ཉིད་བསྐྱོམ་དུ་འདོད་པ་མིན། །དེ་ཡི་དུས་ཀྱི་རིག་པ་ས་ལེབ། །

རྒྱལ་པོ་ཆེ་དེ་ལྟ་ལེ་སྤྲོད་བའོ།

Still, there is the point that, at the time when rigpa shines forth as an object,
the meditation of viewing the entity of the discursive
thinking is not what is proclaimed; what is to be preserved is the
rigpa of that time's factor of being naked and clearly present.

དེ་ཡང་རིག་པ་འཕྲོ་འདུ་མེད་པ་སྟེ། །གནས་པའི་དུས་ཀྱི་གནས་ཆའི་མི་རྟོག་པ།
།དེ་ཉིད་བསྐྱེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཡི་དུས་ཀྱི་རྟོག་གི་སང་དེ་བའོ། །
གསལ་དུངས་ངར་ཆ་དེ་ཉིད་སྤྲོད་བའོ།

Furthermore, when rigpa is not emitting-withdrawing,
when it is abiding, it is not the no-thought abiding factor
Itself that is the actual meditation—At that time,
the factor which is the strength of the luminous pure part
which at that time is vividly present and clear is what is to be preserved.

གནད་འདི་མ་གོ་འཆར་གནས་གཉིས་ཀྱི་ལ། །བརྟ་བ་དེ་ཉིད་སྐྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན། །
སྐྱམ་ན་འབྱུང་པར་འགྱུར་རྟོག་གི་བྱ། །གནས་པ་ཙམ་ནི་བསམ་གཏན་ལྟ་དང་འདྲ། །
འཆར་བ་ཙམ་ནི་ཐ་མལ་རྟོག་པ་འདྲ། །དེ་ལ་བསྐྱེད་པ་ཀྱང་སངས་རྒྱས་འཕྲོ་བའི་འགྱུར། །

Not having understood this key point, if you think “The viewing of both
abiding and shining forth is the entity of meditation”,
then you have become confused, heart sons!
Mere abiding is the same as the dhyana of the gods and
mere shining forth is the same as ordinary thought.
You could meditate in those ways but you would not attain Buddhahood.

མདོར་ན་གང་གི་དུས་སྟུང་རིག་པའི་ཆ། །རྒྱལ་པོ་ཟེར་ཐམ་ཤེས་གོང་འདྲ་བ་དེ། །
སྤྲོད་དུ་མ་གྱུར་བར་དུས་ལེར་སྤྲོད་ས། །གྱུར་ནས་དེ་ཡི་ངང་ལ་འབྱལ་མེད་གྱིས། །

In short, for as long as the rigpa factor
being naked, transparent, and comparable to a crystal ball
has not become interior space, you must preserve its clear presence!
When it has, do not be separated from that state!

ཁྲམས་ཆོད་ལྟ་བའི་གནད་འགག་རིག་པ་ནི། །རྒྱལ་པོ་ལྟ་ནས་ས་ལེར་སྤྲོད་བའོ། །

ཟེར་བས་གནད་འདི་ཁོ་ན་གཡ་ཆེ་ཤྲེ། །འདི་ནི་ཚིག་བརྒྱུ་འཛུལ་འགག་ཡིན་པས་ན། །
སྐལ་ལྷན་སྦྱིད་གི་བྱ་རྣམས་ལེས་པར་བྱིས། །

The main issue of Thorough Cut's view stated as
“rigpa is to be stripped naked then have its clear presence preserved”,
is the particular key point that is of the greatest importance—
It is the central issue of a hundred statements about the subject
because of which you fortunate heart sons must know it.

༥ ཞེ་མ་རྟོ། དཔལ་སེམས་ཀྱི་བྱ་རྣམས་སྤྱད་པས་ཉོན། །འོ་ས་མེད་པའི་ཐིག་ཆེན་བཞི་བསྟན་པ། །
ལྷ་བཞུགས་ས་མེད་པའི་ཐིག་ཆེན་ནི། །ད་ལྟའི་ལེས་པ་ས་ལེ་འདི་ག་ཡིན། །
གསལ་ལ་མི་འོ་ས་བས་ན་ཐིག་ཅེས་བྱ། །

EMAHO

Now, once more fortunate sons listen with respect!
The four great spotlights that unmistakably illuminate are as follows.
The great spotlight of view without mistake is exactly this awareness of the present
clearly present; Because it illuminates this un-mistakenly
it is called “a spotlight”.

སྒྲོམ་པ་འོ་ས་མེད་པའི་ཐིག་ཆེན་ནི། །ད་ལྟའི་ལེས་པ་ས་ལེ་འདི་ག་ཡིན། །
གསལ་ལ་མི་འོ་ས་བས་ན་ཐིག་ཅེས་བྱ། །སྒྲོད་པ་འོ་ས་མེད་པའི་ཐིག་ཆེན་ནི། །
ད་ལྟའི་ལེས་པ་ས་ལེ་འདི་ག་ཡིན། །གསལ་ལ་མི་འོ་ས་བས་ན་ཐིག་ཅེས་བྱ། །

The great spotlight of meditation without mistake is exactly this awareness
of the present clearly present; because it illuminates this un-mistakenly
it is called “a spotlight”.

The great spotlight of conduct without mistake is exactly this
awareness of the present clearly present;
Because it illuminates this un-mistakenly it is called “a spotlight”.

འབྲས་བྱ་འོ་ས་མེད་པའི་ཐིག་ཆེན་ནི། །ད་ལྟའི་ལེས་པ་ས་ལེ་འདི་ག་ཡིན། །

གསལ་ལ་མི་ལོར་བས་ན་ཐིག་ཅེས་བྱ། །

The great spotlight of fruition without mistake
is exactly this awareness of the present clearly present;
because it illuminates this un-mistakenly it is called “a spotlight”.

མི་འགྱུར་བ་ཡི་གཟེར་ཆེན་བཞི་བསྟན་པ། །ལྟ་བ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་གཟེར་ཆེན་ནི། །
ད་ལྟ་འོས་པ་ས་ལེ་འདི་ག་ཡིན། །དུས་གསུམ་བརྟན་པའི་ཕྱིར་ན་གཟེར་ཞེས་བྱ། །

The four great nails that make an unchanging situation are as follows:
The great nail of changeless view is exactly this awareness of the
present clearly present;
Because it is steady through the three times, it is called “a nail”.

སྒོམ་པ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་གཟེར་ཆེན་ནི། །ད་ལྟ་འོས་པ་ས་ལེ་འདི་ག་ཡིན། །
དུས་གསུམ་བརྟན་པའི་ཕྱིར་ན་གཟེར་ཞེས་བྱ། །

The great nail of changeless meditation
is exactly this awareness of the present clearly present;
because it is steady through the three times, it is called “a nail”.

སྒྲིབ་པ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་གཟེར་ཆེན་ནི། །ད་ལྟ་འོས་པ་ས་ལེ་འདི་ག་ཡིན། །
དུས་གསུམ་བརྟན་པའི་ཕྱིར་ན་གཟེར་ཞེས་བྱ། །

The great nail of changeless conduct
is exactly this awareness of the present clearly present;
because it is steady through the three times, it is called “a nail”.

འབྲས་བུ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་གཟེར་ཆེན་ནི། །ད་ལྟ་འོས་པ་ས་ལེ་འདི་ག་ཡིན། །
དུས་གསུམ་བརྟན་པའི་ཕྱིར་ན་གཟེར་ཞེས་བྱ། །

The great nail of changeless fruition
is exactly this awareness of the present clearly present;
because it is steady through the three times, it is called “a nail”.

ལྟ་བ་མི་མཐུན་རྒྱ་ཆེ་བྱངས་མང་ཡང་། །ད་ལྟ་རང་རིག་རང་བྱུང་ཡེ་ལོས་ལ། །
བཟུང་བྱ་དང་ནི་ལྟ་བྱེད་གཉིས་སུ་མེད། །

There are a vast number of differing views,
But in the self-knowing rigpa self-arising wisdom of the present
There is no duality of view and viewer.

ལྟ་བུ་མ་བལྟ་ལྟ་བུ་འི་མཁན་པོ་ཚོ་ལ། ལྟ་བུ་འི་མཁན་པོ་བཙུང་བས་མ་རྟེན་ན། །
དེ་འི་ཚེ་ལྟ་བུ་ཟད་སང་འཁྱུང་བ་ཡིན། །

Do not look at the view but seek the viewing agent.
If the viewing agent having been sought is not found,
At that time, the view is reaching the exhaustion point.

ལྟ་བ་བལྟ་སྐྱུ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ། །ཡེ་མེད་སྟོང་ཆད་ཏུ་དཔོན་མ་སོང་བར། །
ད་ལྟའི་ཤེས་པ་མ་བཅོས་ས་ལེ་བ། །རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་དེ་གཡིམ། །

This view in which there is nothing at all to be viewed,
does not go into the primordial absence of a cut-off emptiness, a blankness—
This awareness of the present, uncontrived and clearly present,
is Great Completion's view exactly.

གློམ་པ་མི་མཐུན་སྐྱེ་ཆེ་བྱངས་མང་ཡང་། །ད་ལྟོ་ཐ་མ་ལུས་པ་ཟངས་ལ། །
 བསྒྲོམ་བྱ་དང་ལི་གློམ་བྱེད་གཉིས་སྟུ་མེད། གློམ་པ་མ་གློམས་གློམ་པ་འི་མཁའ་པོ་ཚོ་ལ། །

There are a vast number of differing meditations,
but in transparent common awareness of the present,
there is no duality of meditated on and meditator.
Do not meditate but seek the agent of meditation.

སློམ་པའི་མ་ཁན་པོ་བཅས་པས་མ་རྟེན་ན། །དེའི་ཚོ་སློམ་པ་ཟད་སར་འཁྱེལ་བ་ཡིན། །
 སློམ་པ་བསློམ་སྐྱུ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ། །བྱིང་ཤོད་འཐིབས་སྐྱུགས་དབང་དུ་མ་སོང་བར། །
 ད་ལྟའི་ལེས་པ་མ་བཅོས་རང་གསལ་ལ། །མ་བཅོས་མཉམ་པར་འཛོམ་པ་སློམ་པ་ཡིན། །

Having been sought, if the agent of meditation is not found,
At that time, meditation is reaching the exhaustion point.
This meditation in which there is no meditation at all to be done
does not fall under the control of agitation, dullness, and absence of knowing---
Uncontrived equipoise on the awareness of the present,
uncontrived and self-luminous, is the meditation.

སློང་པ་མི་མཐུན་སྐྱེ་ཆེ་གངས་མང་ཡང་། །རང་རིག་ཡེ་ཤེས་ཐིག་ལེ་ཉག་གཅིག་ལ། །
 སློང་བྱ་དང་ནི་སློང་བྱེད་གཉིས་སུ་མེད། །སློང་པ་མ་སློང་པའི་མཁན་པོ་ཚོ་ལ། །
 སློང་པའི་མཁན་པོ་བཅའ་བས་མ་རྟེན་ན། །དེའི་ཆོ་སློང་པ་བད་སར་འཁྱོལ་བ་ཡིན། །

There are a vast number of differing conducts,
 But in the single unique sphere of self-knowing wisdom
 There is no duality of conduct to be done and doer of it.
 Do not engage in conduct but seek the agent of the conduct.
 Having been sought, if the agent of the conduct is not found,
 at that time, conduct is reaching the exhaustion point.

སློང་པ་སློང་སྐྱེ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ། །བག་ཆགས་འབྱུང་པའི་དབང་དུ་མ་སོང་བར། །
 ད་ལྟའི་ཤེས་པ་མ་བཅོས་རང་གསལ་ལ། །བཅོས་བསྐྱད་སྒྲུང་དོར་གང་ཡང་མི་བྱེད་པ། །
 དེ་ག་རྣམ་པར་དག་པའི་སློང་པ་ཡིན། །

This conduct in which there is no conduct at all to be done
 does not fall under the control of latencies' confusion—
 In the awareness of the present, uncontrived and self-luminous,
 not engaging at all in contrivance-spoiled adopting and rejecting
 exactly is the conduct of complete purity.

འབྲས་བུ་མི་མཐུན་སྐྱེ་ཆེ་གངས་མང་ཡང་། །རང་རིག་སྐྱེ་གསུམ་རྩོལ་མེད་རྩུན་གྲུབ་ལ། །
 བསྐྱབ་བྱ་དང་ནི་སྐྱབ་བྱེད་གཉིས་སུ་མེད། །འབྲས་བུ་མ་སྐྱབ་སྐྱབ་པའི་མཁན་པོ་ཚོ་ལ། །
 འབྲས་བུ་སྐྱབ་མཁན་བཅའ་བས་མ་རྟེན་ན། །དེའི་ཆོ་འབྲས་བུ་བད་སར་འཁྱོལ་བ་ཡིན། །

There are a vast number of differing fruitions,
 but in the self-knowing three kayas conceived endeavour-less
 spontaneous existence,
 there is no duality of accomplishment and accomplisher.
 Do not engage in accomplishment of a fruition but seek the
 agent of the accomplishing.
 Having been sought, if the agent of accomplishing the fruition is not found,
 At that time, fruition is reaching the exhaustion point.

འབྲས་བུ་བསྐྱབ་སྐྱེ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ། །སྒྲུང་དོར་རེ་དོགས་དབང་དུ་མ་སོང་བར། །
 ད་ལྟའི་ཤེས་རིག་རང་གསལ་རྩུན་གྲུབ་ཉིད། །མདོན་གྱུར་སྐྱེ་གསུམ་རང་གསལ་སློང་པ་ཉིད། །

ཡེ་སངས་རྒྱས་པའི་འབྲས་བུ་དེ་ཉིད་དོ། །

This fruition in which there is no accomplishment at all to be made
Does not fall under the control of adoption-rejection, hope and fear—
The awareness of the present, self-luminous spontaneous existence,
the manifest three kaya self-illuminating emptiness
is itself the fruition of primordial buddhahood.

༥ ཞེ་མ་རྟོ་དེ་ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱ་རྒྱུ་ལེགས་པར་ཉོན། །དེ་ལྟར་དང་པོ་ཡིངས་མེད་བསྐྱེདས་པ་ན། །
བར་དུ་ཡན་པར་བཏང་ཡང་དོན་ཐོག་ནས། །ཐ་མལ་བཏང་ཡང་འགྲོ་འོང་མེད་པ་ལོ། །

EMAHO

Now, once more sons of the family listen well!
If like that, first you have preserved being without distraction,
then later, even if you allow everything without inhibition,
based on the factual state it all will be left normal but there will
be no coming and going.

སྤང་དང་སྟོང་པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེར་མེད་ན། །དེ་འི་ཆེ་སྟོང་པ་སྟོང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། །
མི་ལམ་ཉིན་པར་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་མེད་ན། །དེ་འི་ཆེ་སྟོང་པ་སྟོང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། །

When both appearance and emptiness are inseparable,
at that time the view has become internalized.
When both dream and day times are without difference,
at that time the meditation has become internalized.

བདེ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་མེད་ན། །དེ་འི་ཆེ་སྟོང་པ་སྟོང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། །
འདི་དང་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་མེད་ན། །དེ་འི་ཆེ་གནས་ལུགས་སྟོང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། །

When both happiness and suffering are without difference,
at that time the conduct has become internalized.
When both this and the next life are without difference,
at that time the actuality has become internalized.

སེམས་དང་ནམ་མཁའ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་མེད་ན། །དེའི་ཚེ་ཚོས་སྒྲོང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། །
 རང་སེམས་སངས་རྒྱས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་མེད་ན། །དེའི་ཚེ་འབྲས་བྱ་གྲོང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། །

When both mind and space are without difference,
 at that time dharmakaya has become internalized.
 When your mind and buddha are without difference,
 at that time the fruition has become internalized.
 In short, for as long as the rigpa factor being naked,
 transparent, and comparable to a crystal ball, has not become interior space,
 you must preserve its clear presence!
 When it has, do not be separated from that state!

ཁྱེད་ཀྱི་ཚེ་ཚོས་སྒྲོང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། །
 རང་སེམས་སངས་རྒྱས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་མེད་ན། །
 དེའི་ཚེ་ཚོས་སྒྲོང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། །

The main issue of Thorough Cut’s view stated as
 “rigpa is to be stripped naked then have its clear presence preserved”,
 is the particular key point that is of the greatest importance—
 it is the central issue of a hundred statements about the subject
 because of which you fortunate heart sons must know it!

༥ ཞེ་མ་རྟོ་ ད་དུང་རིགས་ཀྱི་བྱ་རྒྱུས་བདག་ལག་སོན། །གདོས་བཅས་ལུས་འདི་རྒྱ་ཆུང་ལྟར་དུ་ཉོས། །
 དག་གི་སྒྲ་བརྗོད་བྲག་ཆ་བཞིན་དུ་ལྷོས། །སེམས་ཀྱི་རྟོག་ཚོགས་རང་སར་སངས་སུ་རྒྱུ། །

EMAHO

Still, sons of the family, please listen to me!
 View this material body as a moon in water!
 Let your verbal expressions of speech be as echoes!
 Allow mind’s mass of thoughts to be cleared out in their own place!

སྒྲ་བྲག་ཆེས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་དང་། །སྒྲིག་རྒྱ་ཆུང་ལུས་གཟུགས་བརྟན་རྒྱ་ཆུང་དང་། །
 དྲི་བའི་གྲོང་ཁྱེར་མིག་ཡོར་སྒྲུབ་པ་དང་། །རྒྱ་བྱར་བྲག་ཆ་བཞིན་དུ་འཛིན་མེད་བྱོང་། །

སྒྲིབ་ལམ་ཐམས་ཅད་དེ་ཡི་དང་ནས་བྱིས། །བུན་མཚམས་མ་གཅོད་ཉིན་མཚན་ཁོར་ཡུག་སྒྲིབ། །

Seeing all visible, audible, and mental phenomena as
though they were illusions, mirages, dreams, reflections, moons in water, Gandharva's
cities, visual distortions, apparitions, Bubbles, or echoes,
do your conduct without grasping;
do all types of behaviour within that state!
Conduct yourself like that day and night around the clock
without cutting it up into sessions and breaks.

དྲན་བསམ་བཅོས་བསྐྱད་མ་བྱེད་རང་བབ་དང་། །རང་མདངས་རང་གྲོལ་འཛིན་མེད་གསལ་སྒྲོད་དུ། །
བདེན་མེད་སྒྲོལ་མེད་རྩོལ་མེད་རྗེས་མེད་ཞོག། །སྤར་འདས་ནམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཁྱད། །
བྱ་ལམ་ནམ་མཁའ་རྗེས་མེད་ལྟར་དུ་ཞོག། །

Stay in a state without the spoilage of contrivance of the
thought process, where everything is left to be itself;
There self complexion self-liberated without grasping
is luminous and empty---
Stay in truthless, meditation-less, conceived endeavour-less, tracelessness.
Treat all discursive thinking that goes by
As the traceless flight of a bird in the sky.

ད་ལྟ་འི་ཤེས་པ་རྩལ་བྲལ་བར་སྤང་ལྟར། །མ་འོངས་རྟོག་པ་རང་འཐག་ཆུ་བཅད་ལྟར། །
ཁྲིག་གེར་སྒྲོད་ལ་བཟོ་བཅོས་མི་བྱེད་པར། །རང་བབ་རྒྱ་ཡན་དང་དུ་ལྟག་པར་ཞོག། །

With the awareness of the present like a dustless space and
future thoughts like a mill with its water cut off,
in tranquil relaxation without manufacturing or altering,
Set yourself loose in the state where thought is left to be itself,
free of all restriction.

ཕ་རབས་རྟོག་པ་དུག་གསུམ་དུག་ལྡེ་སོགས། །ཁང་སྒྲོད་རྒྱལ་མ་སླེབས་པ་ལྟར་དུ་ཞོག། །
ཚོགས་དུག་ཡུལ་སྤང་ཐམས་ཅད་རྗེས་མེད་དུ། །སྒྱུ་མའི་གོང་ཁྱེར་ཞིག་པ་ལྟར་དུ་ཞོག། །

Leave coarse and subtle thoughts, the three poisons,
five poisons and so on alone,
treating them like a thief who has arrived in an empty house,
leave all appearing objects of the sixfold group to be traceless,

treating them as a city of illusion which has collapsed.

མདོར་ན་སྤྱི་འགག་གནས་གསུམ་གཞི་ལམ་འབྲས། །ལྟ་སྒྲོམ་སྤྱོད་འབྲས་དུས་གནས་བརྗོད་ཚིག་དང་། །
གཞག་བྱ་འཛོག་བྱེད་དགོལ་བྱ་འགོལ་བྱེད་སོགས། །རང་གསལ་རིས་མེད་འཛིན་རྩོལ་སྤང་བྱང་མེད། །
རྒྱལ་ཆོ་ཆེན་པོར་རྒྱ་ཕྱན་ཐིམ་པ་ལྟར། །ཆོས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ཀླད་གཤམ་པར། །
སྒྲོག་དེད་བཅའ་ཞིང་འཛིན་མེད་ལ་བསྐྱེད། །

In short, threefold birth, cessation, and dwelling, ground, path, and fruition,
view, meditation, and conduct, fruition, time, place, and words expressed,
that to be placed and placer of it, that to be liberated
and liberator of it, and so on are in self-illumination bias-less,
without the grasped endeavours of abandoning and adopting,
like streamlets merging with a great ocean,
all phenomena are, in mind's expanse, alpha purity;
Having developed assurance in this, cross over into being without grasping.

དེ་ལྟར་སྒྲོམ་ཆོ་རྒྱལ་རྟོག་མང་འཕྲོས་ཀྱང་། །སྒྲོམ་ནི་མ་འོངས་སྒྲུལ་ནས་སྤྱད་མི་དགོས། །
སེམས་ནི་འཕྲོ་ཡང་སྤྱོད་ལ་གནས་ཀྱང་སྤྱོད་། །གང་ལྟར་འཕྲ་ཡང་རིག་པའི་དང་ཡིན་པས། །
དགག་སྤྱད་བྱང་དོར་གང་ཡང་མི་བྱེད་པར། །མ་བཙོས་གཞུག་མའི་དང་དུ་སྤྱོད་ལ་ཞོག། །

At the time of meditating like that, many thoughts will be elaborated,
But there is no need for the suffering that comes from thinking
“Meditation is not happening!”
Mind elaborates but is empty and abides but is empty.
Whichever way it shines forth, it is rigpa's state,
so, not engaging in suppression and furtherance,
adoption and rejection at all,
put yourself into relaxation in the state of the uncontrived innate.

དེ་ཡིས་རྒྱལ་རྟོག་རང་སར་གྲོལ་བར་དེས། །སྤྱོད་མན་སྤྱོད་འོངས་ལ་མི་གནས་ན། །
དོ་སྤྱོད་སྐབས་བཞིན་དབྱེད་འཛོག་སྤེལ་མ་གྱིས། །

By doing so, it is certain that discursive thought will be liberated in its own place.
If you are a person of lesser ability, unable to stay in the state,
You should alternate analysis and resting as described earlier in the introductions.

ཡང་ན་འདི་བཞིན་རྒྱལ་རྟོག་ཨར་ལ་གཏོང། །དགོས་སམ་མི་དགོས་རྒྱལ་རྟོག་བསྐྱད་ནས་ཀྱང་། །

གཅིག་རྒྱུ་གཅིག་མཐུད་ནས་པ་སྒྲ་ཚོགས་པ། །རང་སེམས་སྤྱོད་རྒྱ་བར་དུ་སྒྲོས་ནས་ཀྱང་། །

Alternatively, you can force the issue to a resolution with
discursive thought like this:

Provoke discursive thoughts needed or otherwise
till all sorts of thoughts are being produced, one after another,
and keep it up until mind becomes tired of the process.

དེ་ནས་མི་འདོད་ཆོད་སྒྲོད་ལ་ཞོག། །ཡང་ན་སྤྱོད་དབྱས་མཚན་ལྡན་སྒྲ་པ་བསྐྱེམས། །
དེ་ལ་སེམས་ནི་ཡུན་རིང་བརྒྱུད་ནས་ཀྱང་། །དེ་རྒྱུ་འཛིན་མེད་རིག་པ་འི་དང་ལ་ཞོག། །

Then, when mind has become being tired of it, enter relaxation.
Alternatively, meditate on the genuine guru in the centre of your heart;

Keep your mind on him for a long time, then,
after that, set yourself in the state of grasping-less rigpa.

ཡང་ན་སྤྱོད་གི་དབྱས་སྤྱོད་ལེ་སྐྱེམས། །དེ་ཉིད་མར་ལ་བབས་ནས་དབང་ཆེན་གྱི། །
ས་གཞིར་ཐུག་རྒྱ་བར་དུ་སོང་བར་བསམ། །དེ་ཡིས་འཕྲོ་ཚོད་ཐུད་ཀྱིས་ཆོད་པར་དེས། །
ཚོད་པ་ཆོད་ཆོད་རིག་པ་འི་དང་ལ་ཞོག། །

Alternatively, meditate on a sphere in the centre of your heart
and imagine that it descends down
until reaching the place of Great Indra;
doing so will definitely sever agitation.
When the agitation has been cut, put yourself in the state of rigpa.

བྱིད་བ་ཆེན་ལྷ་སྒྲུངས་དར་བསྐྱེད་ལ། །རིག་པ་རྒྱུད་ལ་ཡུད་ནས་ས་ལེར་སྐྱོདས། །
ཡང་ན་རང་གི་སེམས་ཉིད་ཐིག་ལེ་རྩ། །དམིགས་ལ་དག་ནས་པཌ་སྒྲ་བརྗོད་མ་ཐག། །
ཚངས་བྱུག་ནས་ཐོན་དཔག་ཆེན་མཁའ་འཕངས་ལྷར། །སོང་ནས་མཁའ་ལ་ཐུག་གིས་འདྲེས་པར་བསམ། །
དེ་ནས་ནམ་མཁའི་མཚན་ཉིད་ཡིད་ལ་གྱིས། །དེ་ཡིས་བྱིད་བ་མི་སངས་མི་སྤིང་དོ། །

If there is a greater level of dullness, intensify your gaze then,
having stripped rigpa naked, preserve its clear presence.
Alternatively, with your own mindness visualized as a sphere,
exclaim the sound of PHAT and immediately expel it
from the Brahma aperture as though shot by a mighty archer
and think that it has thoroughly merged with space,

then make your mind into the characteristic of space.
it is impossible that doing so will not clear away the sinking.

བྱིང་བ་སངས་ཆོ་འཛིན་མེད་དང་ལ་ཞོག། །འདི་རྣམས་ཞལ་ཤེས་ཡིན་པས་ཤེས་པར་བྱིས། །
རྟོག་མེད་འདོད་པ་རྟོག་པས་མ་བཅིངས་པར། །རིག་པ་རྒྱ་བསྐྱེད་དཔངས་བསྐྱེད་ལྷལ་ཡས་སུ། །
ཐོངས་ལ་གྲུ་ཡངས་ཡན་པ་སློབ་དེ་བྱིས། །

When the sinking has been cleared, put yourself into the grasping-less state.

These are my personal oral instructions, so understand them!
Not being bound by thoughts of wanting to be without thought,
Make your rigpa vast, let go into an infinite reach of elevated scope,
Then remain at ease and happy, open and unhindered.

དང་པོ་རྣམ་རྟོག་གཅིང་རོང་རྒྱ་དང་འབྲ། །བར་དུ་རྒྱ་བོ་གྲུ་དལ་འབབ་འབྲ། །
ཐམ་རྒྱ་རྣམས་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ལྟར། །འོད་གསལ་མ་བྱ་མཇལ་བའི་དང་ལ་གནས། །

First discursive thought is like water rushing through a ravine,
in the middle, it is like the slow-flowing Ganges,
in the end, like all rivers having become one taste with the ocean,
abide in the state of mother and child luminosities having met.

ཁྱད་པར་ནད་གཤོན་ཆོ་འཕྲུལ་ཅི་བྱུང་ཡང་། །བཅས་བཅོས་རིམ་གྱོ་གང་ཡང་མི་བྱེད་པར། །
འདི་ལྟར་རོ་རྟོམས་ཐོག་བཟིས་སྦྱོང་བ་བྱིས། །ནགས་དང་དུར་ཁོང་མཚོ་སྤྱིད་སྦྱེད་མའི་ཚལ། །
བྲག་ལྷག་ཁང་སྟོང་ཤིང་གཅིག་དུང་ལ་སོགས། །འཛིགས་ཤིང་ཉམ་དའི་གནས་སུ་སོང་ནས་ཀྱང་། །
རང་ལུས་སྟོད་བརྟུང་སྤང་སྤིང་བདུད་རྩིར་བསྐྱར། །ཁྱོགས་བརྩེ་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཐམས་ཅད་མཚོད། །

In particular, whatever trickery of sickness and dons arises,
do not try to solve the problem using various rituals;
Instead, take the upper hand using equalization of taste.
Go to frightening, anxiety-inducing places such as forests, charnel grounds, islands,
productive groves, rock caves, deserted houses, the foot of a single tree, and so on,
transform your body and containers and contents, appearance and
existence, into nectar and offer it to all of the conquerors
together with their sons in the ten directions.

དེ་རྣམས་མཉེས་ནས་བརྩེ་བའི་རྣམ་འབྱུར་བྱིས། །འོད་དུ་ལུ་ནས་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་ཀྱུམ། །
འོད་གསལ་བདུད་རྩིས་ཡོངས་སུ་གང་བར་དཀིགས། །

Having been pleased, they show a loving appearance.
 You visualize that they melt into light and that the whole of samsara and nirvana,
 All of it, is totally filled with luminosity nectar.

ཡོན་ཏན་མགོན་ཕུར་དམ་ཅན་ཆོས་སྐྱོད་དང་། སྙིང་རྩེའི་ཞིང་མཆོག་རིགས་བླ་མ་སེམས་ཅན་དང་། །
 ལན་ཆགས་གདོན་བགེགས་འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་དང་། །ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་པའི་འགོ་བ་ཀུན་། །
 མྱོང་གོལ་བདུད་རྩིས་ཆོས་པར་བྱས་ནས་ཀྱང་། །

Then the ones of good qualities who have become guests, the samaya
 dharma protectors, the excellent field of compassion- the six classes of sentient beings,
 and those with retribution to make ---all the dons, obstructors, and elementals, all of the
 migrators equal to the limits of space, are satisfied by this nectar which liberates on
 being tasted.

འཁོར་འདས་རོ་གཅིག་སེམས་སྤྱ་ཐག་བཅད་ལ། །སེམས་ཉིད་མ་བཅོས་ཆོས་སྐྱེའི་དང་ཉིད་ནས། །
 འགོ་དང་འདུག་དང་མཆོངས་དང་རྒྱལ་པ་དང་། །སྤྲོད་དགོད་དང་བྱ་དང་སྤྲུལ་ལེན་དང་། །
 བཅགས་དང་དཀྱུག་ལོག་སྒྲོན་པའི་སྒྲོད་པ་བྱ། །མཐར་འཁྱིལ་ཞིང་བདེ་བའི་དང་ལ་འདུག།

Having firmly decided that samsara and nirvana are of one taste,
 from the state of mindness, uncontrived dharmakaya,
 engage in the conducts of going, staying, jumping, running, talking, laughing, crying,
 singing, and being alternately subdued and agitated,
 the behaviour of a madman. At the end, stay in a peaceful and happy state.

མཆོན་དུས་རང་བབ་བདེ་བར་ཉལ་ནས་ཀྱང་། །དྲན་བསམ་འཕྲོ་འདྲའི་རྣམ་རྟོག་ཀུན་བྱལ་ཏེ། །
 རྒྱུ་མེད་དྲན་རྩོགས་གཉུག་མའི་དང་ལ་ཉལ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་ནད་གདོན་རང་ཞི་ནས། །
 ལྷ་སྒོམ་བོགས་འབྱེན་རྩོགས་པ་ནམ་མཁའ་འདྲ། །སྒོམ་པ་རང་གསལ་སྒྲོད་པ་བྱ་རྒྱུ་འདྲ། །

At night-time, sleep peacefully being just as you are,
 free of all the discursive thoughts that come from the emitting
 and withdrawing of the thought process.
 Sleep in the state of the birthless, complete as you remember it, innate.
 If you do that, sickness and dons will be pacified of themselves, then
 view and meditation will be enhanced, you will have a realization
 like space, meditation will be self-illuminating,

and conduct will be like that of a small boy.

གཞན་གཏང་ཀུན་བྱལ་ངང་གིས་སྒྲོན་པ་འདྲ། །བདག་གཞན་གཉིས་མེད་འཕགས་པའི་གང་ཟག་འདྲ། །
ཅི་སྒྲུ་འཛིན་མེད་བྲག་ཆའི་སྒྲ་དབྱངས་འདྲ། །གང་ལ་འད་ཆགས་མེད་འདབ་ཆགས་མཁའ་མྱིང་འདྲ། །

Through the state free of all vacillatory foci, you will be like a madman.
Without the duality of self and other, you will be like a noble person.
Whatever you say, being without grasping, will be like a melodious echo.
With no attachment to anything, you will be like a garuda.

ཡ་ང་བག་ཚམེད་པ་མེད་གེ་འདྲ། །ཐམས་ཅད་ཡེ་གྲོལ་མཁའ་ལ་སྒྲིན་དངས་འདྲ། །
དེ་འདྲའི་རྣལ་འབྱོར་བདེ་ག་ཤེགས་རིག་འཛིན་དངོས། །དད་བརྒྱའི་སྤྱོད་མེད་བརྟུང་ནས་ཕྱག་བྱའི་འོས། །
ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱ་བས་ཀྱང་ཆེས་ལྷག་གོ། །

You will be like a lion who has no anxiety or concern.
Everything being primordially liberated, you will be the sky cleared of clouds.
That sort of yogin is a real sugata vidyadhara
worthy of the prostrations that come with being placed above the
crowns of hundreds of faithful beings,
superior in greatness to even a wish-fulfilling jewel.

༥ ཞེ་མ་རྟོ། ད་ཡང་སྐལ་ལྷན་བྱ་བ་ཏང་སྒྲུ་ལ་ཉོན། །རྣམ་སྣང་ཕྱི་ན་མེད་དེ་ནང་ན་ཡོད། །
སེམས་ཉིད་སྒྲོས་དང་བྲལ་བ་ཆེས་དབྱིངས་དང་། །གཏི་མུག་རང་སར་དག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད། །
བཅོམ་ལྷན་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་དངོས་ཡིན་ནོ། །

EMAHO

Now, listen once more fortunate ones to this song
of one who has abandoned activities!
Vairochana does not exist outside, he exists within.
mindness free of elaboration, dharmadhatu wisdom,
The very entity of delusion purified in its own place
is the actual bhagavat Vairochana.

རྟོར་སེམས་ཕྱི་ན་མེད་དེ་ནང་ན་ཡོད། །རིག་ཆུལ་འཆར་གཞི་མ་འགག་མེ་ལོང་དང་། །

ཞེས་པ་རང་སར་དག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད། །བཅོམ་ལུན་རྩོམ་སེམས་དཔའ་དངོས་ཡིན་ནོ། །

Vajrasatva does not exist outside, he exists within.
Rigpa's liveliness unstopped basis of shining forth, mirror-like wisdom,
the very entity of anger purified in its own place
Is the actual bhagavat Vajrasatva.

འཇིག་རྟེན་གྱི་ནམ་མཁའ་དེ་ནང་ན་ཡོད། །ལྷན་དོར་དགག་སྒྲིབ་མེད་པ་མཉམ་ཉིད་དང་། །
ད་རྒྱལ་རང་སར་དག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད། །བཅོམ་ལུན་འཇིག་རྟེན་ཆེན་ལྷན་དངོས་ཡིན་ནོ། །

Ratnasambhava does not exist outside, he exists within.
without adoption-rejection, stoppage-furtherance, equality wisdom,
the entity of pride purified in its own place,
is the actual bhagavat Ratnasambhava.

འོད་དཔག་གྱི་ནམ་མཁའ་དེ་ནང་ན་ཡོད། །བདེ་སྟོང་དབྱིངས་སུ་རྩལ་པ་སོར་རྟོག་དང་། །
འདོད་ཆགས་རང་སར་དག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད། །བཅོམ་ལུན་འོད་དཔག་མེད་པ་དངོས་ཡིན་ནོ། །

Amitabha does not exist outside, he exists within.
Discriminating wisdom, subsidence into the bliss-empty expanse,
the entity of desire purified in its own place, is the actual bhagavat Amitabha.

དོན་གྲུབ་གྱི་ནམ་མཁའ་དེ་ནང་ན་ཡོད། །རིག་པ་ཐམས་ཅད་གྲོལ་བྱ་གྲུབ་དང་། །
ཕྱག་དོག་རང་སར་དག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད། །བཅོམ་ལུན་དོན་གྲུབ་པ་དངོས་ཡིན་ནོ། །

Amogasiddhi does not exist outside, he exists within.
Rigpa unimpededly-occurring self-liberated, all-accomplishing wisdom
The entity of jealousy purified in its own place
Is the actual bhagavat Amogasiddhi.

༥ ཞེས་ཏེ། ད་ཡང་སྐལ་ལཱ་སེམས་ཀྱི་བྱ་གཅིག་པོ། །དགའ་ཞིང་སྒྲོ་བས་རྩོམ་སེམས་ཀྱི་ལྷོ་ལྷོ། །
དེ་ལྟར་རྟོགས་ན་སྤང་སྤྱིང་ཐམས་ཅད་ཀུན། །གདམས་དག་དཔེ་ཆ་དོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡིན། །

EMAHO

Now, listen once more fortunate only mind sons,
 glad and thankful, to this vajra song!
 When you have realized it that way, the whole of appearance and
 existence, all of it, is a mandala showing the meaning of the books
 of oral instruction.

སྒྲུབ་དཀར་དམར་སྒྲ་ཚོགས་ཤོག་གྱུ་ལ། །རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་རིག་པའི་སྒྲ་གྱུ་ཡིས། །
 བཞིམ་མེད་ཡེ་གྲོལ་འཛིན་མེད་ཡི་གེ་བྲིས། །སྒྲ་སྟོང་གཉིས་མེད་དང་དྲུ་དཔེ་བཟུས་བྱས། །
 སྟོང་གསུམ་ཐམས་ཅད་ལྟན་གྱུ་བ་དཀྱིལ་འཁོར་ལ། །

On papers of the various red and white appearances,
 the pen of self-arising wisdom, rigpa, writes
 groundless, primordially liberated, grasping-less letters.
 having looked at these books in the state of non-dual appearance-emptiness,
 all of the third-order thousand worlds are a spontaneous-existence mandala.

ཆར་རྒྱ་རང་བབ་རྒྱ་ཡིས་ཆག་ཆག་གདབ། །ལམ་སྒྲུང་རང་བཞིན་ཐིག་ཆེན་གདབ་པ་དང་། །
 ཀླད་པའི་རྩེས་ནི་ཁ་དོག་རྩུལ་ཚོན་རིས། །རང་ལུས་སྒྲུང་སྟོང་ཡི་དམ་ལྟ་ཡི་སྒྲ། །
 སྒྲ་བཟོད་གྲགས་སྟོང་རྟོག་ཤིང་བསྐྱས་པ་དང་། །དྲན་བསམ་འཛིན་མེད་རང་གྲོལ་ལྟ་ཡི་ཐུགས། །

Their rain sprinkles the mandala with the water of things left to be themselves,
 their straight roads have the nature of the baselines laid out,
 their foot marks are the coloured sand drawing.
 Your body is the apparent-empty body of the yidam deity,
 Your verbal expressions are the empty sounds of vajra recitation and
 Your thoughts grasping-less self-liberated are the deity's mind.

ཡན་ལག་འགྲུལ་བསྐྱོད་ཐམས་ཅད་ཕྱག་རྒྱ་ལོ། །བཟའ་དང་བཟང་བཞོས་ཉིད་མཚོད་པ་དང་། །
 བཞུགས་སྒྲ་སྒྲུང་བ་ཐམས་ཅད་ལྟ་ཡི་སྒྲ། །སྒྲ་ཆེན་བཟོད་པ་ཐམས་ཅད་རོལ་མེ་ཉིད། །
 བསྐྱུང་མེད་ཉམས་མེད་རང་བབ་དམ་ཚིག་གོ། །

Your limbs' movements all are prostrations,
 your food and drink are dharmata offerings.
 Everything apparent in form is the deity's body.
 All sounds and expressions you make are music.
 This is the without keeping, without corruption, left-to-be-itself samaya.

དེ་འདྲའི་རྣམ་འབྱོར་པ་ཡིས་ཅི་བྱས་ཀྱང་། ། འོད་གསལ་ལ་ཆོས་ཀྱི་དང་ལ་གདམས་དག་དང་། །
 བསྐྱེད་རིམ་དམ་ཆོག་དང་བཅས་ཆོག་པས་ན། ། འབད་ཚོལ་རྒྱ་འབྲས་ཆོས་ལ་བརྟེན་མི་དགོས། །
 འབད་མེད་དངོས་གྲུབ་ཡ་མཚན་མ་དཔོན་ཅེ། ། ལྷུང་དུ་འཐོབ་པ་ཆོག་པ་ཆེན་པོ་ཡི། །

For that sort of yogin, no matter what he does
 oral instructions together with development stage and Samaya
 are completed in the state of luminosity dharmata
 and that beings so, he does not need to rely on the cause-and-effect
 conceived-endeavour dharma.

བྱང་ཆོས་ཡིན་ལོ་སྐལ་ལྡན་སྟིང་གི་བྱ། ། དེ་ལྟར་ངེས་པར་ཉམས་སྦྱང་བྱུང་ན། །
 སྦྱིན་རྣམས་ནམ་མཁའི་དང་ལ་ཡལ་བ་བཞིན། ། འཁོར་འདས་རྟོགས་ཆོག་གཏོད་མའི་གཞི་ལ་དག། །
 ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྱོད་མེད་གསལ་བ་བཞིན། ། །
 རང་རིག་འོད་གསལ་ཆོས་སྒྲུ་མའོན་བྱུང་ནས། ། བསད་པ་གསོ་བྱས་གསང་བ་གོ་བྱས་ཤིང་། །
 རྩུ་འབྲུལ་སྒྲུ་ཆོག་གསལ་བསྟན་ནས་འགོ་བ་འདུལ། །

Fortunate heart sons, the attainment of wondrous and marvelous siddhis
 quickly and without application of conceptual efforts is
 one of the special features of Great Completion!
 If your practice turns into that kind of certainty,
 Samsara-nirvana's masses of thoughts will have been purified in the primal ground
 like clouds having vanished in the state of the sky and
 self-knowing luminosity, the dharmakaya, will have been manifested.
 Like the sun's disk which is luminous without obscuration.
 Then you will be able to revive the dead and understand the secret,
 and will tame migrators by showing various miracles.

ས་ལམ་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་རབ་ཆོག་གསལ་ནས། ། གད་ཟག་དབང་པོ་རབ་རྣམས་ཆོ་འདིར་གྲོལ། །
 འབྱིང་ནི་འཆི་ཁ་ཐམ་བར་དོ་བྱ། ། ཀྱང་གཏམ་གཞི་ལ་གྲོལ་ནས་ནང་དབྱིངས་སྤྱ། །
 སྒྲུ་གསུམ་ཡེ་ཤེས་འབྲས་མེད་རྟག་བཞུགས་ནས། ། གད་ལ་གད་འདུལ་སྒྲུལ་བ་བཤེན་པ་ཡང་། །
 འགོ་དོན་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་མཛད་པ་ལོ། །

Having perfected all good qualities of the levels and paths without exception,
 those of you with the best of faculties will be liberated in this life,
 those with intermediate ones at the point of death, and
 those with inferior ones in the bardo.
 Having been liberated in the alpha purity ground,

you will be perpetually seated in the inner expanse without
disconnection from the wisdom three kayas.
Then you will distribute the taming emanations and they
will enact benefit for migrators uninterruptedly.

ཚོག་དོན་འདི་རྣམས་ཡིད་ལ་བྱུངས་ཤིག་དང་། རྒྱིད་པའི་ཉི་མ་ནང་ནས་འཆར་བར་ངེས། །
དེ་འདྲའི་དགོངས་པ་སྒྲུ་བྱ་ལེན་མཁན་དེ། བྱ་བ་ཏང་ཚོགས་དྲུག་རང་གྲོལ་ཡིན་པར་སྣང་། །

Hold the meaning of these words in your minds and
the sun of happiness will surely shine from within!
The singer of this song of the understanding expressed here
is Activities Abandoned Sixfold Group Self-Liberated.

དགེ་འདིས་སྐལ་ལྷན་གདུལ་བྱ་མང་པོ་ཡི། མ་ཟིག་ཉེན་མེད་ས་རྩོག་པའི་དྲི་མ་ཀུམ། །
ཀ་དག་གཤོད་མའི་དབྱིངས་སུ་ཐུར་དག་ནས། འབྲས་བུ་ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་འཐོབ་པར་ཤོག། །

By its virtue, may many fortunate ones to be tamed
quickly purify all the stains of ignorance’s afflicted thoughts
into alpha purity’s primal expanse,
then attain the fruition in this very life!

ཅེས་འོད་གསལ་ཚོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཐེགས་ཚོད་ལྟ་བུའི་སྒྲུ་དབྱངས་ས་ལམ་ཐུར་བྱ་བ་གོད་པའི་རྩལ་ལྷན་མཁའ་མིང་ག་ཤོག་རྒྱབས་ཞེས་བྱ་བ་
འདིན། ཞོ་རྒྱལ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་ཟིག་པ་གཅེར་མཐོང་གི་དོ་སྤྲོད། ཀུན་མཁྱེན་མཛོད་བདུན་དང་འིང་རྟ་གསུམ། རྩོགས་ཆེན་རྒྱབ་ཆོས་
ནམ་མཁའ་སྐོར་གསུམ། ཟབ་དོན་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱིན་པུང་། རྩོགས་ཆེན་མཁའ་འགྲོའི་སྤྱིང་ཐིག །སངས་རྒྱས་ལག་བཅད་སོགས་གཏེར་ཁ་དུ་མའི་
རྩོགས་ཆེན་མང་པོ་ལ་གཞི་བྱས། ལྷ་མའི་མན་དག་དང་རང་གི་ཉམས་ཁྱོད་གིས་བྱུར་བརྒྱུན་ཏེ་དང་ལྷན་གྱི་སྒྲོབ་མཁའ་པོ་ལ་ཡན་ཕྱིར་ལྟ་བུ་ཏང་
ཚོགས་དྲུག་རང་གྲོལ་གྱིས་སྒྲུས་པའོ། འདིས་ཀྱང་བཟུན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཡན་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཐོགས་པའི་རྒྱར་ལྟར་ཅིག །

This “Song of the View of the Thorough Cut of Luminosity Great Completion Called
‘Flight of the Garuda Capable of Quickly Traversing All the Levels and Paths’” is based
on many Great Completion treasures- “Introduction which Brings Naked Sight of
Rigpa” by Orgyan Rinpoche, All Knowing’s “Seven Treasures” and “Three Chariots”
and his support dharms for Great Completion “The Space Trilogy” and “Billowing
Clouds of An Ocean of Profound Meaning”, his “Great Completion Dakini
Quintessence”, “Buddha in the Palm of the Hand”, and so on- and ornamented with
notes from my guru’s foremost instructions and my own experience.

དེ་མེད་སྤྱི་འདི་ནི་ཐར་པ་དོན་དུ་གཏེར་བའི་སྐལ་ལྷན་ཀུན་ལ་ཡན་ཕྱིར་སྤངས་པ་ཡིན་པས། ལེན་པའི་དུས་ནི་རྣལ་འབྱོར་པས་ལྟ་བུ་བསྐྱོད་བའི་དུས་སུ་
 ལེན་པའོ། །ལེན་ལུགས་ནི་རིག་འཛིན་གྱི་སིང་ཏའི་ཞལ་ནས། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐུགས་ཁུག་གདལ་དུ་གནས། སེམས་ཅན་གྱི་རིག་པ་དུམ་བུར་
 གནས། རྣམ་མཁའ་ལྟར་རྒྱ་བསྐྱེད་པ་བོགས་ཆེད། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རིག་པ་རྣམ་མཁའ་ལྟར་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱེད་དཔངས་བསྟོད་ལྟལ་ཡས་སུ་
 བཏང་ནས་སེམས་ཉིད་ཁུག་གདལ་ཡངས་པའི་ངང་ནས་དེ་མེད་སྤྱི་འདི་འཐེན་དང་ལྟ་སྟོམ་བོགས་འཐོན་པའོ། །

It was spoken to benefit the many faithful disciples by Activities Abandoned Tshodrug Rangdrol. May it also become a cause that holds unfathomable benefit for the teaching and for sentient beings.

This vajra song was roused in order to benefit all the fortunate ones who seek emancipation, so the time to sing it is when yogins are preserving the view. The way to sing it is contained in the words of the eminent vidyadhara Saraha who said,

Buddhas' enlightened mind is pervasively present;
 Sentient beings' rigpa is partially present;
 Making it as vast as space is the great way to enhance it.

According to that, making your rigpa vast as space, let go into an infinite reach of elevated scope, then bring this vajra song forth from the state of mindness wide open and pervasively spread, and that will enhance view and meditation.